

ΣΤΙΓΜΑΙ ΨΥΧΑΓΟΓΙΑΣ

ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΡΙΩΝ ΠΡΟΤΟΤΥΠΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

ΤΠΟ

ΔΟΜΝΗΘ ΘΩΜΑ

Ἀδελφ. τοῦ Αυτοκρατορικοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας
ὡς χρονολογίαν 4 Σεπτεμβρίου 1892 καὶ 16 Μαΐου 1891

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΤΥΠΟΙΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΩΝ

1896

4236

ΣΤΙΓΜΑΙ ΨΥΧΑΓΟΓΙΑΣ

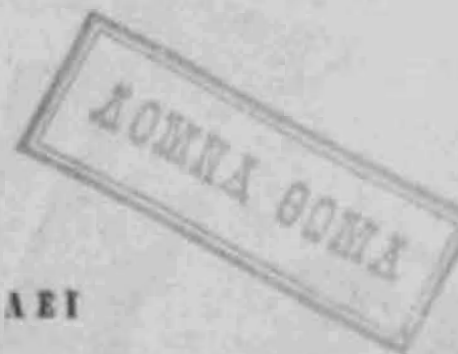
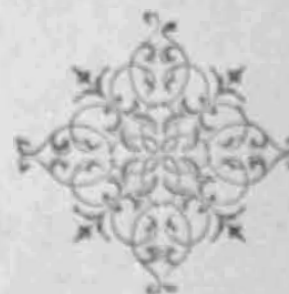
ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΡΙΩΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΔΟΜΝΗΣ ΘΩΜΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΜΕΛΑΝΑΙΩΝ

1896

SISMANOGLIO
MEGARO

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τί ἐστὶ ζωὴ; Τῆς ζωῆς ἐδόθησαν διάφοροι καὶ ποικίλοι ὅρισμοὶ ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, τοὺς ὁποίους ἐγὼ δὲν δύναμαι οὐδὲ τολμῶ νὰ ἐξελέγξω. Ὑπὸ ὑψηλὴν φιλοσοφικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν ἡ ζωὴ μοι εἶναι μυστήριον εἰς τὰ ἄδυντα τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ εἰσδύσῃ ὁ ἀσθενὴς καὶ ἀμαθὴς νοῦς μου.

Ἐγὼ, καθὼς καὶ σὺ φίλη ἀναγνώστρια, καὶ σὺ καλέ μου ἀναγνώστα, (ἐὰν ἐννοεῖται δὲν ἀνήκῃτε εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐκλεκτῶν μυστῶν τῶν δύο ἐξόχων θεοτήτων τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης), δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἀκριβῆ καὶ ἀλάιθαστον τῆς ζωῆς ὅρισμόν, γνωρίζομεν ὅμως κάλλιστα τί ἐστὶ ζωὴ, ἀφ' οὗ διανύομεν τὴν πολυπλάγηκτον καὶ λαβυρινθώδη αὐτῆς ὁδόν, καὶ δοκιμάζομεν αὐτὴν ὑπὸ πλείστας ὅσας ἐπόψεις.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἄρχεται λειτουργοῦσα ἐν ἡμῖν ἡ ἀκατανόητος καὶ παρὰ φύσιν αὕτη μηχανή, ἢ μᾶλλον ἀφ' ἧς στιγμῆς ἄρχεται ἐν ἡμῖν ἡ συναίσθησις αὐτῆς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀρχόμεθα θέλοντες καὶ μὴ νὰ δοκιμάζωμεν τί ἐστὶ ζωὴ. Διαρκῶς πίνομεν τοῦ παραδόξου αὐτοῦ ποτοῦ καὶ ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ ὀρίσωμεν ὁμέσως τὰ συστατικὰ αὐτοῦ. Καὶ πῶς νὰ τὰ ὀρίσωμεν ἀφοῦ καὶ ἡ ἐφ' ἡμῶν ἐπιδρασις αὐτοῦ ποικίλλει ἀενάως. Πίνομεν καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἱλαροὶ καὶ εὐθυμοὶ τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἀγαθὴν αὐτῶν βλέποντες φάσιν. Πίνομεν καὶ αἰσθανόμεθα πικρίαν διατρέχουσαν ὡς ὁξὺ δηλητήριον τὰ μέλη ἡμῶν καὶ κατασταλάζουσιν εἰς τὴν καρδίαν πίνομεν καὶ ἰδοὺ ναυτία καὶ ἀηδία καταλαμβάνει ἡμᾶς. Πίνομεν καὶ αἰσθανόμεθα ἑαυτοὺς ὑπερφυσικὰ ὄντα, βλέπομεν πτέρυγας ἀναφνομένας, δὲ ὡς πτήσιν οὐρανίαν ἀναγγελλόμενοι ἀναλαμβάνομεν. Καὶ ὅμως δυνάμεθα νὰ σταθῶμεν ἐδῶ πίνομεν καὶ πάλιν, καὶ ἰδοὺ ὡς Ἰκαροὶ καταπίπτοντες καὶ καταστρεφόμενοι. Ἀλλ' οὐδ' ἐδῶ δυνάμεθα νὰ σταθῶμεν, ἐὰν δὲν παύσῃ τὸ ὠρισμένον ἐκαστῶ ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης δυνάμεως μέτρον τοῦ ποτοῦ. Πίνομεν, πίνομεν διαρκῶς καὶ διαρκῶς ὑφιστάμεθα ἄλλοπροσάλλους μεταβολᾷ.

Καὶ μ' ὅλον τὸ ἄλλοπρόσαλλον τῶν συστατικῶν τοῦ παραδόξου τούτου κράματος, ὅπερ ζωὴν ἀποκαλοῦμεν, διαρκῶς αὐτοῦ γευόμενοι εὐρ' σκομεν ἐπὶ τέλους τὰ κύρια αὐτοῦ συστατικὰ, ἢ μᾶλλον τὰ πλεονάζοντα αὐτοῦ στοιχεῖα, ἅτινά εἰσιν ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἀνάπαυλα. Καὶ εἰς τὴν εὐρεσιν καὶ εὐκρινῇ αὐτῶν διάκρισιν ἔχομεν κάλλιστον

ὁδηγὸν πρὸς τὴν ἀσθενεῖ ἡμῶν πείρα καὶ τὸν θεῖον τῆς θρησκείας φάρον.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ γνωρίσωμεν μόνον καὶ νὰ διακρίνωμεν τὰ στοιχεῖα ταῦτα· πρέπει καὶ νὰ συντελείσωμεν εἰς τὴν αὐξήσιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν αὐτοῦ, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἐπιφέρωμεν ἀντίδρασιν τινα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐπιδρασίῃ καὶ δηλητηριώδῃ, ὧν τὰ πλείστα τυγχάνουσιν ἀνεξάρτητα τῆς ἡμετέρας ἀσθενοῦς θελήσεως καὶ δυνάμεως.

Ἐν τούτῳ δὲ ἔγκειται κυρίως ἡ δύναμις καὶ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ διὰ λόγον καὶ ἐλευθέρας θελήσεως ὑπὸ τοῦ Πανσόφου Δημιουργοῦ προικισθέντος. Τοῦτο ἀνυψοῖ τὴν ἄλλως αὐτόματον καὶ ἐνστιγματικὴν αὐτοῦ ζωὴν εἰς εὐγενὴ καὶ ἱερὸν ἀγῶνα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐτίτευξις τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ κυρίου στοιχείου τῆς ζωῆς, περὶ τῆς σωτηρίου καὶ ἀγίας ἐργασίας δὲν θὰ ἀναφέρω ἐν τῇ συντόμῳ καὶ περιορισμένῃ ταύτῃ μελέτῃ μου, καὶ διότι τὴν ἀξίαν οὐτῆς ἀνακηρύττουσι πάντα τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοί, καὶ διότι τὸ τοιοῦτον θέλει καταστήσει τὸν πρόλογόν μου τοσοῦτον ὥστε δικαίως νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ ὅλον ἔργον ὡς νάννος μὲ μεγάλῃν κεφαλῇ.

Περὶ δὲ τοῦ δευτέρου στοιχείου τουτέστι περὶ τῆς ἀναπαύσεως, ἀναπαύσεως ἢ ψυχαγωγίας, καίτοι σπουδαιότατον καὶ αὕτη ἀποτελεῖ παράγοντα τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐλάχιστος ὅμως γίνεται λόγος. Καὶ τοῦτο βέβαια διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἀφ' ἑαυτῆς προτρέ-

πουσα εἰς τοῦτο δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως καὶ προτροπῆς.

Διὰ τοὺς εὐγενῶς ἐν τῷ βωμῷ τῆς ἐργασίας θύονται ἡ ἀνάπαυσις εἶναι ἐπιθυμητὴ ἀπόλαυσις. Ἡ δὲ ἀνάπαυσις αὕτη δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν παντελῆ ἀδράνειαν καὶ ἀκινήσιαν (ἥτοι τὸν ὕπνον) ἀλλ' εἰς τὴν ποικιλίαν τῆς ἐνεργείας καὶ δράσεως, τὴν διαθέτουσαν εὐαρίστως τὴν ψυχὴν.

Τοιαύτας δὲ εὐαρίστους ποικιλίας ἐξεύρεν ὁ ἄνθρωπος πολλὰς καὶ ποικίλας. Ἡ ἀνάγκη τῆς ψυχαγωγίας παρήγαγε τὴν γυμναστικὴν, τὴν μουσικὴν, τὰ θεάτρα, τοὺς χοροὺς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ μέσα τῆς διασκεδάσεως.

Ἡ αὕτη φυσικὴ ἀνάγκη ἐδημιούργησε καὶ ἕτερον εἶδος ψυχαγωγίας πολὺ λεπτότερον καὶ εὐγενέστερον τῶν λοιπῶν, ὅπερ ὡς ἀπλούστατον καὶ εὐχρηστότατον ἐγενικεύθη πάραυτα. Καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀνάγνωσις τερπνῶν βιβλίων.

Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἀπόλαυσις εἶναι ὑπερτέρα πάντων τῶν λοιπῶν ψυχαγωγικῶν μέσων κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶναι προσιτὴ εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, πᾶν γένος καὶ πᾶσαν τάξιν καὶ εὐεπίτευκτος πάντοτε.

Ὁ ἐξησθενημένος γέρον, ἡ ὀρφανὴ κόρη, ἡ ἔρημος γυνὴ, ὁ ἀσθενὴς νέος ποῦ ἀλλαχοῦ δύνανται νὰ εὕρωσι πρόχειρον καὶ εὐχάριστον ψυχαγωγίαν εἰμὴ ἐν τῇ τερπνῇ ἀναγνώσει; Ἀλλὰ καὶ ὁ εὐνοούμενος τῆς τύχης, ὁ δυνάμενος πᾶν εἶδος θεμιτῆς ἡδονῆς νὰ γευθῇ, δὲν περιφρονεῖ, οὐδ' ἀπορρίπτει καὶ τὸ εὐγενὲς τοῦτο μέσον τῆς ψυχαγωγίας. Καὶ πολλά-

κις μάλιστα πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀνίας τοῦ προτιμᾶ τὴν ἡρεμον συντροφίαν καλοῦ βιβλίου, πάσης ἄλλης θορυβώδους τέρψεως.

Ἐν τερπνὸν βιβλίον δύναται πολλάκις νὰ φαιδρύνῃ καὶ ἱλαρύνῃ τὴν ἀνιώσαν ψυχὴν πλειότερον παρὰ πᾶσα ἄλλη ταραχώδης καὶ ἐξαντλητικὴ διασκέδασις.

Ἐκτὸς δὲ τῆς φαιδρότητος καὶ τῆς γλυκείας ψυχαγωγίας ἦν προξενεῖ ἡ ἐπαγωγὸς ἀνάγνωσις ἐκτελεῖ αὕτη καὶ ὑψηλότερον καὶ ἱερώτερον σκοπὸν, διαθέτουσα τὴν ψυχὴν εὐνοϊκῶς πρὸς πᾶν ἀγαθὸν καὶ γενναῖον καὶ διεγείρουσα ἐν αὐτῇ εὐγενῆ καὶ λαμπρὰ συναισθήματα.

Ὁ δὲ ἄπαξ ἀπολαύσας τῆς ἐπαγωγῆς καὶ τερπνῆς ταύτης ἡδονῆς ἐπιθυμεῖ κατόπιν νὰ ἐντρυφᾷ εἰς αὐτὴν συχνότερον. Γίνεται δηλονότι φιλαναγνώστης. Ἀλλ' ὅπως πᾶσα ἡδονὴ ἔχει καὶ αὕτη τὴν ἀντίστροφον αὐτῆς ὥσιν ἔχει τὸν σκόπελον εἰς ὃν δύναται δεινῶς νὰ προσκρούσῃ ἡ ἠθικὴ καὶ νὰ ἀνατραπῇ ὅλως ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός. Δύναται διὰ τῆς ἀναγνώσεως νὰ ἀπολαύσῃ καὶ διδαχθῇ ἡ νεολαία, δύναται ὅμως δυστυχῶς καὶ νὰ διαφθαρῇ καὶ διαστρεβλωθῇ, ἂν ἀντὶ τῶν εὐγενῶν προϊόντων τῆς μεγαλουργοῦ ἡμῶν γλώσσης προτιμᾷ τὰ ἄθλια ξενικὰ ἀποκυήματα διεφθαρμένων κοινωνιῶν, εἰς τὰ ὅποια οὐδὲ ὁ τίτλος κἀν τοῦ βιβλίου ἀρμόζει.

Θρέψωμεν λοιπὸν τὴν νεολαίαν δι' ὑγιоὺς τροφῆς ἵνα μὴ ζητῇ νὰ κορεσθῇ διὰ τῶν δηλητηριωδῶν τούτων ἐδεσμάτων. Πρὸς τὸν ἀγαθὸν δὲ καὶ κύριον τοῦτον σκοπὸν τῆς ἀναγνώσεως ἀποελέκουσα καὶ ἐγὼ προσφέρω τῇ φίλῃ νεολαίᾳ τὸ

ελάχιστον τοῦτο ἔργον, τὸ ὁκοῖον καίτοι στερούμενον φιλο-
λογικῆς ἀξίας, ἐλπίζω ὅμως καὶ εὐχομαι νὰ δυνηθῇ νὰ
ἀπασχολήσῃ εὐαρέστως στιγμὰς τινὰς τῆς ἀνίας τῶν εὐγε-
νῶν μου ἀναγνωστριῶν ὡς καὶ τῶν καλῶν μου ἀναγνωστῶν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 20 Μαρτίου 1896.

Ἡ ἐκδότις
ΔΟΜΝΑ ΘΩΜΑ

Η ΣΟΦΙΑ

Εἶναι ἡ τελευταία ἐσπέρα τῶν ἀπόκρεων καὶ τὸ χωρίον
Τ. τὸ πάντοτε σχεδὸν νυσταλέον καὶ νωθρὸν εὐρίσκεται
εἰς ἑκτακτον κίνησιν. Ἦχος τυμπάνων ἐδῶ, γέλωτες, φω-
ναὶ καὶ ᾄσματα ἐκεῖ, χοροὶ καὶ μουσικαὶ ἀλλαχοῦ. Ὅλοι
ἐκ συμφώνου οἱ χωρικοὶ ἔκαμαν πλουσίας σπονδὰς εἰς
τὸν Βάκχον, ὅστις πρὸς ἀμοιβὴν μετέβαλε τὰς πάντοτε
σκυθρωπὰς καὶ μελαγχολικὰς ὀψεις αὐτῶν δωρήσας αὐτοῖς
φαιδρότητα καὶ εὐθυμίαν ἑκτακτον.

Εἶνε σπάνιον τῷ ὄντι φαινόμενον ἡ φαιδρότης εἰς τοὺς
κατοίκους τοῦ χωρίου τούτου, τοὺς βεβυθισμένους σχε-
δὸν πάντοτε ἐν τῇ πενίᾳ καὶ τῇ μελαγχολίᾳ.

Ἄλλοτε ὅ,τι ἀπετέλει τὴν κυρίαν ἀφορμὴν τοῦ πλου-
τισμοῦ τῶν χωρικῶν ἦτο ἡ συχνὴ διάβασις καὶ πολυήμε-
ροι ἐνίοτε διαμονὴ ἐν τῷ χωρίῳ διαφόρων ἐμπόρων εἰς
τοὺς ἐπὶ τούτῳ ξενῶντας τοὺς ἀποκαλουμένους χάνια.

*Ήσαν δὲ τὰ χάνια αὐτὰ εὐμήκη ἀρχαῖκὰ κτίρια, περιέχοντα εὐρυχωροτάτους σταύλους καὶ ἀχυρῶναι, ἐλεεινὰ δὲ καὶ μόλις ὑπὸ μικροσκοπικῶν παραθύρων ἢ φεγγιτῶν φωτιζόμενα δωμάτια, μετὰ τοῦ ἀναποφεύκτου δι' αὐτὰ παντοπωλείου καὶ μαγειρείου.

*Ἡ συγχρὴ αὕτη μετὰ τῶν ξένων ἐπικοινωνία τῶν χωρικῶν συνέτεινεν καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν αὐτῶν, καὶ ἰδίᾳ τῶν συναλλαττομένων καὶ συναναστρεφόμενων μετ' αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν ὑλικὴν ἐν γένει τεύμερους εὐμελίαν. Ὡστε δικαίως ἐθεωρεῖτο ὡς εὐπορον δευτευχῆς ἰδιοκτητῆς ἐνὸς τοιούτου χανίου. Οὐχ ἦττον ὁμοῦ καὶ οἱ ἀπλοὶ παντοπῶλαι ἀρκετὴν ἀπέκτων περιουσίαν, ὥστε καὶ σήμερον ἔτι τὸ ἰδανικὸν ἐκάστου ἐξ αὐτῶν εἶνε ἢ ἀπόκτησις ἐνὸς παντοπωλείου. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπων τις ἐκεῖ τοσαῦτα παντοπωλεῖα εὐρίσκεται πρὸ τοῦ διλήμματος ποῖαι ἀγοράζουσιν ἀφοῦ ὅλοι σχεδὸν πωλοῦσιν.

*Ἡ ἐπικοινωνία λοιπὸν, ὡς εἶπομεν, τῶν χωρικῶν μετὰ τῶν ξένων ὁδοιπόρων καὶ ἀνέπτυσσε καὶ ἐπλούτιζεν αὐτοὺς. Ἀφ' οὗτο ὁμοῦς ἐνεκεν τῆς κατασκευῆς τῶν Ἀν. σιδηροδρόμων ἔπαυσε πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ ᾔηκε κέντρον ἐμπορικόν, ἐξέλειψεν ἀπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ ἡ εὐημερία καὶ ὁ πλοῦτος τῶν χωρικῶν. Ἐναπέμεινεν ὁμοῦς ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν μάταιόν τι καὶ κενὸν μεγαλείον, κούφη τις ὑπερηφάνεια, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀποφεύγοντες τὰς γεωργικὰς καὶ βαναύσους ἐργασίας, μὴ ἔχοντες δὲ στάδιον σπουδαιοτέρας ἐνεργείας ἀποχανοῦνται ἀπρακτοῦντες καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς παντο-

πωλείοις. Ἐν μέσον πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀνίας αὐτῶν εὐρίσκουσι, τὸ χαρτοπαίγνιον, καὶ εἰς αὐτὸ ἐπιδίδονται ὅλοι τὴν μὲν ἡμέραν ἐν τοῖς παντοπωλείοις τῶν τὴν δὲ νύκτα ἐν τοῖς ἐπίσης πολυαριθμοῖς καφενείοις.

*Ἡ μέθη παρ' αὐτοῖς καίτοι ἕκαστον παντοπωλεῖον εἶνε συνάμα καὶ καπηλεῖον δὲν εἶνε ὁμοῦς σύνηθες φαινόμενον. Ὑπάρχουσιν ἐξαιρετικαὶ ἡμέραι καθ' ἃς συνδιασκεδάζοντες οἱ χωρικοὶ θύουσιν ἀφειδῶς τῷ Βάκχῳ· καὶ τοιαῦται εἶνε αἱ τρεῖς τοῦ Πάσχα ἡμέραι πανηγυριζόμεναι διὰ κοινῆς τῶν χωρικῶν συναθροίσεως εἰς εὐρύχωρον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χωρίου πλατεῖαν, ὅπου χορεύοντες καὶ διασκεδάζοντες οἱ νέοι ἐπιδεικνύουσιν εἰς τὰς ἀπὸ τῶν πέριξ παραθύρων θεωμένας νέας τὴν χάριν καὶ ἐλευθεριότητα αὐτῶν φιλοδωροῦντες ἀφειδῶς καὶ μετ' ἀρκετῆς ἐπιδείξεως τοὺς μουσικούς. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς νέας αἱ ἡμέραι ἐκείναι εἶναι ἐπίσημοι, διότι ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι τὰς ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθείσας καινουργεῖς ἐσθῆτας. Δὲν περιγρίζονται δὲ καὶ αὐταὶ εἰς ἀπλὴν τῶν χορευτῶν θέαν, ἀλλὰ λαμβάνουσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν γενικὴν εὐθυμίαν χάρις εἰς τὸν μνηστῆρα τῆς μιᾶς ἢ τὸν λάτριν τῆς ἄλλης, ὅστις ἡλεκτριζόμενος ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ παραθύρου βλεμμάτων αὐτῆς ὑποβάλλεται εἰς τὴν πρόθυμον ἀποστολὴν τῆς μουσικῆς εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ συνάθροισιν, ὅπου διαπρέπει ἡ ποθητὴ του. Ἐπίσης ἐξαιρετικαὶ ἡμέραι εὐθυμίας εἶνε καὶ οἱ εὐαριθμοὶ ἐν τῷ χωρίῳ γάμοι, καὶ αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῶν ἀποκρεῶν. Εἰς αὐτὰς ὁμοῦς κυρίως ἐνεργὸν μέρος λαμβάνουσιν οἱ ἔχοντες τοὺς πλειότερους συγγενεῖς συνερχό-

μενοι συχνάκις εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν καὶ συνευθυμούντες. Ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι δι' οὗτο ὅλως ἀμέτοχοι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τελευταίαν ἐσπέραν, καθ' ἣν περιέρχονται μετεμφισμένοι ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν ᾗδοντες, χορεύοντες καὶ συγκρούοντες τὰ ποτήρια καὶ ἀπορριπτοντες πρὸς στιγμὴν τὴν ταρτουφικὴν, οὕτως εἰπεῖν, σκυθρωπότητα αὐτῶν.

Κατὰ τοιαύτην λοιπὸν τινα ἐσπέραν, καθ' ἣν ἅπασαι αἱ θύραι γοργῶς ἀνοιγοκλείονται καὶ τὰ παράθυρα ὅλα ἀκτινοβολοῦσιν ὁλόφωτα, καὶ γέλωτες, φωναὶ καὶ μουσικαὶ ἀντηχοῦσι πανταχοῦ, μία μόνη θύρα μένει στεγανῶς κεκλεισμένη, μιᾶς μόνον οἰκίας τὰ παράθυρα εἶνε σκοτεινὰ, αὐτὴ μόνη εἶνε σιωπηλὴ ὑψομένη ὡς πένθιμός τις παραφωνία ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς θυμηδίας.

Φαίνεται ὡς ἀκατοίκητος καὶ ἔρημος, ὡς ἐγκαταλελειμμένη, καὶ ὅμως ἐγκλείει νεότητα, κάλλος καὶ σφριγώσας δυστυχεῖς ὑπάρξεις. Εἶνε χήρα ἡ οἰκοδόσποινα καὶ ὡς τοιαύτη ἀπέχει τῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας.

Ἡ Κασσάνδρα Θεοφανίδου (οὕτως ἀπεκαλεῖτο ἡ χήρα) ἦτο ἡ εὐτυχὴς καὶ ζηλευτὴ κόρη τοῦ χωρίου. Ὁ πατήρ της εὐπορος καὶ εὐνηπόλητος κτηματίας ἐξέλεξεν ὡς γαμβρὸν διὰ τὴν μονάκριβον καὶ θελκτικὴν θυγατέρα του τὸν χρηστὸν καὶ καλοκάγαθον νέον Μ. Θεοφανίδην, ὅστις μετὰ τὸν γάμον του ἐπιδοθεὶς τῇ συναγωγῇ τοῦ πενθεροῦ του εἰς σπουδαίαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν κατώρθωσε νὰ διπλασιάσῃ τὴν περιουσίαν του. Τοῦτο δὲ συντέμνειν ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς περὶ Κασσάνδρας γνώμης

τῶν χωρικῶν, ὅτι ἦτο ἐκτάκτως τυχερά. Τοσαύτην μάλιστα πεποίθησιν εἶχον οἱ οἰκεῖοί της εἰς τὴν τύχην τῆς λατρευτῆς των, ὥστε πᾶσαν ἐργασίαν ἐπεχείρουν ἐπ' ὄνοματι αὐτῆς, μετὰ τῆς βεβαιότητος περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῶν. Καὶ πράγματι οὐδέποτε σχεδὸν διεψεύδοντο αἱ ἐπὶ τούτῳ ἐλπίδες των.

Αἱ ἡμέραι τῆς τυχερᾶς Κασσάνδρας διέρρεον ἐν πλήρει εὐτυχίᾳ χωρὶς ποτὲ νὰ ἐπισκιάσῃ αὐτὰς θλίψεως καὶ πικρίας νέφος. Χαριτόβρυτα μάλιστα χερουδεῖμ δαψιλῶν ὑπὸ τῆς φύσεως πεπροικισμένα, τέσσαρα εὐτραφῆ καὶ ὠραῖα τέκνα, ἐλάμπρυναν τὴν εὐτυχίᾳ ταύτην οἰκογένειαν.

Δέκα εἴη διέρρευσαν οὕτως ἀπὸ τῆς εὐτυχοῦς συζεύξεως αὐτῶν ἐν ἀσυγκρίτῳ εὐτυχίᾳ, ἐκ τῆς ὁποίας μετελάμβανε καὶ σπουδαία τῶν πενήτων μερίς, εἰς οὗς ἡ εὐεργετικὴ οἰκογένεια ἀφειδῶς διένεμε τὰ τῆς εὐεργεσίας ἀγαθά.

Ἀνιάτος ὅμως νόσος καταλαβοῦσα αἴφνης τὸν πλήρη ζωῆς καὶ ὑγείας σύζιγον ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς πικρᾶς τῆς νόσου κλίνης, ἀφ' ἣς τὸν ἀπέσπασε τὸ τοῦ θανάτου ἀμείλικτον δρέπανον. Καὶ πρὶν παρέλθῃ ἔτος ὑπέκυψεν εἰς αὐτὸ καὶ ὁ ὑπὸ τῆς λύπης καταβληθεὶς θαλερὸς μέχρι τέως γέρον πατήρ των.

Ἡ συμφορὰ ὑπῆρξεν ἀνάλογος τῆς εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν ἐφημέρως ἀπῆλαυσαν.

Ἐκλαυσαν, ἐθρήνησαν, ἀπηλπίσθησαν αἱ δύο ἔρημοι χῆραι. Οὐδένα εἶχον προστάτην, οὐδένα ὑποστηρικτὴν εἰς τὴν τρομερὰν πτώσιν των. Οἱ φίλοι των ἡραιώθησαν καὶ βαθμὴδὸν ἐξέλιπον. Ἐκεῖναι δὲ ὡς κεραυνοβόλως πλη-

γείσαι ἔμενον βεδυθισμένοι ἐν τῇ σκληρῇ ὀδύνῃ των, τῇ μαύρῃ θλίψει των.

Σπουδαῖαι ὅμως οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι, σημαντικὴ ἀπώλεια μεγίστου μέρους τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἀπέσπασαν αὐτάς ἐκ τοῦ ὀδυνηροῦ ληθάργου καὶ τὰς ἠνάγκασαν νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς διαθρέψεως τῆς ἐξαμελοῦς οἰκογενείας των.

Ἐσπόγγισαν λοιπὸν τὰ δάκρυά των, κατέπνιξαν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας των τὸ ἄληστον πένθος καὶ ἀπεξεδύθησαν εἰς τὸν πολύμοχθον τῆς ζωῆς ἀγῶνα. Ἡ μήτηρ αἰέλαδε τὴν ἐξωτερικὴν τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων διακυβέρνησιν ἀναπτύσσουσα ἐν αὐτῇ θάρρος καὶ ἱκανότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν, μὴ ὀπισθοχωροῦσα χάριν τοῦ οἰκογενειακοῦ συμφέροντος πρὸ οὐδενὸς κωλύματος, καὶ ἀντιμετωπίζουσα ἀγογγύστως τὰς ἐκ μέρους τῶν ὀφειλετῶν καὶ ἐνοικιαστῶν δυστροπίας καὶ ὑβρεῖς. Ἡ δὲ θυγάτηρ μένουσα οἶκοι ἐπέδόθη εἰς τὴν ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν τῶν τέκνων της.

Οὕτω λοιπὸν ἐν διαρκεί πένθει καὶ ἀγωνίᾳ διήρχοντο τὰ πικρὰ τῆς χηρείας των ἔτη. Μόνον ἡ εὐχαρις παρουσία τῶν θελκτικῶν καὶ θαλερῶν βλαστῶν ἐφαῖδρυνε τὸν τεθλιμμένον αὐτῶν οἶκον. Χάριν αὐτῶν πολλάκις ἐπήνθει καὶ τὸ μειδιάμα εἰς τὰ πικραμένα τῶν χηρῶν χεῖλη.

Δὲν ἤθελον νὰ πικράνωσι τὰς ἀθώας αὐτῶν καρδίας διὰ τοῦτο καὶ προσεπάθουν μὲ θυσίαν πολλάκις σπουδαίαν δι' αὐτάς νὰ ἱκανοποιῶσι τὰς παιδικὰς ἐπιθυμίας, καὶ ἐλαφρύνωσιν οὕτω παρ' αὐτοῖς τὴν λύπην τῆς ὀρφανίας των.

Δὲν παρήρχετο Πάσχα χωρὶς ἡ πρωτότοκος Σοφία των νὰ φορέσῃ καινουργῇ ἐσθῆτα, ὡς ὅλαι κατὰ κοινὸν ἔθιμον αἱ ὁμήλικές της. Εἶχε μάλιστα τὸ εὐτύχημα νὰ ἐτιδεικνύηται μετὰ πλειοτέρας παιδικῆς ὑπερηφανείας, διότι συνήθως ἡ ἰδικὴ της ἐσθῆς ἦτο πολυτελεστέρα. Καὶ τοῦτο οὐχὶ βεβαίως ἐκ ματαιοφροσύνης τῆς μητρὸς, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῆς προθυμίας αὐτῆς, ὅπως μὴ λυπήσῃ τὴν εὐαίσθητον δεκαετῇ κορασίδα, ἣτις ἦτο τὸ χάρμα καὶ ἀγλαΐσμα τοῦ οἴκου. Χάριν αὐτῆς ἤνοιγεν ἡ μήτηρ πρὸ τῶν παραμονῶν τοῦ Πάσχα τὰ κιβώτια τὰ περιέχοντα τὰ φορέματα τῶν εὐτυχῶν αὐτῆς ἡμερῶν καὶ μετὰ πυρίνων δακρύων ραίνουσα αὐτὰ, ὡς ἀναξαίροντα βαθέως τὴν πληγωμένην καρδίαν, ἐξέλεγε τὸ καταλληλότερον, τὸ χαριέστερον δηλ. καὶ ζωηρότερον ἐξ αὐτῶν, τὸ ὁποῖον μετεποίει εἰς κομψὸν παιδικὸν φόρεμα.

Ὅσον διὰ τὸν στολισμὸν τῶν τριῶν χαριεστάτων ἀρρένων της ἐφρόντιζεν ἀποκλειστικῶς ἡ μαμμη των. Μεταβαίνουσα ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐπανήρχετο θριαμβευτικῶς κομίζουσα ἐκτὸς τῶν παρηγγελμένων καὶ ἑτερά τινα τῆς ἐκλογῆς της φορέματα ἢ παίγνια πρὸς εὐαρεστον ἐκπληξιν καὶ χαρὰν τῶν ἐγγόνων της. Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν ἐξησφάλιζε τὴν παντοτεινὴν χαοὰν καὶ εὐθυμίαν τῶν παιδίων, ὡς σκληρῶς ἐδοκίμαζον τοῦτο αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες, ὅσάκις ἐρωτήσεις καὶ λόγοι θλιβεροὶ ἐδείκνυνον ὅτι εἶχον καὶ ταῦτα ἐν μέρει γνῶσιν τῆς δεινῆς συμφορᾶς των.

Οὕτω π. χ. ἀφοῦ ἐστολίζοντο κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσ-

χα καὶ μετ' ἡ χαρᾶς ἐκαμαρώνοντο αἰφνης συνσφρυνουμένη
ἢ εὐαίσθητος κορασὶς ἔλεγε μετὰ πικροῦ παραπόνου «Καὶ
τώρα ποῦ ἔθ' ἡ μᾶς πύγῃ σιτὴν πλατεΐαν;» «Διατὶ δὲν βά-
ξεις καὶ σὺ, μητέρα, τὰ καλά σου τὰ ροῦχα, μόνον φορεῖς
αὐτὰ τὰ μαῦρα, τὰ ἄσχημα καὶ τὴν Ἰασχαλιά;» προσέ-
θιεν ὁ ζωηρὸς Κωστάκης, ὁ μεγαλείτερος ἐκ τῶν υἱῶν
της. Εἰς τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις ἀπήντα ἐκείνη συγκεχυ-
μένως ἀποπνίγουσα συνάμα βαθὺν στεναγμόν. Τὰ παι-
διά ἔδλεπον τὸ τεθλιμμένον τῆς μητρὸς ὄψος καὶ ὥσεί
μαντεύοντα τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς ὀδυνηρὸν κλύδωνα ἐ-
σιώπων κλίνοντα περιλύπως τὴν κεφαλὴν.

Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἀπόκρεω
ταύτης διὰ τοῦτο καὶ κατεκλίθησαν ἐνωρίτερον τοῦ συ-
νήθους.

Αἱ δυστυχεῖς δηλ. χῆραι ἀφοῦ κατέπνιξαν τὴν λύπην
τῶν, τὴν συνήθως ἐξεγειρομένην κατὰ τὰς φαιδράς καὶ
ἐορτασίμους ἡμέρας, συνήθροισαν τὰ ἀγαπητὰ τῶν μικρὰ
καὶ ἔψησαν πρὸς μεγίστην αὐτῶν χαρὰν τὸ κατὰ εἶφι,
τὸ ὁποῖον λόγοι οἰκονομικοὶ δὲν ἐπέτρεπον νὰ δοκιμάζωσι
συχνότερον ἢ ἅπαξ μόνον τοῦ ἔτους κατὰ τὴν ἐπίσημον
ταύτην ἐσπέραν. Καὶ διὰ νὰ παρέλθῃ ἡ ὥρα τῆς προσδο-
κίας τῶν ἔπαιξαν μετ' ἐκτάκτου φαιδρότητος διάφορα
παίγνια. Ταῦτα διέκοψεν αἰφνης ἡ θορυβώδης παρέλασις
ὁμίλου μετεμφιεσμένων. Ἐσπένσαν εἰς τὰ παράθυρα καὶ
ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ συνοδεύοντος αὐτοὺς φανοῦ ἀπεθαύ-
μασαν τὰς παραδόξους καὶ πολυποικίλους αὐτῶνστολάς,
ἐκπέμποντα ἐπὶ τῇ θείᾳ αὐτῶν ζωηροτάτῃ θαυμαστι-

κὰς ἐπιφωνήσεις καὶ γελῶντα ἀπὸ καρδίας. Εὐθὺς δὲ
ὥς παρήλθον οἱ μετεμφιεσμένοι ἐστράφησαν ὅλα ἐκ
συμφώνου καὶ ἐν ἐνθουσιώδει ἐξάψει ἀποτεινόμενα πρὸς
τὴν μητέρα τῶν τῇ εἶπον «διατὶ, μητέρα δὲν πηγαίνομεν
καὶ ἐμεῖς εἰς τὴν διασκέδασι, ἐκεῖ ποῦ θὰ εἶνε οἱ μασκαρω-
μένοι;» Ἡ ἐρώτησις ἦτο καίριον τραῦμα εἰς τὴν καρδίαν
τῆς μητρὸς καὶ μετὰ προσποιητῆς ἀφελείας ἀπήντησε:—
Μήπως μᾶς ἐπροσκάλεσαν;— «Αἶ, καὶ τί μὲ τοῦτο· ἀφοῦ
δὲν μᾶς ἐπροσκάλεσαν ἐκεῖνοι προσκαλοῦμε ἐμεῖς καὶ κά-
μνουμε μὲ ὥραία βεγγέρα», εἶπεν ἡ πρωτότοκος, καὶ ἔσ-
πενσαν ὅλοι νὰ ἐπικυρώσωσι τὴν πρότασίν της, ἔτοιμοι
μάλιστα νὰ προβῶσι καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς. «Καλὰ λέ-
γει ἡ Σοφίτσα», ἐφώνησαν διὰ μιᾶς.—Ἐγὼ, Κωστάκη, νὰ
τρέξω εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Περικλῆ, ἔλεγε βιαστικὰ ὁ ἐξαε-
τῆς Γεωργάκης, καὶ εἰς τοῦ Θεοδωράκη. Θὰ πῶ καὶ τὴν
κοκῶνα Φρόσω νὰ ἔλθῃ ποῦ ξέρεῖ τὰ καλά τὰ παραμύθια.
—Κι' ἐγὼ νὰ πάγω στοῦ Παυλάκη, ὑπέλαθεν ἀμέσῳ ὁ
Κωστάκης, καὶ στοῦ Μιμίκου, καὶ θὰ τοὺς πῶ νὰ φέρουν
καὶ τῆς γούνης τοῦ τσομπάνη του νὰ παίξουμε τὴν ἄρκου-
δα. —Καὶ τῆς δικαῖς μου τῆς φιληνάδες θὰ τῆς ἀφήσετε,
κύριοι; εἶπεν εἰρωνικῶς ἡ Σοφία.

—Νὰ πῆτε τὴν Κατίνα καὶ τὴν Μαρίκα νὰ ἔλθουν με-
τὴν γλαγιά τους.

—Ἐννοῖα σου, φωνάζουμε καὶ τὴν Ταρσίτσα ποῦ τὴν ἀ-
γαπᾶς τόσο, εἶπον καὶ ἔγπενσαν νὰ κατέλθουν.

—Πολὺ μὴ βιάζεσθε, παιδιὰ μου, εἶπε προσποιητῶς γε-
λῶσα ἡ μήτηρ των, φεύγετε χωρὶς νὰ μ' ἐρωτήσετε. Καὶ τί

θὰ τοὺς προσφέρωμεν ἂν ἔλθουν; — Καταίφι, μητερίτσα, καταίφι· ὅλοι δίνουμε τὸ μερτικὸ μας· καλλίτερα νὰ μὴ φάμε καταίφι καὶ νὰ διασκεδάσουμε», εἶπον, καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ καταβαίνουν χοροπηδῶντα, διότι ἐφαιτάζοντα, ζωηροτάτην καὶ φαιδρὰν τὴν ἀποκρηάτικὴν τῶν διασκεδάσων.

— Κωστιάκη, Γεώργο, μὴν πηγαίνετε, ἐφώναξεν ἡ μήτηρ. — Μὰ διατί;

— Διότι δὲν γίνεται, ἀπήντησεν ἐπιτακτικῶς καὶ σκυθρωπῶς.

Ἄλλ' οἱ μικροὶ ἀντάρται ἀδιαφορήσαντες τὴν φορὰν ταύτην διὰ τὴν σκυθρωπότητα τῆς μητρός των ἤρχισαν γογγύζοντες καὶ μεμψιμοιροῦντες.

— Ὅλο δὲν γίνεται ὅλο δὲν γίνεται! Ὁ κόσμος ὅλος διασκεδάζει μόν' ἡμεῖς κάθουμαστε κλεισμένα μέσα. Ἀχ... θὰ μᾶς λέγουν αὔριον πάλι τὰ παιδιὰ πῶς ἔπαιξαν, πῶς διεσκεδάσαν, τί λογιῆς μασκαράδες πῆγαν στὸ σπῆτι κ' ἡμεῖς θὰ στεκόμεθα σὰν τὰ βουξά.

Ἐγὼ, ὑπέλαξε περιλύπως ἡ Σοφία, ἅμα ἀρχίσουν ἡ φιληνάδες μου νὰ μὲ τὰ λέγουν θὰ φύγω, γιατί ἀπὸ τώρα μ' ἔρχεται νὰ κλάψω.

Τὰ παράπονά των διέκοψαν καὶ πάλιν ᾄσματα μετεμφισμένων, τοὺς ὁποίους καὶ ἔσπευσαν νὰ περεργασθῶσι, καὶ κατόπιν ἐστράφησαν, ὥπως συνεχίσωσι τὰς μεμψιμοιρίας των πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὴν μάμμην ἐλπίζοντα ὅτι ἤθελον ἐπὶ τῆς ἐνδύσεως. Ἰδύοντα ὅμως τὸ δακρύερεκτον πρόσωπον αὐτῆς δὲν ἐτόλμησαν οὐδὲ λέξιν ν' ἀρθρώσωσι,

διότι ἐσυνείθισαν νὰ σέβωνται τὴν σιωπηλὴν λύπην τῆς μητρός των, καὶ ἀπεσύρθησαν δακρύοντα ἐπίσης καὶ αὐτὰ εἰς μίαν γωνίαν, ὅπου ταχέως ὁ ὕπνος ὁ πρόθυμος τῆς ἀθώας καὶ ἀμερίμνου ταύτης ἡλικίας σύντροφος τὰ ἐκάλυψε διὰ τῶν ἐλαφρῶν του πτερύγων.

Αἱ δύο γυναῖκες ἔσπευσαν τὰ ἐξέδυσαν μετὰ στοργῆς καὶ ἀναστεναγμῶν καὶ τὰ ἐπέθηκαν ἐλαφρῶς ἐπὶ τῶν κλινῶν των. Ἀπὸ κοινοῦ δὲ κινούμεναι αἰσθήματος ἀπέσβεσαν καὶ τὴν λυχνίαν ἀρκεσθεῖσαι εἰς τὸ ἀμυδρὸν τῆς κανδήλας φῶς, ὅπερ ἀπέκρυπτε τὸ ἐπὶ τῆς μορφῆς ἀμφοτέρων μαῦρον τῆς θλίψεως νέφος.

Οὕτω κατέλαβεν ἐκάστη μίαν τοῦ ἐκτεταμένου σοφᾶ γωνίαν καὶ χωρὶς οὐδὲ λέξιν ν' ἀνταλλάξωσι διηλθον ἐν τῇ σκιόφωτι ἐκείνῃ ἀγρυπνοῦσαι τὸ πλεῖστον τῆς νυκτός. Ἀποσθεσθείσης ὅμως ἐντελῶς τῆς ἐν τῷ πυραύνῳ πυρᾶς ἡσθάνθησαν τὴν διαπεραστικὴν ὀριμύτητα τοῦ ψυχους, ἣτις τὰς ἔκαμε νὰ συνέλθωσιν ἐκ τῆς ναρκωτικῆς ἐκείνης ἐν τῇ θλίψει των προσηλώσεως καὶ νὰ σπεύσωσιν εἰς τὰς κλῖνας των. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ὕπνος, ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τοὺς δυστυχεῖς καὶ τεθλιμμένους πολὺ ἐβράδυνε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ αὐτὰς καὶ ἰδίᾳ τὴν τάλαιναν νέαν τὴν καταδικασθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῆς τύχης καὶ ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν προλήψεων εἰς πρόωρον γῆρας, ἐνῶ ἤκμαζεν ἔτι ἐν αὐτῇ ἢ καλλονῇ καὶ τὸ σφρίγος ὀρίμου νεότητος.

Ἐπάρχουσι φυτὰ τὰ ὅποια εὐδοκιμοῦσι μόνον ἐκεῖ, ὅπου

τὰ ζωογονοῦσι διαρκῶς αἱ-θερμογόνοι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἡ ἢ χλιαρὰ ἀτμόσφαιρα τῶν θερμοκηπίων, καὶ τὰ ὅποια μόλις ἐκτεθῶσιν εἰς τὴν ψυχρὰν τοῦ παγεροῦ βορρᾶ πνοὴν κλίνουναι τὸν αὐχένα ἀποψυχόμενα. Τοιοῦτοι εἶνε καὶ οἱ χαρακτῆρες ἐκεῖνοι, οἵτινες διαπλαττόμενοι ἐν τῇ χλιαρᾷ καὶ ἀρωματώδει τοῦ πλούτου εὐημερίᾳ ἀδυνατοῦσι ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰς τῆς ζωῆς τρομερὰς θυέλλας καὶ καταγιγῶδας καταδαλλόμενοι ὑπὸ τῶν συμφορῶν καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιτάξωσι θάρρος καὶ γενναιοψυχίαν. Χαρακτῆρες ἄνευ ὑπομονῆς, ἄνευ καρτερίας.

Ἐπάρχουσιν ἔμωι καὶ χαρακτῆρες, οἵτινες ὁμοιάζουσι τὰς ὑψικαρήνους ἐκεῖνας δρύες, τὰς ὁποίας δέρουσιν αἱ καταγιγῶδες καὶ προσδαλλουσιν οἱ ἄνεμοι, καὶ αἵτινες ὑψοῦσι μεγαλοπρεπῶς τὰς εὐθυτενεῖς κορυφὰς τῶν, μέχρις ὅτου ἡ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καταβάλῃ αὐτὰς, ἡ ὁ ἀπηνῆς τοῦ ὑλοτόμου πέλεκυς τὰς καταρρίψῃ. Οἱ τοιοῦτοι ἀκράδαντοι καὶ ἀδαμάντινοι χαρακτῆρες μορφοῦνται μὲν καὶ διαπλάττονται ὑπὸ τελείας καὶ ἀλανθάστου ἀνατροφῆς, ὁξύνονται δὲ καὶ ἐνδυναμοῦνται διὰ τῶν συμφορῶν καὶ τῶν βιωτικῶν περιπετειῶν. Οἱ τοιοῦτοι χαρακτῆρες συνοδεύονται συνήθως ὑπὸ ἐξωτερικοῦ ἐπιδαλλόντος καὶ ψυχροῦ ἐμφαίνοντος πολλάκις ἀναισθησίαν, ἴσως δὲ καὶ σκληρότητα, ἐνῶ ἐσωτερικῶς κρύπτουσι τὴν εὐαισθητοτέραν καὶ εὐγενεστέραν καρδίαν. Ἐνωρίζουσιν ἐκ πείρας τίςτις δυστυχία, καὶ συμπονοῦσι ἐκ καρδίας πρὸς τοὺς πάσχον-τας. Ἀντιμετωπίζουν πᾶσαν δυσχερῆ τοῦ βίου περίπτω-σιν μετὰ θάρρους καὶ ψυχραιμίας φιλοσοφικῆς, δ' ὧν οὐχὶ

σπανίως ἐξέρχονται νικηταὶ ἐν τῇ διαρκεί τούτῳ καὶ ἐπι-μόχθῳ τῆς ζωῆς ἀγῶνι.

Μὲ τοιοῦτους ἀδαμαντίνους χαρακτῆρας ὑπὸ τὴν μορφήν εὐσταλῶν νέων ἐπανευρίσκωμεν μετὰ εἰκοσαετίαν τὰ ὄρφα-νὰ τῆς Κασσάνδρας κατοικοῦντα οὐχὶ πλέον ἐν τῷ μονο-τόνῳ καὶ σιγῇ ἡλῶ χωρίῳ τῶν, ἀλλ' ἐν μέσῳ πολυτύρβου καὶ πολυταράχου τοῦ Πέραν συνοικίας, στερούμενα ὅμως τοῦ τιμαλφοῦς αὐτῶν διαδήματος, τῆς φιλοστοργίου καὶ ἐναρέτου μητρὸς τῶν, ὡς καὶ τῆς προστάτιδος καὶ παρη-γόρου μάμμης τῶν.

Ἐπανευρίσκωμεν τὴν Σοφίαν τελείαν γυναῖκα, χρηστὴν, φρόνιμον καὶ σεμνὴν κόρην ἀγλαίζουσαν, τὸν οἶκον διὰ τῆς ἐπιχάριτος αὐτῆς καλλονῆς καὶ ἀγαθότητος, ἀντικα-θιστώσαν ἐν πᾶσι τὴν πρὸ ἐτῶν ἀποπτᾶσαν ἀγγελικὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς τῆς καὶ προσελκύουσαν διὰ τοῦ σοδα-ροῦ καὶ ἐπιδλητικοῦ χαρακτῆρός τῆς καὶ τῆς συμπαθοῦς συμπεριφορᾶς τῆς τὴν ἐγκάρδιον στοργὴν καὶ μητρικὴν ὅλως ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν τῶν ἀδελφῶν τῆς, τὸ σέβας δὲ καὶ τὴν εὐγενὴ ἐκτίμησιν τῶν φίλων καὶ γνωρίμων τῆς.

Ἐπανευρίσκωμεν τὸν μεγαλύτερον ἀδελφὸν Κωνσταντί-νον διακεκριμένον, συμπαθὴ καὶ προσηνέστατον ἱατρὸν σπεύδοντα μετὰ προθυμίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πλουσίου ὡς καὶ τοῦ πένητος καὶ ἀνακουφίζοντα διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ εὐγενοῦς τρόπου του τοὺς τε φυσικοὺς καὶ ἠθικοὺς πόνοους.

Ἐπανευρίσκωμεν τὸν μικρότερον ἀδελφὸν Γεώργιον δραστήριον καὶ φιλοπονώτατον ὑπάλληλον σπουδαίου τραπεζητικοῦ οἴκου, ἀπολαύοντα τῆς εὐνοίας τοῦ προϊ-

σταμένον του καὶ τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὑπολήψεων τῶν συναδέλφων του.

Μόνος ὁ ζωηρὸς καὶ χαρίεις Νικόλαος ἐλλείπει ἐκ τῆς οὕτοις ἁρμονικῶς συνδεδεμένης οἰκογενείας, καὶ ἡ ἀπουσία του πολλάκις γίνεται ἀφορμὴ νὰ ἐπισκιαζῆται διὰ λύπης τὸ ἱλαρὸν τῆς Σοφίας πρόσωπον. Λυπεῖται διὰ τὴν στέρησίν του, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον, διότι ἐγένετο θῦμα τῆς εὐπαθοῦς καὶ αἰσθηματικῆς καρδίας του. Ἐγνώρισε νέαν πτωχὴν καὶ ὀρφανὴν, συνεπάθησε πρὸς αὐτήν, καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ τὴν ἀπαλλάξῃ τῆς δυστυχίας τὴν ἐνυμφεύθη. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ὑπελόγισε καλῶς καὶ παρέβλεψε τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῶν ἀδελφῶν του σπεύσας νὰ συνδέσῃ τὴν δυστυχίαν του μετὰ τῆς δυστυχίας τῆς ἐκλεκτῆς του. Δὲν ἤργησε ὅμως νὰ γευθῇ τοὺς καρποὺς τῆς μετανοίας καὶ ἀπογοητεύσεως. Μὴ δυνάμενος νὰ ἐξαρκέσῃ εἰς τὰ τῆς διμελοῦς οἰκογενείας του βάρη ἐχαιρέτισε μετ' ἐγκαρδίου λύπης τὴν ἀπόκτησιν τέκνου. Ὅτι προξενεῖ εἰς τοὺς ἄλλους χαρὰν τερψίθυμον, εἰς αὐτὸν ἐπροξένει καρδιοδόρον λύπην. Ὅχι ὅτι ἦτο ἄστοργος πρὸς τὸ χαριτωμένον ἀγγελάκι του, ἀλλὰ δυστυχῶς ἦτο πτωχὸς καὶ τοῦτο ἔθλιβε τὴν καρδίαν του. Συναισθανόμενος δὲ ὅτι ἐκ τῆς ἀπερισκεψίας καὶ ἐκ τῆς παρακοῆς του πρὸς τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῶν ἀδελφῶν του, οἵτινες τῷ συνίσταν ὀλιγοχρόνιον τοῦλάχιστον ἀναβολὴν, τοῦ γάμου ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν μέρει τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας, τὴν ὁποίαν οὕτω βιαστικῶς ἐσχημάτισε, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν ἐπὶ τῇ παρακοῇ του ὀργήν των, οὐδὲ νὰ ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν καὶ συνδρομήν των.

Τοῦτο ἔθλιβε καιοίως τὴν στοργικωτάτην τῆς Σοφίας καρδίαν, καὶ ἐζήτει ἀφορμὴν ὅπως ἐπέλθῃ ἐπίκουρος τῷ πάσχοντι ἀδελφῷ χωρὶς νὰ προσβάλῃ τὴν λεπτὴν εὐαισθηθυσίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ. Τὴν γέννησιν προσφιλοῦς ἀνεψιοῦ ἐθεώρησεν ὡς εὐνοϊκωτάτην πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς σκοποὺς τῆς περιστάσειν, ὅθεν καὶ ἔσπευσεν αὐτόκλητος ν' ἀναδεχθῇ αὐτὸν ἀπὸ τῆς κολυμβήθρας.

Ἡ τελετὴ τῆς βαπτίσεως ὑπῆρξεν ἡμέρα ἐκτάκτου χαρᾶς διὰ τὴν Σοφίαν· διότι κατάρθωσε κατ' αὐτὴν νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς δυσηρεστημένους ἀδελφοὺς καὶ ἐπιτύχῃ οὕτω τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἐπὶ ἄρκετον χρόνον σκληρῶς ὑπὸ τῆς πενίας ταλαιπωρηθέντος.

Ἐπανευρίσκομεν, εἵπομεν, αὐτοὺς ἐν τῷ πολυταράχῳ καὶ πολυτύρῳ Πέραν, ἐνῷ ἀφήσαμεν αὐτοὺς εἰς τὸ σιγηλὸν καὶ ἡσυχον χωρίον των.

Καὶ ἤδη ἐξετάσωμεν πῶς διέρρευσεν ἡ εἰκοσαετία αὕτη, καὶ ποία πνοὴ ἀνέμου ὤθησεν αὐτοὺς ἐνταῦθα.

Ὁ ὀρίζων τοῦ χωρίου ἦτο στενὸς καὶ περιορισμένος διὰ τὰς εὐγενεῖς κλίσεις καὶ γενναίας ὁρμὰς τῶν τέκνων τῆς Κασσάνδρας, καὶ διὰ τοῦτο, μολοντί χήρα καὶ σχεδὸν ἄπορον, ἔχουσα ὅμως ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ σταθερὰν πρὸς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν πεποιθήσιν, ἐγκατέλειψεν ἡ γενναία γυνὴ τὴν πατρίδα τῆς εὐθύς μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς τῆς, καὶ ἐνοικιάσασα τὰ κτήματά της ἔσπευσεν ἐκεῖ, ὅπου διέβλεπε διαλάμποντα φαινὰ σημεῖα διὰ τὸ μέλλον.

τῶν τέκνων της, ἐκεῖ ὅπου ρέουσιν ἀφθόγως τὰ τῆς Καστα-
λίας νάματα, δι' ὧν ἐπόθει ἵνα ποτίσῃ τὰ προσφιλή της.

Μετόφησεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν μετὰ τῶν ἀπολύτως
αὐτῇ ἀναγκαίων ἐκλέξασα πενιχρὸν ἐν Φαναρίῳ οἶκον
κατάλληλον διὰ τὸ ἰσχυρότατον βαλάντιόν της.

Αἱ ἡμέραι, αἱ μῆνες, τὰ ἔτη παρήρχοντο μονοτόνως διὰ
τὴν ὀρφανὴν ταύτην οἰκογένειαν, τὴν ταλαιπωρουμένην
ὑπὸ τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς ἀπορίας, λικνιζομένην ὅμως
μὲ ὄνειρα χαρᾶς καὶ μὲ χρυσᾶς ἐλπίδας.

Ἐκτάκτως συγκινητικὴ καὶ χαρμόσυνος, ἡμέρα ἀληθοῦς
πανηγύρεως, τὴν ὁποίαν ἔρρανον μὲ ἀφθονὰ δάκρυα χαρᾶς,
ὑπῆρξε διὰ τὴν ὀρφανὴν οἰκογένειαν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ
Κωνσταντῖνος μετὰ τοῦ ποθητοῦ γέρατος τῶν σπουδῶν
του, τοῦ ζηλωτοῦ πτυχίου τῆς Μεγ. τοῦ Γεν. Σχολῆς ἐκό-
μισε καὶ τὴν χαρμόσυνον ἀγγελίαν, ὅτι ὁ φιλογενὴς κ. Σ.
ὁ ἀφειδῶς τὰς τῆς εὐεργεσίας χάριτας σκορπίζων ὑπεσχέ-
θη τὴν κηδεμονίαν καὶ προστασίαν του εἰς τὸν φιλομαθῆ
ὀρφανόν, θελχθεὶς ὡς ἐδήλωσεν ἐκ τοῦ ἐπιζήλου βαθμοῦ
του καὶ ἐκ τῶν εὐμενεστάτων περὶ αὐτοῦ ἐκφράσεων τῶν
καθηγητῶν.

Ἡ ἀλλεπάλληλα ποτήρια πικρίας καὶ ὀδύνης πιοῦσα
μήτηρ, ἡ μὴ ἀτενίσασα οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν πλέον τὸν τῆς
χαρᾶς ὀστέρα, ἀφ' ὅτου οὗτος ἀποτόμως ἔδυσε δι' αὐτήν,
ἤσθάνθη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπανατέλλοντα αὐτὸν
εἰς τὸν σκοτεινὸν τῆς θλίψεως τῆς ὀρίζοντα, καὶ χαιρετί-
ζουσα αὐτὸν φαιδρῶς ἀφῆκε νὰ ρεύσωσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς
χαρᾶς της δάκρυα. Ἐκλαυσε χωρὶς νὰ φοβηθῇ, ὅπως ἄλ-

λοτε, μὴ διὰ τῶν δακρύων μαράνη τὴν ἄδολον χαρὰν τῶν
τρυφερῶν της ἀνθυλλίων.

Τὸ ὄνομα τοῦ σεπτοῦ εὐργέτου τοῦ κατορθώσαντος διὰ
τῆς ἱερᾶς του ὑποσχέσεως νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν χαρὰν εἰς
τὰ πικραμένα ἐκεῖνα πλάσματα ἐπέτα ἀπὸ τὰ τρέμοντα
ἐκ τῆς συγκινήσεως χεῖλη αὐτῶν καὶ ὡς εὐῶδες λιθανωτὸν
ἀνῆρχετο εἰς τὸν τοῦ Ὑψίστου θρόνον.

Ὑπάρχουσι καρδίαὶ εἰς τὰς ὁποίας αὐτοφυῶς ἀναθάλ-
λουσι τὰ τῆς ἀρετῆς ἄνθη. Ὀλίγη δρόσος εὐεργεσίας,
ὀλίγαι ἀκτῖνες ἀγαθότητος ἀρκοῦσιν ὅπως ζωογονήσωσι
καὶ ἀναπτύξουσιν αὐτὰ καὶ οὕτω πληρώσωσιν μὲ τὸ γλυ-
κὺ αὐτῶν ἄρωμα τὴν ἀτμόσφαιραν. Πανευτυχεῖς καὶ τρι-
σευδαίμονες οἱ μὴ φειδόμενοι τῆς ζηδώρου ταύτης δρόσου
καὶ τῶν θερμογόνων ἀκτίνων τῆς εὐεργεσίας.

Ἡ εὐγενὴς τοῦ μεγαθύμου ἀνδρὸς ὑπόσχεσις ἦτο ἱερὰ,
ὥστε οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ὑποψία ὑπῆρχε περὶ τῆς μὴ ἐκτε-
λέσεως αὐτῆς. Δὶν ἦτο ἀποκύημα στιγμαίας φαντασιο-
πληξίας, νὰ ὅπερ διαλυθῇ καὶ διασκορπισθῇ ἐντὸς ὀλίγου,
οὐδ' ἔξαψιν πεφυσιωμένης κεφαλῆς, ἥτις νὰ παρέλθῃ ἀ-
τελεσφόρως. Ἦτο ἀπόφασις ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ θείας
φωγῆς καὶ ἐγχαραχθεῖσα ἀνεξιτήλως ἐν τῇ μεγαλουργῇ
καὶ εὐγενεὶ καρδίᾳ, διὸ καὶ δὲν ἐδράδυνεν ἡ ἐκπλήρωσις
αὐτῆς.

Ἡ ἀγαθὴ μήτηρ ἀναλογιζομένη τὸ μέγεθος τῆς εὐεργε-
σίας, δι' ἣς ἠνοίγετο εἰς τὸν σφριγῶντα διὰ τὴν πρόοδον
υἱὸν εὐρὺ πρὸς αὐτὴν στάδιον, ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ ἀμέσως
καὶ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν θεόπεμπτον ἄνδρα τὰ ταπεινὰ σέβη

καὶ τὴν κατακλύζουσιν τὴν μητρικὴν αὐτῆς καρδίαν εὐγνωμοσύνην. Ἐν συνεννοήσει λοιπὸν μετὰ τοῦ υἱοῦ ὥρισαν τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, τῆς ὁποίας τὴν ἀνατολὴν ἀνέμενον μετὰ συγκινητικῆς χαρᾶς.

Μόλις δὲ ἤρχισεν ὑποφώσκουσα ἡ ἡὺς καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου σχεδὸν ἄγρυπνος μήτηρ ἠγέρθη, ἐξυπνήσασα δὲ καὶ τὴν προσφιλῆ τῆς θυγατέρα, τὴν σύντροφον καὶ φρόνιμον σύμβουλον ἐν πᾶσιν, ἐκανόνισε καὶ διέταξε τὰ τῆς ἡμέρας, καὶ πρὶν ἢ ὁ Φοῖβος τὴν χρυσαίζουσαν μορφήν του ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς προβάλλῃ ἐξῆλθεν ἐκείνη τῆς οἰκίας καὶ μὲ βῆμα σταθερὸν ἔσπευσεν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ οἶκον.

Πρὶν πατήσῃ τὸν οὐδὸν τοῦ πολυτελοῦς μεγάρου τοῦ πλουσίου ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ τοῖς πᾶσι προσιτὸν ἀνάκτορον τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως, ἐξ οὗ ἀντλεῖ ὅτι πᾶσα εὐσεβὴς καρδία ἐπιθυμεῖ. Ἐκεῖ πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου ὀλοψύχως καὶ ἐν κατανύξει προσευχηθεῖσα ἐξῆλθε μὲ γαληνιώσαν καὶ ἰλαρὰν φυσιογνωμίαν.

Ὅπου ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία φθάνουσι τάχιστα πετῶντες, ἐκεῖ σπεύδει καὶ τὸ σῶμα καὶ φθάνει ταχύτερον παρ' ὅσον τις ὑπολογίζει, ὡς συνέβη εἰς τὴν ἀγαθὴν χήραν καὶ τὸν εὐγενεῖ αὐτῆς υἱόν. Τὸ ἀτμόπλοιον δι' αὐτοὺς πολὺ ἐδράδυνε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἡ γέφυρα ἦτο ἐκτάκτως μακρὰ, ὁ τοῦ Σταυροδρομίου ἀνήφορος ἀτελείωτος καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πλήθος ἄπειρον καὶ ἐνοχλητικόν. Καὶ τὸ ὥρολόγιον αὐτὸ τοῖς ἐφαίνετο ἐκτάκτως βραδυκίνητον. Ἐσπευσαν, ἔσπευσαν, καὶ δι' αὐτὸ ἐφθασαν πολὺ ἐνωρίτερον τῆς ὁρισμένης ὥρας. Ὡστε ἠναγκάσθησαν ν' ἀναμείνωσιν

ἐπὶ πολὺ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ ἐπιστροφὴν τῶν κυρίων, ὅπου τὸ ἐπίσημον τῆς ἐορτῆς ἐκράτησεν αὐτοὺς ἀρκετὰ. Ποῶτῃ ἐπανῆλθεν ἡ κυρία, ἥτις ἰδοῦσα τοὺς ἀγνώστους ξένους ἠρώτησε διὰ τῆς θαλαμηπόλου τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των. Πληροφορηθεῖσα δὲ ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ καλὸς μαθητὴς περὶ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον εὐμενῶς ἐξεφράσθη ὁ σύγγος τῆς τοῦς ὑπεδέχθη προθύμως καὶ εὐπροσηγόρως.

Τὸ εὐγενὲς μεγαλεῖον τῆς μητρὸς καὶ ἡ ἀφελὴς καὶ εὐχαρις φυσιογνωμία τοῦ υἱοῦ διέθεσαν τοσοῦτον εὐμενῶς τὴν σεβαστὴν προστάτιδα, ὥστε ἔμεινε μετ' αὐτῶν ἐπὶ πολὺ ἐρωτώσα τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ θλιβομένη εἰλικοῖνῶς ἐπὶ τοῖς δεινοῖς των, ὡς ἀπέδειξε τοῦτο κατόπιν ἐμπράκτως παρασχούσα εἰς τὴν οἰκογένειαν σπουδαίαν καὶ ἀξίειπαινον ὑποστήριξιν.

Ἰδίᾳ δὲ λόγους στοργικοὺς καὶ τρυφεροὺς, ὡς ἄλλη μήτηρ, ἀπέτεινε πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον.

«Γηράσκω, γηράσκω, τέκνον μου, τῷ εἶπε, καὶ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ αἰσθάνομαι ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις μου· ἀλλὰ χαίρω ὅτι ὅταν ἀκριδῶς θὰ ἔχω πλειοτέραν ἀνάγκην τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης θὰ λαμβάνω ταύτην ἀπὸ φίλου ἀφωσιωμένον καὶ εὐγενῆ, ἀπὸ ἀγαθὸν υἱόν. Φαντάζομαι πόσον ἀγαπητὸς καὶ περιζήτητος ἱατρὸς θὰ γείνης καὶ πόσῃν πελατείᾳ θὰ προσελκύσῃ ὁ συμπαθὴς καὶ μελίχιος χαρακτήρ σου. Ὁ ἱατρὸς δὲν πρέπει νὰ θεραπεύῃ μόνον διὰ τῆς ψυχρᾶς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν εὐγενῶν καὶ πειστικῶν λόγων του· διότι συνήθως μετὰ τοῦ σώματος

συμπάσχει καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ συχνότερον μάλιστα ἡ ἠθικὴ ἀσθένεια εἶνε ἡ μήτηρ τῆς σωματικῆς.

Περὶ τὸν εἶνε νὰ σὲ συμβουλευσῶ νὰ προφυλαχθῇς ἀπὸ τὰς παγίδας τῆς κακίας καὶ τῆς διαφθορᾶς. Ἐξῆσα εἰς Παρισίους καὶ γνωρίζω πόσους κινδύνους διατρέχει ἐκεῖ ἡ ἀρετὴ. Ἡ πολυκέφαλος Ὑδρα τῆς διαφθορᾶς κατατρέχει καὶ καταπολεμεῖ ἀμειλίκτως τὴν νεότηταν καὶ ἰδίᾳ τὴν φοιτητικὴν. Ἀλλὰ σὺ ἔχων σύμμαχον τὰς πολυτίμους συμβουλὰς τοιαύτης μητρὸς, καὶ ἀνατεθραμμένος μὲ ὑγιεῖς καὶ σταθερὰς ἀρχὰς πιστεύω καὶ εὐχομαι νὰ ἐπανέλθῃς νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἀδάμας τοῦ ὀποίου ἡ ἀξία καὶ ἡ λαμπρότης ἀναδεικνύεται πλειότερον ὅταν στολίζῃ τὸ πολύτιμον τῆς ἀρετῆς στέμμα.

Τὴν συνέντυξιν ταύτην ἐπισφράγισε καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ κυρίου προσέλευσις, ὅστις ἐπικυρώσας τὰ ὑπὸ τῆς εὐγενοῦς σύζυγου του προλεχθέντα, παρήγγειλε νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ τῆς ἀναχωρήσεως, συττήσας ἅμα αὐτοῖς ὅπως ἔρχονται παρ' αὐτῷ ἐνίστε μέχρις ὅτου ὀρισθῇ ἀκριδῶς ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως.

* *

Ἦτο ἤδη ἑσπέρα μιᾷς τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Ἀυγούστου καὶ τὸ πλῆθος κατέκλυζε τὰς ὁδοὺς ἐπιστρέφον ἐκ μακρυνῶν περιπάτων καὶ ἀγροτικῶν ἐκδρομῶν ἀνὰ τὰ θελκτικὰ προάστεια καὶ τὰς ἐξοχὰς, ὅπου ἔσπευσε ἡ ἀπολαύσῃ τὰς καλλονὰς καὶ τέρψεις τοῦ ἀποχωροῦντος ἤδη καλοκαιρίου. Τὰ ἀκάτια ἐπλήρουν τὸν Κεράτιον καὶ

νωχελῶς χωροῦντα διέσχίζον τὴν κρυσταλλώδη αὐτοῦ ἐπιφάνειαν τὴν γαληνιαίως μαρμαίρουσαν καὶ ἀντανακλῶσαν θαυμασίως ἐπὶ τοῦ ἀργυροφανοῦς αὐτῆς κατόπτρου τὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπ' αὐτῇ ἀναπανόμενα θωρηκτά, ὡς καὶ τὰ ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἐγειρόμενα κτίρια μετὰ τῶν θελκτικῶν καὶ ἀνθοστολίστων ἐπιθαλασσιῶν ἐξωστῶν, τῶν χαριέντων λιμανίων. Ὁ ἥλιος ἔκλινεν ἤδη ὀπισθεν τῶν γραφικῶν τῶς Κωνσταντινουπόλεως λόφων καὶ ἡ κίνησις καθίστατο ὁλονὴν ζωηροτέρα. Φαιδροὶ καὶ γοργοὶ ἀντανακλῶντες ἐπὶ τῆς μορφῆς αὐτῶν τὸ μεῖδιμα τῆς φύσεως ἐπανήρχοντο ἅπαντες εἰς τὰς οἰκίας των, ὅπως ἀναπαύσωνται τὰ ἐκ τῆς διασκεδάσεως καὶ τοῦ περιπάτου κεκμηκότα μέλη των.

Μόνον σοβαρὰ καὶ μελαγχολικὴ μελανείμων γυνὴ ἐφαίνετο ἀνερχομένη μετὰ τοῦ παιδρὸς πλῆθους τὴν ἀνηφορικὴν τοῦ Φαναρίου ὁδὸν ἔχουσα παρ' αὐτῇ χαριεστάτην καὶ ὡραίαν νεάνιδα. Τὰς δύο γυναῖκας συνώδευον εὐκίνητοι καὶ ζωηροὶ δύο νεανίσκοι, οἱ ὁποῖοι πολλάκις διέκοπτον τὴν φαιδρὰν συνδιάλεξίν των, ἵνα ἀποτείνωσι γλυκύν τινα λόγον καὶ πρὸς τὰς προηγουμένας μητέρα καὶ ἀδελφὴν, προσπαθοῦντες οὕτω νὰ καταστήσωσι καὶ αὐτὰς μετόχους τῆς προσποιητῆς εὐθυμίας των. Καίτοι δὲ ἐλαφρὸν μεῖδιμα ἐπήνθει ἐνίστε ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς μητρὸς συχνότεροι ὅμως ὕγροι μαργαρίται ἐκυλίσσοντο ἐπὶ τῶν παρειῶν της, διαφεύγοντες τὴν προσπάθειαν ὅπως ἀποπνίξῃ αὐτοὺς, βαθεῖς δὲ στεναγμοὶ ἐξήρχοντο τῶν τεθλιμμένων χειλέων της ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐξαντλητικῆς ἐκ τοῦ ἀνηφόρου κοπώσεως.

Μετὰ συνεσφειγμένης οὕτω καρδίας καὶ ἠθικῆς ἐξαντλήσεως ἐφθασεν ἡ γνωστὴ ἡμῖν κ. Κασσάνδρα Θεοφανίδου εἰς τὸν οἶκόν της σπεύσασα πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου, ὅπως προσεύχηθῇ καὶ ἀφιερώσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας μητρὸς τὸν πρὸ μικροῦ προπεμφθέντα προσφιλεῖ Κωνσταντίνόν της.

Τί ἐδοκίμασεν ἡ ταλαίπωρος μήτηρ κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην νύκτα τοῦ χωρισμοῦ, ὅποιαί σκέψεις, ὅποια αἰσθήματα, ὅποια ὄνειρα διὰ τὸ μέλλον τοῦ Κωνσταντίνου της, ὅποιοι ἀλλοπρόσαλλοι διαλογισμοὶ κατελάραττον τὸ πνεῦμα καὶ ἀφήρουν τὸν ὕπνον της δὲν περιγράφονται. Τοῦτο μόνον ἀρκεῖ νὰ μᾶς παραστήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν συγκίνησιν καὶ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς πάλιν τῶν ποικίλων διαλογισμῶν, ὅτι διήλθε τὴν νύκτα ἐκείνην ὅλην ἀγρυπνοὶ καὶ ὅταν ἤρχισεν ὑποφώσκουσα ἡ ἡὺς ἐκείνη διαβλέπουσα μεταξὺ τῶν παραπετασμάτων τὸν ροδίζοντα οὐρανὸν ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀκόμη τὸ ἐσπερινὸν σκιδόφως καὶ ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς, ἵνα συνεχίσῃ τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ υἱοῦ σχέδια, ἅτινα διὰ μυριοστὴν ἴσως φορὰν ἐπανελάμβανεν ἐν τῇ φαντασίᾳ της ἀφ' ὅτου κατεκλίθη.

Καὶ αἱ κατόπιν ὅμως νύκτες δὲν ἦσαν πολὺ διάφοροι τῆς πρώτης, καίτοι προσεπάθει ἡ ταλαίπωρος μήτηρ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐξαντλητικὴν ταύτην αὐπνίαν.

Ὅτι ὁμως δὲν κατώρθωσαν αἱ ὑπεράνθρωποι προσπάθειαι αὐτῆς τὸ κατώρθωσεν ἡ πρόπη τοῦ Κωνσταντίνου ἐπιστολή.

Ἐνθουσιωδῶς ἐγένετο ἀποδεκτὸς ὑφ' ὅλων ὁ γέρον τα-

χυδρόμος ὁ κομίσας αὐτοῖς τὴν πολυπόθητον ταύτην ἐπιστολήν. Γενναιοδῶρως ἔσπευσαν ν' ἀνταμείψωσιν αὐτόν. Ἡ χαρά των ὁμως καὶ ἡ συγκίνησις εὗρεν ἡχῶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἀνθρώπου, ὅστις γενόμενος μέτοχος αὐτῆς οὐχὶ μόνον τὴν χρηματικὴν ἀμοιβὴν ἀπέριψεν, ἀλλὰ καὶ προσεφέρθη νὰ φροντίξῃ αὐτὸς καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐπιστολῶν των.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς πολυτίμου ἐπιστολῆς ἦτο τὸ ναρκωτικὸν τῆς μητρὸς φάρμακον. Ὅσάκις ἡ αὐπνία κατελάμβανεν αὐτὴν καὶ κατάκοπος περιστρέφετο ἐν τῇ κλίνῃ, ἡγείρετο ἀψοφητὶ ἤναπτεν ἀμυδρῶς τὸν λύχνον, ἡ παρὰ τὸ φῶς τῆς κανδήλας καθημένη ἀνεγίνωσκεν, ἐπανεγίνωσκε καὶ ἐκ τρίτου καὶ ἐκ τετάρτου τὴν ἐπιστολήν. τὴν ἐδίπλωνε, τὴν κατεφίλει, τὴν ἔρραινε μὲ δάκρυα ἀνακουφίσεως καὶ θέτουσα αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν της ἀπεκοιμᾶτο. Τὴν αὐτὴν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς μητρὸς καὶ αἱ κατόπιν ἐπιστολαὶ τοῦ υἱοῦ.

* *

Ὡς ρέουσι μαρμαίροντα τὰ ὕδατα μεγαλοπρεποῦς ποταμοῦ ἐπὶ ἀχανοῦς καὶ ὁμαλωτάτης πεδιάδος εἰς ἓν κατευθυνόμενα σημεῖον, τὴν ἐκβολὴν του, οὕτω διέρρεον ἡσύχως καὶ ὁμαλῶς καὶ αἱ ἡμέραι τῆς γνωστῆς ἡμῶν οἰκογενείας, τῆς ὁποίας ἅπαντα ἡ προσοχὴ καὶ ἅπασαι αἱ ἐλπίδες εἰς ἓν ἐφαίνοντο σημεῖον συγκεντρωμέναι εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Κωνσταντίνου.

Ἄλλ' ἦτο μακρὰν ἀκόμῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ δι' αὐτὸ ἤρ-
κοῦντο μόνον νὰ τὴν ἀναφέρωσι καὶ νὰ τὴν ἀναμένωσι
μετ' ἐγκαρτερήσεως καὶ ἐλπίδων. Ἦρκοῦντο εἰς τὴν ἡ-
δεῖαν ταύτην ὀνειροπόλῃσιν καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς λήψεως τῶν
ἐπιστολῶν του ἡδονήν.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἦσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδια-
λέξεώς των πάντοτε· αὐταὶ ἡ χαρά των, αὐταὶ ἡ ἡδονικὴ
ἀπόλαυσις των· διότι ἐν αὐταῖς διέδλεπον τὸ ἀμόλυντον
τοῦ ἡθους καὶ τὴν διαρκὴ στοργὴν του. Μετὰ πόσου αἰ-
σθήματος ἦσαν γεγραμμέναι! Ὅποῖος πλοῦτος ἰδεῶν ἐν ἀ-
φελεί καὶ ἀπερίττῳ γλώσση! Ὅποῖαι ἐξοχοὶ καὶ χαρίεσ-
σαι περιγραφαὶ παρισινῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων, τελετῶν καὶ
ἐορτῶν!

Ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν ἦτο ἀληθῶς τῆς οἰκογενείας ἐντρέ-
φημα, γλυκεῖα τέρψις, χαρίεσσα ἐορτή. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἀ-
παντήσεις δὲν ὑπελείποντο αὐτῶν.

Ἡ θελκτικὴ Σοφία καίτοι μὴ ἀποκτήσασα τελείαν ἐγκυ-
κλοπαιδικὴν μόρφωσιν, διὰ τῆς ἐμριθοῦς ὁμῶς ἀναγνώ-
σεως ἐκλεκτῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων ἐπλούτισε τὸν νοῦν
τῆς διὰ πολλῶν χρησίμων καὶ θελκτικῶν γνώσεων. Ἀ-
σκηθεῖσα δὲ διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἐν
τῇ ἀλληλογραφίᾳ κατώρθωσε νὰ γράφῃ μετὰ τοσαύτης
χάριτος καὶ γλαφυρότητος, ὥστε ἐκίνει τὸν θαυμασμὸν
καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς.

Ἰδοὺ δὲ τὶ ἔγραφε πρὸς αὐτὴν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς μίαν
τῶν ἐπιστολῶν του.

«Μὲ θαυμάζεις, ἀγαπητὴ μοι Σοφία, καὶ μὲ ἐπαινεῖς,

διότι κατορθώνω νὰ διαφυλάττω τὴν χρηστότητα τῶν
ἡθῶν μου ἐν μέσῳ τῆς ἀκατανομάστου ταύτης ἐκλύσεως
καὶ διαφθοράς, καὶ θερμὴν πάντοτε τὴν πρὸς τοὺς προ-
σφιλεῖς οἰκείους μου ἀγάπην. Θαυμάζεις πῶς δὲν παρεκτρέ-
πομαι, πῶς δὲν δελεάζομαι ἀπὸ τὴν ἐπιπόλαιον παρиси-
σινὴν νεολαίαν, πῶς δὲν παραλείπω οὐδὲ ἀναβάλλω ποτὲ
νὰ γράψω πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς μου. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι εἶνε
δύσκολον καὶ διὰ μερικὸν ὅλως δυσκατόρθωτον τὸ τοιοῦ-
τον. Δι' ἐμὲ ὅμως ὅστις ἔχω μητέρα μίαν ἁγίαν, μίαν
μάρτυρα, δι' ἐμὲ ὅστις ἔχω ἀδελφὴν σέ, ἥτις κατορθώνει
μὲ τὰς μαγικὰς σου ἐπιστολαῖ· νὰ μὲ μεταφέρῃς σύσσω-
μον ἐν μέσῳ τῆς ποθητῆς Κωνσταντινουπόλεως, σέ ἥτις
διὰ τῶν ἐπιστολῶν σου μοὶ μεταδίδεις ὅλον τὸ θάλπος
τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, ὅλην τὴν θερμὴν τῆς μητρικῆς
στοργῆς, ὅλον τὸ φίλτρον τῆς ἀδελφικῆς καρδίας, δι' ἐμὲ
ὄχι μόνον δὲν εἶνε δύσκολον νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ τὸ
ἀπαίσιον δέλεαρ τῆς κακίας, ἀλλ' οὔτε κἂν ἐντύπωσιν μὲ
προξενοῦν αἱ παρισιναὶ τέρψεις.

Αἱ ἐπιστολαὶ σου εἶνε δι' ἐμὲ ὅ,τι ἡ ναυτικὴ πυξὶς εἰς
τὸν ναυτιλλόμενον. Αὐταὶ εἶνε ὁ φάρος, ὅστις μοὶ δεικνύει
πάντοτε τὸν ἀκύμαντον λιμένα, εἰς ὃν ὀφείλω νὰ προ-
σορμισθῶ»

Ἦρεμος ὡς εἶπομεν καὶ μονότονος διέρρεεν ὁ βίος ἐν
τῇ εὐλογητῇ ταύτῃ διὰ τὴν ἑκτακτον ὁμόνοιαν καὶ ἁρμο-
νίαν οἰκογενείᾳ.

Συνεισπράττοντες ὅλοι καὶ συνεισφέροντες διὰ τῆς
ἐργασίας των κατώρθωσαν νὰ μετατρέψωσι τὸν πρῶτον πε-

μικρὸν οἶκόν των εἰς εὐπρεπὲς ἐνδιαίτημα, ὅπερ ὠραίζεν ἡ χαριτόδερτος μορφή τῆς Σοφίας περιπλαισιουμένη ὑπὸ τῆς ἀγγελικῆς μορφῆς τῆς μητρὸς καὶ τῶν παιδρῶν καὶ χαροπῶν προσώπων τῶν εἰσταλῶν νεωτέρων ἀδελφῶν. Ἐκεῖ ἐφαίνετο ἡ εὐτυχία ἐγκαθιδρύουσα τὸν ποθητὸν αὐτῆς θρόνον, τὸν ὁποῖον θὰ ἐξήλευον πολλοὶ εἰς τῶν μακαριζομένων ὡς εὐτυχῶν.

Σπανίως ὁμως ταξιδεύει πλοῖον εἰς ἀχανὴ ὠκεανὸν χωρὶς ποσῶς νὰ σαλευθῇ καὶ νὰ κλυδωνισθῇ. Οὕτω λοιπὸν καὶ τὸν ἡρεμὸν πλοῦν τοῦ οἰκογενειακοῦ αὐτῶν σκάφους κατετάραξεν ἡ ἀσθένεια τῆς Σοφίας. Ἡ Σοφία ἔχουσα φυσικὴν ἐπιδεξιότητα καὶ καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν ἐξαίρετον ἐπέδιδε θαυμασίας εἰς τὸν τῆς ποικιλτικῆς κλάδον. Γνωρισθείσης δι' τῆς ἱκανότητός της ταύτης καὶ ὑπὸ τῆς προστατίδος οἰκογενείας τοῦ μεγαθύμου Σ. ἐκ τοῦ κομψοῦ καὶ ὠραίου τάπητος, τὸν ὁποῖον προσέφερεν εἰς αὐτήν, ἀπέκτησε φήμην ἐπὶ τούτῳ μεταξὺ τῶν διαπρεπεστέρων οἰκογενειῶν τοῦ Πέραν, αἵτινες δι' ἀδράς ἀμοιβῆς ἀπέκτων τὰ καλλιτεχνήματα αὐτῆς. Ἐν δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπεξεργαζομένη ἐκοπίασε πλέον τοῦ δέοντος, καὶ ὑπὸ τῆς θερμῆς θερμότητος ἐπηρεασθεῖσα προσεδλήθη ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ἐπὶ μῆνα ὅλον κατακρατήσαντος αὐτήν κλινῆρη. Μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν ἐδέησε κατὰ προτροπὴν τοῦ ἱατροῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ἡ ἐκλογὴ καταλλήλου χωρίου ἦτο ἐπὶ τινας ἡμέρας τὸ ἀντικείμενον τῆς οἰκογενειακῆς συσκέψεως. Ἐπρεπε καὶ ὑπὸ ὁρου ὑγείας καὶ ὑπὸ ὁρους οἰκονομίας νὰ εἶνε κατάλ-

ληλον. Καὶ πρὶν ἢ καταλήξωσιν εἰς ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα παρουσιάσθη ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεὸς χωρική τις ἐκ τοῦ Ρυσίου, τῆς ὁποίας τὴν θυγατέρα εἶχε βαπτίσει ὁ μακαρίτης πατὴρ τῆς Σοφίας. Καὶ ἦτο μὲν γνωστὴ ἡ κουμπάρια αὐτῇ εἰς τὴν κ. Θεοφανίδου ἀλλ' ἰπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχον ἰδεῖ τὴν καλὴν κουμπάραν. Ὅσον δὲ διὰ τὴν ἀναδεκτὴν τὴν ὁποίαν προσεκαλοῦντο νὰ στεφανώσωσιν οὔτε κἀν τὴν ἐγνώριζον.

Τί νὰ κάμω», ἔλεγεν ἡ ἀφελὴς χωρική, «ἐντρέπομαι ποῦ σὰς βλέπω, ποῦ δὲν μπόρεσα τόσα χρόνια οὐτ' ἓνα πράσινο φύλλο νὰ σὰς στείλω. Τὸ ξέρω ποῦ ἦταν ἄπρεπο· μὰ ἔλα διὲς ποῦ εἶχα τὸ γέρω μου καὶ δὲν μπορήγα νὰ κουνήσω ἀπ' τὸν τόπο μου.

Ἀπ' τὸ σπῆτι ἔξω δὲν μ' ἄφινε ὁ μακαρίτης. Ἐ; τί νὰ πῆς εἶχε καὶ δίκιο κινουτρούμης ἄνθρωπος ἤθελε κοίταμα καὶ συντροφιά. Θεὸς ἴσχωρήσῃ τον».

Αἱ φιλοφρονήσεις τῆς χήρας καθὼς καὶ τῆς Σοφίας εὐχαρίστησαν τὰ μέγιστα τὴν συνεσταλμένην γυναῖκα καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ μετὰ πλειοτέρας τόλμης καὶ ἐνθουσιασμοῦ, καθόσον μάλιστα ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἀγαπητῆς τῆς θυγατρὸς, τὴν ὁποίαν ἀπεκάλει: τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ. «Τί τὰ θέλετε, καλορρίζικο παιδί αὐτὸ ἡ Καλλιόπη μου. Ὅλο ἔμπρὸς πᾶμε καθὼς γεννήθηκε. Φκιάσαμε τὸ σπῆ-τί μας, ἀγοράσαμε καὶ ἄλλο ἀμπέλι, καὶ τὸ καλλίτερο, ἡῦραμε τώρα καὶ ἓνα καλὸ καὶ ἄξιο παληκάρι. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς τὸν χαρίσῃ εἶνε διαλεχτὸς γαμπρός. Μὲν μὲν χάρι τώρα θὰ σὰς ζητήσουμε καὶ ἐγὼ καὶ ἡ Καλλιό μου καὶ ὁ γαμπρός

μου νὰ τοὺς στεφανώσῃ τοῦ λόγου σας». Ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν παράκλησιν τῆς ἐνέπλησε χαρᾶς ἀνυποκρίτου τὴν χωρικὴν. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν τὴν ἤρκει· ἤθελε τὴν κουμπάρα της, ὡς ἔλεγε, ζωηρὴ καὶ ροδοκόκκινη καὶ διὰ τοῦτο ἐπέμενε μετὰ παρακλήσεων καὶ εἰς τὴν δεύτεραν της αἴτησιν νὰ τοὺς πάρῃ δηλ. εἰς τὸ χωριό.

Ἡ πρόσκλησις αὕτη τῆς καλῆς κουμπάρας ἐπικαίρως γενομένη ἐγένετο εὐχαρίστων ἀκοδεκτὴ καὶ αὐτῶς ἡ Σοφία μετὰ τινος ἡμέρας πλήρης χαρᾶς ἀνέπνεε τὸν καθαρὸν τῆς ἐξοχῆς ἀέρα. Αἱ φιλόφρονες περιποιήσεις τῶν χωρικῶν, ὁ ζωογόνος καὶ καθαρὸς ἀήρ, αἱ συχναὶ σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἀνὰ τὰς ἀμπέλους ἐκδρομαὶ ἐπέδρασαν ὠφελιμώτατα εἰς τὴν ὑγίαν τῆς Σοφίας. Αἱ ὠχρόλευκοι παρειαὶ αὐτῆς αἱ πρὸ τῆς ἀσθενείας ἐλαφρῶς ροδίζουσαι ἤδη παρέσχον διαρκὴ φιλοξενίαν εἰς τὰ ρόδα, σύμβολα συνήθως τῆς ἀνθηρᾶς ὑγείας καὶ εὐρωστίας.

Ἡ φύσει συμπαθὴς καὶ γλυκυτάτη φνισιογνωμία της ἀνεδείχθη ἤδη τελεία καλλονή, ἣτις συνδιαζομένη ἐπιχαρίτως μετὰ τῶν εὐγενῶν καὶ ἀφελῶν αὐτῆς τρόπων τὴν κατέστισεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν χωρικῶν, ὅσαι εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ τὴν συναναστραφῶσι. Καὶ δὲν ἤρκειτο μόνον εἰς περιποιητικὸς πρὸς αὐτὰς λόγους. Σύντροφον καὶ συνεργὸν τῆς πρὸς αὐτὰς εὐγενείας της εἶχε καὶ τὰς ἐπιδεξίους αὐτῆς χεῖρας. Αἱ νέαι μητέρες τῆς γειτονίας εἰς αὐτὴν ὀφείλου τὴν κομψὴν σκουφίτσαν τοῦ μικροῦ των, εἰς αὐτὴν αἱ κόραι τὴν χαρίεσσαν τραχηλίαν των τὸν κομψὸν φρόγγον των, τὴν ὡραίαν ἐμρυσθέλλαν των.

Ὅσον διὰ τὴν ἀναδεκτὴν των Καλλιόπην ἡ Σοφία ἦτο θησαυρὸν, τοῦ ὁποίου τὴν στέρησιν ἐσυλλογιζετο μετὰ λύπης. Ἡ προῖξ αὐτῆς καίτοι πρὸ πολλοῦ ἐτοιμασθεῖσα ἤδη διεσκευάσθη ἐπὶ τὸ κομψότερον. Ἀλλὰ καὶ νέα ἀρκετὰ κατεσκευάσθησαν ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφωθέντων νεανίδων πρὸς μεγίστην στενοχωρίαν τῆς καλῆς κουμπάρας, ἣτις ὁσάκις ἔβλεπεν αὐτὰς προσηλωμένας ἐπὶ τοῦ ἐργοχείρου τὰς ἠπεῖλει ὅτι θα τὸ ἐκομμάτιαζε ἂν δὲν τὸ ἄφιναν, διότι, ὡς ἔλεγε «ἡ πολλὴ δουλιὰ χαλνᾷ τὸ νοικοκύρη». Μὲ ὅλας ὁμως τὰς ἀπειλάς της καὶ τὰ ἐργόχειρα σώα καὶ ἀκέραια ἐξήρχοντο τῶν χειρῶν των, καὶ οὐδεμίαν ἐκ τῶν καθημερινῶν σχεδὸν προσκλήσεων δι' ἐξοχικὴν κατὰ τὸ δειλινὸν ἢ τὸ πρόγευμα ἐκδρομὴν οὐδεμιᾶς γειτονίσης ἢ φίλης ἀπέρριψαν.

Οὕτως ἐν μέσῳ τῶν ἐγκαρδίων περιποιήσεων τῆς καλοκαγάρθου ταύτης οἰκογενείας ἀπῆλυσεν ἡ Σοφία πάντων τῶν τέρψεων καὶ εὐεργετημάτων τῆς ἐξοχῆς ἐπὶ δύο σχεδὸν μῆνας.

Παρήλθεν ὁ Σεπτέμβριος καὶ εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ Ρυσίου ἐνεγράφη καὶ ὁ ἕκτακτος καὶ πομπώδης γάμος τῆς Καλλιόπης. Ὁκταήμερος εὐθυμία συνεκράτησεν ἀνάστατον τὴν φύσει φιλόχορον καὶ εὐθυμον αὐτοῦ νεολαίον. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βίῳ τῆς Σοφίας ἀνεξάληπτον ἐνέγραψεν ὁ γάμος οὗτος σελίδα. Μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων ξένων διεκρίνετο κυρίως κομψὸς τις καὶ εὐχαρὶς νέος ὑπάλληλος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν σιδηροδρόμων Ἀνατολῆς. Οὗτος θελχθεὶς ἐκ τῆς συμπαθοῦς καλλονῆς τῆς Σοφίας ἐγένετο ὁ ἀναπόσπαστος αὐτῆς δορυφόρος.

Τοῦτο δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς καλῆς κουμπά-
ρας, ἥτις ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν διορατικότητά της ὅτι
καὶ ἡ Σοφία δὲν ἦτο ἀδιάφορος εἰς τὸ τόσον εἰλικρινὲς καὶ
θερμὸν ἐνδιαφέρον τοῦ χαριτωμένου νέου, ἔσπενσεν αὐτο-
κλήτως ὡς προξενήτρια μετὰ τῆς ἐνδομύχου χαρᾶς ὅτι
εὖ τῷ προετοιμάζει τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγαπητῆς Σοφίας.

Καὶ πράγματι, ὡς εἶχε προμαντεύσει, ἡ πρότασις της ἐ-
γένετο δεκτὴ μετ' ἐνθουσιώδους χαρᾶς, ὅπερ οὐδόλως ἀ-
πῆρεσε καὶ εἰς τὴν Σοφίαν οὐδὲ εἰς τὴν ἀγαθὴν της μητέρα,
διὰ τὴν ὁποίαν ἡ καλὴ τῆς θυγατρὸς της ἀποκατάστασις
ἦτο ἀπὸ τινος ἐνδομύχου πόθος. Οὕτω λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ
αἱ κατόπιν πληροφορίες ἐπεκύρωσαν τὴν περὶ τοῦ μέλ-
λοντος γαμβροῦ ἰδέαν ἐτελέσθη εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπιστρο-
φὴν των ἐκ τῆς ἐξοχῆς ὁ καθ' ὅλα εὐάρμοστον ἁρσαδῶν.

Καθὼς δὲ ὁ κάλυξ τοῦ ρόδου βαθμῆδὸν ἀναπτυσσόμε-
νος καὶ ἐξογκούμενος ἀναμένει τὴν αὔραν μιᾶς πρωίας,
ἵνα ἀνοίξῃ τὰ εὐχρῶα αὐτοῦ πέταλα καὶ διαχύσῃ τὴν με-
θυστικὴν αὐτοῦ εὐωδίαν, οὕτως ἀνέμενε κεκλεισμένη ἡ
σφριγῶσα καὶ εὐαίσθητος ἐκείνη καρδία τὴν ἱερὰν τοῦ θεί-
ου ἔρωτος αὔραν, ἵνα ἐκχύσῃ τὸ εὐγενὲς ἄρωμα ἀγνοῦ καὶ
παρθενικοῦ ἔρωτος.

Ἀντικείμενον θείας λατρείας ἦτο δι' αὐτὴν ὁ χαρίεις
μνητὴρ της. Τὸν ἔβλεπε μόνον κατὰ δεκαπενθημερίαν καὶ
ὁμως οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τῇ ἦτο ἀπών. Τὴν ωραίαν μορφήν
του ἀναπολοῦσα, καὶ τὴν ἰδανικὴν αὐτὴν εἰκόνα δι' ἐκλε-
κτῶν ἀρετῶν περικοσμοῦσα καὶ διὰ τοῦ ἔρωτος περιπλαι-
σιοῦσα, ὠνειροπόλει βίον εὐτυχῇ καὶ ζηλευτόν. Ὀνειροπό-

λει βίον. ὅστις ἐπέπρωτο νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ποτέ.
Διότι δυστυχῶς ἐξ ὅλων δι' ὧν περιεκόσμει τὴν ἰδανικὴν
ταύτην εἰκόνα ἐν μόνον ἦτο πραγματικόν, ἡ φυσικὴ καλ-
λονή· οὐδεμία ἀρετὴ, οὐδεμία ἠθικὴ ωραιότης ὑπῆρχεν
ἐν αὐτῷ.

Τὴν Σοφίαν ἡγάπα ἡ μᾶλλον ἐφαίνετο, ὅτι ἡγάπα δι'
ἀγνοῦ καὶ ἀφιλοκερδοῦς ἔρωτος, καὶ ὅμως πρὸ τοῦ πει-
ρασμοῦ, ὅτι ἡδύνατο νὰ νυμφευθῇ καὶ πλουσίαν, ἐφαίνετο
ὥσεί μεταμελούμενος διὰ τὴν μετ' αὐτῆς μνηστείαν του.
Καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπροτάθη αὐτῷ παρὰ κερδοσκοποῦ προ-
ξενητοῦ τὸ τῆς προικὸς δέλεαρ ἔσπενσεν ὅπως συλληφθῇ
ἐκουσίως εἰς αὐτὸ, καταπατῶν ἀγενῶς τὸ πρὸς τὴν ἀθώαν
παρθένον αἴσθημά του καὶ ἀθετῶν ἱεροσύλως τὴν πρὸς
αὐτὴν ἱερὰν ὑπόσχεσίν του.

Τὸ τραῦμα ὑπῆρξε φοβερόν, καὶ ὁ πόνος τῆς ψυχῆς τῆς
ταλαίνης Σοφίας ἀπερίγραπτος. Ἡδυνάτει νὰ πιστεύσῃ,
ὅτι ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη μορφή ἐφιλοξένοι σατανικὴν ψυχὴν,
ὅτι οἱ γλυκεῖς καὶ συμπαθεῖς λόγοι του προήρχοντο ἀπὸ
τόσον ἄστατον καὶ μοχθηρὰν καρδίαν.

Ἐκλαυσεν, ἐθρήνησεν, ἐμελαγχόλησεν ἡ εὐγενὴς κόρη,
ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐφάνη ὡς παρηγορηθεῖσα.

Τοιαύτη ὀδυνηρὰ πληγὴ δὲν θεραπεύεται, δὲν ἐπουλοῦ-
ται ταχέως, καὶ μετὰ πάροδον πολλοῦ χρόνου δύναται νὰ
αἰμάσῃ ἐτι ἡ δεινῶς πληγείσα καρδία.

Ἐφαίνετο ἡρεμὸς καὶ ἡσυχὸς καὶ μόνον ἐλαφρά τις με-
λαγχολία ὡς παροδικὸν νέφος ἐν διανυγεί οὐρανῷ προέδι-
δεν ἐνίοτε τὸν τῆς ψυχῆς της πόνον. Περιεβλήθη τὸν ἀ-

δαμάντινον τῆς θείας ὑπομονῆς θώρακα, διὰ μόνου τοῦ ὁποίου δύναται τις ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰ τῆς συμφορᾶς βέλη.

Διὰ τὴν μητέρα ἴμως ἡ συμφορὰ αὕτη ὑπῆρξε τραῦμα ἀνιάτου, τραῦμα θανατηφόρου, εἰς τὸ ὁποῖον μοιραίως ὑπέκυψε. Νόσος ἀνιάτος, μαρασμώδης κατέλαβεν αὐτὴν, κατὰ τῆς ὁποίας οὐδὲν ἰσχυσαν οὔτε αἱ φιλόστοργοι περιποιήσεις τῶν τέκνων της, οὔτε τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης.

Ἐμαθεν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν ἀσθένειαν τῆς μητρὸς του, καὶ συμπεράνας ἐκ τῆς περιγραφῆς αὐτῆς τὸ ἐπικείμενον τέλος ἔσπευσε νὰ λάβῃ παρ' αὐτῆς ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην τὴν τελευταίαν εὐλογίαν της. Πράγματι δὲ δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ λατρευτοῦ υἱοῦ παρέδωκεν ἡ εὐσεβὴς μήτηρ τὸ πνεῦμα, ἐπευλογοῦσα μέχρι τῆς ἐσχάτης στιγμῆς τὰ παρὰ τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην γονυπετοῦντα τέκνα της.

* *

Τὰ πάντα ὑπὸ τὸν ἥλιον μεταβάλλονται, τροποποιοῦνται, ἀλλοιοῦνται. Οὐδὲν σταθερὸν, οὐδὲν διαρκές. Τὰς νύκτας διαδέχονται αἱ ἡμέραι τὸν σκυθρωπὸν χειμῶνα ἢ γελαστῶ ἀνοιξίς, τὴν τρικυμίαν ἢ γαλήνη, τὴν καταιγίδα ἢ αἰθρία, τὴν λύπην ἢ χαρά. Καὶ αὕτη ἡ ἀνέφυκτος θεωρουμένη εὐτυχία κρούει πολλάκις τὰς θύρας τῶν θνητῶν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸ τέλειον ἀποβλέπων οὐδέποτε ἀποδίδει

εἰς αὐτὴν τὸ γνήσιόν της ὄνομα, καὶ μάλιστα ὅταν διακρίνῃ ἐν αὐτῇ καὶ ἀσθενῇ τινα ἔλλειψιν, ἀδιόρατόν τινα κηλίδα.

Ἀκόρεστος ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου τῶν ἐπιγείων ἡδονῶν. Ὅθεν καὶ σοφῶς ἀνέκραξεν ὁ πάντων αὐτῶν ἀπαλάσας Προφητάναξ «Χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου».

Εἰ καὶ τελείαν ἰδέαν τῆς εὐτυχίας εἶνε ἀδύνατον νὰ σχηματίσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁ δεινῶς ὅμως ἐν τῷ πελάγει τοῦ βίου κλυδωνισθεὶς δὲν δύναται νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἐπελθούσης γαλήνης, οὐδ' ὁ πικρὰ ποτήρια ποτισθεὶς νὰ μὴ ἀνακηρύξῃ ὡς νέκταρ τὸ ὕδωρ καθαρᾶς καὶ διαυγοῦς πηγῆς. Εἰς τὸν σκληρῶς ὑπὸ τῆς τύχης δοκιμασθέντα καὶ ἀπαλλαγέντα τέλος τῶν βλαπτικῶν αὐτῆς ἐν μόνον νέφος μένει εἰς τὸν αἰθριάσαντα τοῦ βίου οὐρανὸν ὁ φόβος τῆς παλινδρομήσεως τῆς ἀτυχίας. Ὁ φόβος ὅμως οὗτος σπανίως πτοεῖ τὴν ἀγαθὴν καὶ χριστιανικὴν καρδίαν, ὁποῖα ἦτο ἡ τῆς Σοφίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐπῆλθον ἡμέραι, καθ' ἃς τὸ ἀγνὸν καὶ ἄδολον αὐτῆς ὄμμα ἐμαρτύρει ἡρεμον καὶ γαληνιώσαν καρδίαν ἀπολαμβάνουσαν εὐγνωμόνως τῆς θεοπέμπτου εὐτυχίας.

Παραλείπομεν τὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς της διαρρεῦσαντα χρόνον τὸν πλήρη πικρίας καὶ στερήσεων καὶ χαιρετῶμεν τὴν χρηστὴν κόρην ἐν τῷ ἐν Πέραν οἴκῳ τοῦ ἐξόχου ἐν ἱατροῖς Κωνσταντίνου Θεοφανίδου τοῦ προσφίλους αὐτῆς ἀδελφοῦ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Θεοφανίδης ἀποπερατώσας αἰσίως τὰς

ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, καὶ εἰσαχθεὶς τῇ ἐνθέρμῳ συστάσει τῆς προστάτιδος του οἰκογενείας εἰς τὸν εὐρὺν τῆς Ἱεραιωτικῆς κοινωνίας κύκλον κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ πολλοὺς καὶ καλοὺς φίλους καὶ οὐχὶ εὐάριθμον πελατεῖαν, τὴν ὁποίαν ἔδλεπε μετ' εὐλόγου χαρᾶς αὐξανομένην ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ. Ἐδέησε μάλιστα τῇ προτάσει τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἰδίᾳ ἀσθενῶν, τῶν εἰς τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ προστρεχόντων, καὶ τῇ προτροπῇ σπουδαίων φίλων καὶ ἰδίᾳ τῆς Σοφίας, τῆς ὁποίας τὰς πολυτίμους συμβουλὰς οὐδέποτε περιεφρόνει, νὰ συστήσῃ κλινικὴν, ἐνοικιάσας πρὸς τοῦτο εὐρυχωρατάτην καὶ εὐάερον οἰκίαν παραπλεύρως τῆς κατοικίας αὐτοῦ. Ταύτην μετέτρεψεν εἰς τέλειον ἱατρεῖον ἀναθέσας τὴν ἐν αὐτῷ ἐποπτεῖαν τῇ ἐνθέρμῳ ἐξαιτησαμένη τοῦτο ἀδελφῇ αὐτοῦ.

Οὕτω λοιπὸν οἱ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ τούτῳ νοσοκομείῳ νοσηλευόμενοι ἀσθενεῖς ἐκτὸς τῆς ἐπιμεμελημένης καὶ τακτικῆς νοσηλείας τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον παρ' εἰδικῶν νοσοκόμων, εἶχον καὶ τὴν ἀδελφικὴν περιποίησιν τῆς συμπαθοῦς κόρης.

Ἡ εὐγενὴς ὥψις καὶ οἱ τρυφεροὶ αὐτῆς πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς λόγοι ἀνεκούφιζον τοὺς κατατρυχόντας αὐτοὺς πόνους.

Δις τῆς ἡμέρας τακτικῶς ἐξετέλει τὴν ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ἐπίσκεψιν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ παραλείψῃ τὸ ἱερὸν καὶ ἀνθρόρμητον τοῦτο καθήκον.

Ἀπὸ τινος ὁμοῦ αἱ ἐπισκέψεις ἤρχισαν νὰ γίνωνται συχνότεραι καὶ πολλάκις μάλιστα διημέρευεν σχεδὸν ἐν τῷ νοσοκομείῳ παρὰ τῇ ἐπιμόνῳ ἀποτροπῇ τοῦ Κωνσταντίνου.

Τί ἄραγε προσεέλκυεν αὐτὴν εἰς τὸ κατηφὲς ἐκεῖνο ἐνδιαίτημα; Τί γόητρον εὕρισκεν εἰς τὴν μελαγχολικὴν ἐκείνην ἀναστροφὴν; Τί ἀπέσπα τὴν καρδίαν αὐτῆς ἀπὸ τὴν ζωὴν, τὴν κίνησιν καὶ τὴν ζωηρότητα τοῦ ὑγιοῦς καὶ χαρίεντος κόσμου, καὶ προσεέλκυεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν τοῦ νοσοκομείου ἀτμόσφαιραν μεταξὺ τῶν ταλαιπώρων τῶν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀσθενείας κατακειμένων;

Καὶ ἡ λεπτὴ βεβαίως πρὸς τοὺς πᾶσχοντας εὐαίσθησία αὐτῆς, καὶ ἡ ἀνεξάντλητος πρὸς τοὺς δυστυχεῖς ἀγαθότης της, ἀλλ' ἰδίᾳ ἡ ὑπέρμετρος στοργὴ καὶ ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἡσθάνετο πρὸς δύο νεαρὰς ὑπάρξεις ταυτοχρόνως εἰσελθούσας εἰς τὸ πεφημισμένον τοῦτο θεραπευτήριον.

Ἐπάρατος πυρετὸς πολέμιος τῆς ὑγείας καὶ τῆς νεότητος ἐδέσμευεν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης δύο χαριέσσας κορασίδας.

Τῆς μιᾶς ὁ πυρετὸς σφοδρῶς συνεκλόνει καὶ κατετάραττεν ὁλόκληρον αὐτῆς τὸ νευρικὸν σύστημα ὥστε ἀγωνιζόμενον ν' ἀποχωρίσῃ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τῆς ὕλης.

Ἐνῶ τῆς ἐτέρας ἦτο ἡρεμος, ἐλαφρῶς ροδίζων τὰς κοιλανθείσας παρειάς, καὶ παρέχων εἰς τοὺς μελαγχολικοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἄρρητον γλυκύτητα καὶ θέλητρον. Πυρετὸς θερμαίνων καὶ ψευδοζωογονῶν τὰ ριγούντα καὶ ἀποψυχόμενα μέλη αὐτῆς. Πυρετὸς ὅστις καίτοι φαίνεται σύμμαχος τῆς ζωῆς, ὑποσκάπτει ὁμοῦ ὀλεθρίως αὐτὴν, διότι ἔχει ἄρρηκτον μετὰ τοῦ θανάτου συμβόλαιον, τὸ

ὁποῖον ματαίως ἀγωνίζεται ν' ἀκυρώσῃ ἡ ἀσθενὴς τοῦ Ἀσκληπιοῦ θυγάτηρ.

Ἀμφοτέρων ἡ θεὰ ὀλγεινὴ· δονοῦσα ἰσχυρῶς τὴς τῆς καρδίας χορδαίς. Δι' ἀμφοτέρας πονεῖ, καὶ κοπιᾷ, ἀμφοτέρας ἐξ ἴσου περιθάλλει ἡ βίλ' ἄνθρωπος Σοφία. Εἰς ἀμφοτέρας ἐπιδαψιλεύει, ὅ,τι δὲν ἤθελεν ἀρνηθῇ φιλόστοργος μήτηρ· εἰς ἀμφοτέρας παρέχει ὅ,τι τὰς ἐστέρησεν ἡ ὀρφανία.

Ὀρφαναὶ! ναὶ, ὀρφαναὶ εἶνε καὶ αἱ δύο αἱ ἀγγελικαὶ αὗται κορασίδες. Ἀλλ' ὅποι' διαφορὰ ὀρφανίας!

Τῆς μιᾶς γλυκύπικρος ἀνάμνησις. Τῆς ἐτέρας φαρμακερὸν βέλος.

Ἡ μία ἔσχε μητέρα χρηστὴν ὡραίαν ἐνάρετον καὶ στοργικωτάτην γυναῖκα. Χαρίκλεια ἐλέγετο καὶ ἦτο πράγματι ἡ χαρὰ καὶ τὸ ἀγλαΐσμα τοῦ πατρικοῦ καὶ συζυγικοῦ οἴκου. Σκληρὸν ὅμως τὸ τοῦ θαλάτου δρέπανον ἀπέκοψεν ἀπόνως τὸν θαλερόναυτὸν βλαστὸν. Βυθίσαν εἰς ἀνήκεστον πένθος φιλοστόργους γονεῖς καὶ τρυφερὸν σύζυγον. Τοῦ πικροῦ τούτου ποτηρίου ἐγεύθη ἐν μέρει καὶ ἡ ὀκταέτις τότε κορασίς αὐτῆς. Ἐνεθυμείτο πάντοτε μετὰ συγκινήσεως τὴν φεύγουσα διὰ παντὸς μήτηρ τῇ εἶπε κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς «Μὲ χάνεις πλέον Χρυσάνθη μου, φεύγω διὰ τὴν ἄλλην μαι πατρίδα» εἶπε κλαίουσα, «ἀλλὰ μὴ μὲ λησμονήσῃς ποτέ. Θέλω νὰ γίνῃς τιμία καὶ καλὴ κόρη. Θέλω νὰ γίνῃς ἐνάρετος καὶ πρὸ πάντων εὐγνώμων. Οἱ γονεῖς μας μετὰ τὸν Θεὸν εἶνε οἱ μεγαλύτεροί μας εὐεργέται καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ πολὺ. Ἀλλὰ καὶ πᾶς ἄλλος ὅστις μᾶς εὐεργετεῖ χωρὶς τυμφὲρον πρέπει νὰ ἀνταμειβῇται μὲ τὴν θερμὴν μας ἀγάπην».

Οἱ λυγμοὶ ἀπέπνιξαν τὴν ἀσθενῆ φωνήν της καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέπτη διὰ παντὸς καὶ ἡ ψυχὴ της.

Καὶ ἡ ἑτέρα ἡ χαρίεσσα καὶ φθισιῶσα νεᾶνις εἶχε μητέρα διαπρέπουσαν ἐπὶ καλλονῇ καὶ χάριτι ἄλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ ἀρετῇ. Ἦτο βασίλισσα τῶν χωρῶν, καὶ τῶν συναναστροφῶν, βασίλισσα καὶ κυρία τῶν πολυπληθῶν λατρευτῶν της, ἄλλ' οὐχὶ καὶ βασίλισσα τοῦ οἴκου της, οὐχὶ κυρία τῆς τιμῆς της. Ἠγόρασε διὰ τῶν χρημάτων της τὸν σύζυγον, ὅστις τῇ ἤρесе καὶ ἤδη ἠγόραζε διὰ τῆς τιμῆς της τὸν ἐραστήν, τὸν ὁποῖον ἐπροτίμα. Τὸ τέκνον δι' αὐτὴν ἦτο ὀχληροτάτη καὶ ἀναπόφευκτος συνέπεια τοῦ γάμου, διὸ καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησίν του ἀνέθηκε πᾶσαν περὶ αὐτοῦ φροντίδα εἰς μισθωτὰς χεῖρας. Οὐδὲν τὴν εἵλκυεν ἐν τῷ οἴκῳ. Τὸν σύζυγον ἀπηχθάνετο διότι δὲν εὗρισκε παρ' αὐτῷ τὴν λατορείαν καὶ τὰ θυμιάματα, ἅτινα οἱ προικοθῆραι ἀπένειμαν αὐτῇ πρὸ τοῦ γάμου καὶ οἱ λάτρες της μετ' αὐτόν. Διέχεε κρουνοὺς ἀγάπης εἰς τοὺς τυχόντας, ἠρνεῖτο δὲ καὶ τὴν ἐλαχίστην σταγόνα τῆς μητρικῆς δρόσου διὰ τὴν ταλαίπωρον μικρὰν τὴν ὅση· μέραι μαραινομένην. Καὶ ὥς ὁ λίβας πνέων ἀπομαραίνει καὶ τὰ δροσερώτερα ἄνθη, οὕτως ἀπεμάρανε τελειῶς τὴν ταλαίπωρον κορασίδα ἢ αἰφνιδία τῆς μητρὸς ἐξαφάνισις ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου μετὰ πλάνου ἐραστοῦ.

Πρόωρος μελαγχολία ἐκάλυψε τὸ μέτωπον αὐτῆς, καὶ νόσος φθοροποιὸς ἤρξατο κατατρώγουσα τὸ εὐπλαστον αὐτῆς σῶμα.

Ὁ πατὴρ ὑπὸ τοῦ δεινοῦ ταύτου καὶ ἀνελπίστου τραύματος ἀφυπνισθεὶς ἐκ τοῦ κατέχοντος αὐτὸν ληθάργου τῆς

ἀδιαφορίας, τῆς ψυχρότητος καὶ τῆς ἀκατανομάστου φι-
λαργυρίας ἀπέρριψε μακρὰν καὶ κατάστιχα καὶ ὑπολο-
γισμοὺς κερδῶν, καὶ ἐπεδόθη ὅλος ψυχῇ τε καὶ σώματι,
εἰς τὴν θεραπείαν τῆς θυγατρὸς του.

Ἡ ἀσυνήθης στοργὴ μεθ' ἧς τὴν περιέβαλε ἐξωογόνησε
μὲν προσωρινῶς τὴν μαραινομένην κόρην, ἀλλὰ τὸ κακὸν
εἶχε βαθείας τὰς ρίζας καὶ ἡ ἀπόσπασιν αὐτῶν ἦτο δύσκο-
λος. Τὸ κλίμα τῆς Ὀδησσοῦ ὅπου ἀπὸ ἐτῶν χάριν τοῦ
ἐμπορίου εἶχον ἐγκατασταθῇ ἦτο ἀκατάλληλον διὰ τὸν
εὐπαθῆ τῆς μικρᾶς ὀργανισμόν, ἥθεν καὶ διετάχθη παρὰ
τῶν ἰατρῶν ἡ ταχεῖα αὐτῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπο-
στολή. Ἀλλὰ προσδληθεὶς ὁ πατήρ ἀπὸ ἡμιπληγίαν καὶ
μὴ δυνάμενος νὰ συνοδεύσῃ αὐτήν, ἀνέθηκε τοῦτο εἰς μίαν
τῶν συγγενῶν του ὑποσχεθεὶς, ὅτι θέλει σπεύσει καὶ
αὐτὸς ἅμα τῇ ἀναρρώσει του.

Μόλις τὸ ἐξ Ὀδησσοῦ καταπλεῦσαν ἀτμόπλοιοι ἀφί-
κετο εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἡ μικρὰ ἀσθενὴς μετε-
φέρθη εἰς Χάλκην, ὅπου ἠλπιζον ὅτι θὰ ἐξωογόνει αὐτήν
ἡ γλυκεία τῆς Προποντίδος αὔρα. Ἦτις πράγματι ἐπέδρα-
σεν ὠφελίμως ἐπ' αὐτῆς καθ' ἅπαν τὸ θέρος. Πρόωρα ὅμως
Ὀκτωβριανὰ ψυχὴ ἐπέβαλον τὴν εἰς τὸ Πέραν μεταφορὰν
τῆς ἀσθενοῦς, ὅ του τῇ συστάσει γνωρίμων μετεφέρθη
εἰς τὸ ἐν λόγῳ θεραπευτήριον, καθ' ἣν ἀκριδῶς ἡμέραν εἰ-
σῆρχετο εἰς αὐτὸ καὶ ἡ συνήλικος ἀλλ' ὄχι καὶ ὁμοιοπαθὴς
αὐτῇ Χρυσάνθῃ.

Ἡ Χρυσάνθῃ οὖσα ἐσωτερικὴ εἰς ἐν τῶν ἐν Πέραν
Παρθενωγείων προσεδλήθη αἰφνης ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ
τύφου.

Ἡ μεταφορὰ αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Χαλκηδόνι οἰκίαν των
ἦτο δύσκολος καὶ κατὰ τοὺς ἰατροὺς ἐπικίνδυνος, διὸ καὶ
ἐνεκρίθη ὡς καταλληλότατον διὰ τὴν νοσηλείαν αὐτῆς εἰς
τὸ θεραπευτήριον τοῦ κ. Θεοφανίδου.

Μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτῆς ἡ Χρυσάνθῃ
χάρις εἰς τὴν ἐπιστήμονα διάγνωσιν τοῦ ἱατροῦ καὶ τὴν
ὅλως μητρικὴν μέριμναν τῆς Σοφίας ἦτο ἐκτὸς κινδύνου.
Βλέπουσα δὲ συχνάκις παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῆς τὴν
ἱλαρὰν μορφήν τῆς Σοφίας, καὶ αἰσθανομένη τὴν γλυ-
κύτητα καὶ θερμὴν τῶν ἐγκαρδίων θωπειῶν αὐτῆς, ἡσθάνε-
το τὴν καρδίαν της κατακλυζομένην ὑπὸ ἀγάπης καὶ εὐ-
γνωμοσύνης πρὸς τὸν προστάτην αὐτὸν ἄγγελον. Πολλάκις
κατεφίλει θερμῶς τὴν θωπεύουσαν αὐτῆς χεῖρα. Ὄταν δὲ
ἤρξατο ἀναρρωνύουσα καὶ ἀναλαμβάνουσα δυνάμεις, ὥστε
νὰ δύναται ν' ἀνακάθῃται ἐπὶ τῆς κλίνης, τότε δὲν ἔπαυεν
ἐναγκαλιζομένη καὶ περιπτυσσομένη τὴν ἀγαπητὴν της κ.
Σοφίαν. Πόσον εἰσθε καλὴ, τῇ ἔλεγε. Πόσον σὰς ἀγαπῶ!
εἰσθε ὁ ἄγγελος τὸν ὁποῖον με ἔστειλεν ἡ ψυχὴ τῆς μητε-
ρίσας μου διὰ νὰ με προστατεύῃ. Σὰς ἀγαπῶ πολὺ, πολὺ,
ὅσον ἀγαποῦσα καὶ τὴν μαμμὰ μου. Λέγω εἰς τὸν πατέρα
μου ὅτι με περιποιεῖσθε πολὺ, ὅτι με ἀγαπάτε καὶ ἐπιθυ-
μεῖ καὶ ἐκεῖνος νὰ σὰς γνωρίσῃ.

Αἱ ἐγκάρδιοι παρακλήσεις τῆς μικρᾶς ἔπεισαν τὴν με-
τριόφρονα καὶ συνετὴν Σοφίαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀγαπητὴν
της Χρυσάνθην κατὰ τὴν ὥραν τῆς πατρικῆς ἐπισκέψεως.

Ὁ κύριος Χρηστόπουλος, ὁ πατήρ τῆς Χρυσάνθης, ἀκούων
τὴν προσφιλή του θυγατέρα μετ' ἐνθουσιώδους ἀγάπης

ἐκθέτουσαν τὰς στοργικὰς πρὸς αὐτὴν περιποιήσεις τῆς Σοφίας ἡσθάνετο πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς ἀγαθοποιόν τινα θεότητα σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην ἀπεριόριστον. Ἐφαιτάζετο αὐτὴν ὡς ἀγαθοτάτην παρήλικα κόρην ἀφοσιωθείσαν εἰς τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς της. Καὶ τὴν φανταστικὴν του ταύτην εἰκόνα τὴν μόνον δι' ἀθλῶν καὶ ἠθικῶν καλλονῶν κεκοσμημένην περιέβαλε ἀντὶ τοῦ μοναχικοῦ ράσου μὲ ἀπέρριπτον καὶ ἄχαρι κοσμικὸν φόρεμα. Ἦθεν καὶ δικαιοτάτη ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του ὅταν εἶδεν εἰσπερχομένην ἐν τῷ δωματίῳ τῆς θυγατρὸς του ὡραίαν καὶ εὐπρεπῆ γυναῖκα ἀπλῶς μὲν καὶ ἀφελῶς μετὰ περισσῆς ὁμως χάριτος καὶ φιλοκαλίας ἐνδεδυμένην, καὶ ἤκουσε τὴν θυγατέρα του ἀναφωνοῦσαν, «Νὰ, πατεράκη μου, νὰ, ἡ καλὴ κ. Σοφία, νὰ ἡ μαμμάκα μου ποὺ τὴν ἀγαπῶ ἴσια μὲ σᾶς». Ἡ ἀφελὴς αὖτις τῆς μαμμάκας προσωνυμία καίτοι συνεχῶς πλήττουσα μεθ' ἡδύτητος τὰς ἀκοὰς τῆς Σοφίας, ἥδη ὁμως ἐκφωνουμένη ἐνώπιον τοῦ ξένου ἐκείνου ἀνδρὸς παράδοξον ἐνεποίησεν εἰς αὐτὴν αἰσθησιν διὸ καὶ ἐγένετο καταπόρφυρος. Ἐπειδὴ ὁμοιήταραχὴ ἦτο ἀμοιβαία διέφυγε τὴν προσοχὴν ἀμφοτέρων, οὐχὶ ὁμως καὶ τῆς μικρᾶς, ἣτις θέλουσα νὰ διακόψῃ τὴν μετὰ τὰς διακεκομμένας τυπικὰς φιλοφρονήσεις ἐπακολουθήσασαν σιγὴν εἶπε πρὸς τὸν πατέρα της. — Διατὶ, πατεράκη μου, δὲν λέγετε εἰς τὴν κ. Σοφίαν κανένα λόγον ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου μὲ λέγετε κάθε ἡμέραν δι' ἐκείνην; Διατὶ δὲν τῆς τὸ λέγετε καὶ μόνος σας ὅτι τὴν ἀγαπᾶτε, ὅτι τὴν εὐχαριστεῖτε πολὺ. . . .

— Διότι δὲν λέγει κανεὶς ἀμέσως ὅτι αἰσθάνεται αὐτὸ πιθανὸν νὰ δυσανεστῇ τὴν κ. Σοφίαν. — Ναι, ἔχετε δίκαιον, πατεράκη μου πῶς τὸ ἤξεύρετε, ὅτι θυμῶνει ἡ κ. Σοφία. Τὴν λέγω πάντοτε ὅτι εἶνε ἡ εὐργέτις μου, ὅτι εἶνε ἡ μαμμά μου καὶ μοῦ κλείει τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι της. Μὰ κί' ἐγὼ τὸ κάμνω ἐπίτηδες γὰρ νὰ μοῦ βάλῃ τὸ χρυσὸ της τὸ χέρι στὸ στόμα καὶ νὰ τὸ φιλήσω γλυκὰ, γλυκὰ.

Ἡ Σοφία αὐθοῦ κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν πολλάκις ὑπὸ τῆς μικρᾶς δυσκολευθεῖσαν συνδιάλεξιν, ἔκρινε πρέπον ν' ἀποχωρήσῃ καίτοι εὕρισκε πολὺ τὸ γόητρον εἰς τὴν εὐάρεστον ἐκείνην συναναστροφὴν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της ὁ κ. Χρηστόπουλος ἀφήκε τὴν προσφιλῆ μικράν του νὰ πλέκῃ τὰ ἐγκώμια τῆς ἐπαξίας αὐτῶν Σοφίας, αἰσθανόμενος ἠθικὴν τινα ἡδονὴν ἐπὶ τούτῳ.

Τόσον μάλιστα ἐφαίνετο ἤδη εὐχαριστούμενος ἀκούων τὸ ὡραῖον τοῦτο ὄνομα, ὥστε ὡς ἱκανοποιηθεῖσα ἡ μικρὰ ἐγέλασεν ἐπιχαρίτως καὶ ἐναγκαλισθεῖσα τὴν ὡραίαν καὶ συνετὴν τοῦ πατρὸς κεφαλὴν τῷ εἶπεν ἀφελῶς. — Βλέπετε, πατέρα, καὶ σεῖς τώρα τὴν ἀγαπᾶτε τὴν κυρίαν Σοφίαν μου τὸ λέγουν τὰ μάτια σας, ἐνῷ πρὶν μοῦ τὸ ἔλεγαν μόνον τὰ χεῖλη σας, καὶ πῶς ἐθιμωνα.

Τὴν ἐπιούσαν σπεύδων ὁ κ. Χρηστόπουλος πρὸς τὴν ἀναρρωνύουσαν θυγατέρα του μετὰ τῆς γλυκείας ἐλπίδος, ἵτι θέλει συναντήσῃ παρ' αὐτῇ καὶ τὸν σωτήρα τῆς θυγατρὸς του ἄγγελον μανθάνει ἀνελπίστως, ὅτι ἀσθενεῖ ἡ κ. Σοφία.

Ἡ ἀνυπόκριτος ἐπὶ τούτῳ λύπη του ἐπαρηγόρησε ἐν μέ-

ρει τὴν ἄλλως ἀπαρηγόρητον Χρυσάνθην. Ἦναγκάσθη δὲ νὰ παρατείνῃ κατὰ τὴν συμβουλήν τοῦ ἱατροῦ τὴν παρὰ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ διαμονήν, ἵνα προλάβῃ οὕτως ἐνδεχομένην ἐκ τῆς συγκινήσεως ὑποτροπιάσιν τῆς νόσου.

Εὐτυχῶς ἡ ἀδιαθεσία τῆς Σοφίας ἦτο ὀλιγοήμερος. Τοσοῦτον ὅμως κατέβαλεν αὐτὴν, ὥστε ὅτε ἠρωτήθη παρὰ τοῦ κ. Χρηστοπούλου περὶ τοῦ εἶδους τῆς ἀσθενείας τῆς ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ ἀόριστόν τινα καὶ συγκεχυμένον ὁρισμὸν αὐτῆς. Ἦναγκάσθη νὰ εἴπῃ πᾶν ἄλλο ἢ τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τί τὸ κινήσαν εἰς τὸ ψεῦδος τὰ ἀθῶα καὶ ἀγνὰ ἐκεῖνα χεῖλη; Ὅποια λοιπὸν ἦτο ἡ ἀσθένεια; ἡ μάλ-
λον τί τὸ προκαλέσαν αὐτήν;

Ἀπὸ τῆς προσφιλοῦς Χρυσάνθης, ὅπου τελευταῖον συνηντήθη μετὰ τοῦ κ. Χρηστοπούλου ἡ Σοφία ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἐπιδοθῇ εἰς τοὺς γλυκεῖς ρεμβασμοὺς αὐτῆς, ἀναπλοῦσα τὴν εὐγενῆ μορφήν, τοὺς ἐκφραστικούς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν ἔξοχον συμπεριφορὰν τοῦ συμπαθοῦς πατρὸς τῆς λατρευτῆς κορασιδος. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ παρέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας ὀπισθεν τῆς ὁποίας κατέκειτο ἡ ἄλλη προσφιλεῖς ἀσθενής. Δὲν ἠδυνήθη νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ ρίψῃ συμπαθεῖς πρὸς αὐτὴν βλέμματα, χωρὶς ν' ἀποτείνῃ γλυκεῖς πρὸς αὐτὴν λόγους, χωρὶς νὰ θωπεύσῃ τὴν δυστυχῆ ἐκείνην χρυσόξανθον κεφαλὴν.

Πρὸς τὴν Χρυσάνθην τὴν εἰλκυσεν ἡ ἀγάπη, πρὸς αὐτὴν ὁ οἶκτος καὶ ἡ συμπάθεια. Εἰσῆλθε λοιπὸν καὶ ὥσει κατακρίνουσα ἑαυτὴν διὰ τὴν στιγμιαίαν πρὸς αὐτὴν ἀδιαφορίαν της ἔσπευσε νὰ θωπεύσῃ τὴν προσφιλεῖ κορασίδα

μὲ σταθερὰν ἀπόφασιν, ὅπως μείνῃ παρ' αὐτῇ πλειότερον.

Δὲν ἠθέλε νὰ πικράνῃ διὰ τῆς ἀπουσίας της τὴν τάλαιναν καρδίαν, ἥτις ἐποτίσθη τὸ δηλητήριο παρὰ τῆς ἀσπλάγχνου μητρός. Μόλις ὅμως ἐπλησίασε πρὸς τὴν κλίνην καὶ ἔστη ἀκίνητος ἀτενίζουσα μὲ ἐκπλήκτους ὀφθαλμοὺς τὸν παρ' αὐτῇ καθήμενον ξένον. — Εἶνε ὁ πατήρ μου, εἶπεν ὑποκώφως, ἡ ἐξησθενημένη κορασὶς πρὸ ὀλίγου μόλις ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο. Εἶνε ἡ ἰδελφὴ τοῦ ἱατροῦ, πάτερ μου, ἡ κ. Σοφία, ἡ ὁποία μὲ ἀγαπᾷ σὰν καλὴ μητέρα.

Ἡ Σοφία προσέβλεπε μετὰ παραδόξου ἀμφιδοξίας τὴν ἡλλοιωμένην καὶ προῶως γεγηρακυῖαν μορφήν τοῦ ξένου, ὅτε οὗτος ἀνῆσυχος καὶ ἐστενοχωρημένος ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου συναντήσεως ἠγγέρθη καὶ ὑποσκάζων ἐπροχώρησε πρὸς αὐτήν.

Ἡ τέως ἐν τῷ σκιοφῶτι τῶν παραπετασμάτων κρυπτομένη μορφή του ἐφωτίσθη ὑπὸ ἀπλέτου φωτὸς ἡ δὲ Σοφία ἀναγνώρισάσα τελείως τὴν ἄλλοτε προσφιλεστάτην ἀλλὰ καὶ μισητοτάτην μορφήν μόλις ἐρπόφθασε νὰ ἐκστομίσῃ εἰς . . . πατὴρ τῆς ἀγαπητῆς μου, σὺ ὁ ἄπιστος μνηστήρ! καὶ ἔπεσεν ἐκτάδην λιπόθυμος.

Οὕτως ἀναισθητοῦσαν ἠναγκάσθησαν νὰ μεταφέρωσιν αὐτὴν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ὅπου μόλις μετὰ δύο ὥρας συνῆλθε χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις τοῦ ἐπιστήμονος ἀδελφοῦ αὐτῆς.

Ἡ λιποθυμία παρήλθεν ἀλλ' ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς της δὲν παρήλθε ταχέως. Ἀνεπόλει τὰ παρελθόντα ἐπανεφέ-

ρεν εἰς τὴν μνήμην της ἐν πρὸς ἐν ὅσα μέχρι τοῦδε ἐφαίνοντο βοθέως τεθαμμένα. Ἀνεπόλει τὰ χρυσὰ τῆς νεαρᾶς της ἡλικίας ὄνειρα, τὰ μαγικὰ τῆς εὐπετοῦς φαντασίας της ἀνάκτορα, τὰ ὅποια οὕτως ἀπαισίως κατεκρήμνισεν ὁ ἀπατεὼν μνηστήρ. Ἀνεπόλει τὸν θλιδερόν τῆς μητρός της θάνατον, οὗτινος αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀλιτήριος φονεὺς, καὶ ἐξεδελύσσετο ἑαυτὴν διότι ἠγάπησε καὶ περιέβαλψε τὸ τῆς ἐχίδνης σπέρμα.

Ἀναλογιζομένη ὅμως τὸ ταλαίπωρον ἐκείνο πλάσμα ἦτο ἀθῶν, ὅτι ἦτο δυστυχὲς, ἀφοῦ σκληρὰ μοῖρα τῷ ἐδώρησε πατέρα ἕνα ἀπατεῶνα καὶ μητέρα μίαν ἀθλίαν, τὸ ἐλυνεῖτο, τὸ συννεπάθει, τὸ ῥκτειρε καὶ τὸ ἐκλαιε. Ναί, ἐκλαιε, διότι δὲν θὰ ἐπανέδραπε πλέον τὸ δυστυχὲς καὶ ἐτοιμοθάνατον ἐκείνο παιδίον.

Ὁ πατὴρ κατησχυμμένος ἠθέλησε ν' ἀπομακρυνθῇ μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἐκ τοῦ οἰκήματος ἐκείνου φοβούμενον μὴ καὶ ἕτερον προξενήσῃ κακὸν εἰς τὴν ἀγαθὴν ταύτην οἰκογένειαν· ἀλλ' ὁ φιλάνθρωπος ἱατρὸς ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο ἀπάνθρωπον, διότι θὰ ἐφόνευεν αὐτοστιγμὴ τὴν ὀλίγων μόνον ἡμερῶν ζωὴν ἀριθμοῦσαν ἐκείνην ὑπαρξιν.

Αἱ τύψεις τῆς ἐξεγερθείσης συνειδήσεως καὶ ἡ ἐπὶ τῇ ἐπικειμένη ἀνεπανορθώτῳ συμφορᾷ ἀπελπιστικὴ θλίψις τοῦ πατρὸς ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ προσῇ ὡς παράφρων εἰς τὴν ἀθέτησιν τῶν συμβουλῶν τοῦ καλοῦ ἱατροῦ, καὶ νὰ μεταξιεύσῃ τὴν ἀσθενοῦσαν θυγατέρα του εἰς ἑτέραν οἰκίαν, ἐκ τῆς ὁποίας μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν ὠδήγησε λευ-

χειμονοῦσαν νύμφην τοῦ ἐπουρανίου νυμφίου εἰς τὴν αἰωνίαν αὐτῆς κατοικίαν.

Πρὶν ὅμως παραδώσῃ τὴν ἀγγελικὴν αὐτῆς πνοὴν εἰς τὸν παραστατοῦντα ἄγγελον ἡ μικρὰ ἀσθενὴς ἐζήτησε νὰ ἐκτελέσῃ τὰ τελευταῖα χριστιανικὰ καθήκοντα, καὶ νὰ λάβῃ τὸ ἱερὸν τῆς θείας κοινωνίας ἐφύδιον. Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ἀπεμάκρυνε πάντας καὶ αὐτὸν τὸν καταπνίγοντα τοὺς λυγμούς του πατέρα διὰ νὰ ἐξομολογηθῇ ἡ ἀθῶα ἐκείνη κορασὶς ἡ μόλις δώδεκα χαιρετίσασα ἀνοίξεις οὐχί, βεβαίως τὰς ἀμαρτίας τῆς ἀγνῆς καὶ ἀσπίλου παιδικῆς ψυχῆς της, ἀλλὰ τὸν ἠθικὸν πόνον, τὸ θανατηφόρον παράπονον τῆς καρδίας της. «Λέγετε, πᾶτερ, λέγετε τὸ πάθημά μου εἰς τὰς ἀσφόργους καὶ κακὰς μητέρας, συμβουλεύετε, διδάσκετε, ὁδηγεῖτε τοὺς ἀνοήτους νέους, διὰ νὰ μὴ γίνουν καὶ ἄλλα τέκνα δυστυχῇ καθὼς ἐγώ».

Ὅταν ἡ Σοφία ἐγένετο ἀρκούντως καλὰ καὶ ἤρχισε νὰ ἐπισκέπτηται τὸ θεραπευτήριον ἡ μὲν ἀτυχὴς νεᾶνις ἀνεπαύετο εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς, ἡ δὲ Χρυσάνθη εὐχαρὶς καὶ φαίδρα ἔπαιζεν εἰς τὰς πατρικὰς ἀγκάλας.

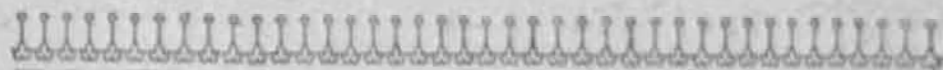
Ἡδὴ ἡ ἀνάρρωσις ἐπῆλθε τελεία καὶ ἡ ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ ἐπὶ πλέον διαμονὴ τῆς Χρυσάνθης ἦτο περιττή. Ἀλλὰ πῶς ν' ἀποχωρίσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς καλῆς της Σοφίας;

Καλὴ θέλησις ἐξοικονομεῖ τὰ δύσκολα καὶ ἀνοικονόμητα. Ἡ Χρυσάνθη ἔμεινεν ὡς οἰκότροφος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἱατροῦ πρὸς μεγιστὴν χαρὰν ὄλων. Ὁ δὲ κ. Χρηστόπουλος ἐγένετο ὁ τακτικὸς θαμὼν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Θεοφανίδου καὶ ὁ ἀριστος τῆς οἰκογενείας φίλος.

Ὁ σκληρὸς χωρισμὸς τὸν ὁποῖον αὐδὲ ν' ἀναφέρωσιν ἐτόλμων εὐτυχῶς διὰ ἐπῆλθεν.

Ὁ Ὑμέναιος συνέδεσε διὰ παντὸς δύο ἀγνῶς ἐρώσας καρδίας, καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὴν λατρευτὴν μικρὰν καλλίστην καὶ πολυαγάπητον μητέρα.

Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ὁ ἀγαπητός μοι φίλος κ. Βασιλειάδης ἔλεγε πάντοτε «φοβοῦμαι ἀπὸ ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῆς γυναικὸς πλειότερον τὴν ὑποκρισίαν της. Ἡ ἰδέα ὅτι δύναται νὰ μὲ ὑποκρίνηται ἀγάπην καὶ εἰς ἄλλον νὰ προσφέρῃ τὴν καρδίαν της, ἡ ἰδέα ὅτι δύναται νὰ φαίνεται εἰς τὰ ὄμματά μου ἀγνή περιστέρῃ καὶ νὰ ὑποκρύπτῃ ἐωςφορικὴν δολιότητα μὲ τρομάζει τόσο, ὥστε θεωρῶ ἐμαυτὸν εὐτυχῇ, διότι ἔμεινα ἄγαμος καὶ δύναμαι νὰ φιλοσοφῶ μακρόθεν ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀχαρακτηρίστου αὐτοῦ ὄντος, ὅπερ γυναῖκα ἀποκαλοῦσιν, ἀποφεύγων τὸ δέλεαρ, τὰς πλέκτάνας καὶ τὸν φενακισμόν αὐτοῦ».

Καὶ ὥς πρὸς τὰς ἀρχάς του ταύτας ἤμην πάντοτε ἀσύμφωνος. Διότι ἐγὼ πάντοτε τὸν εὐτυχῇ ἔγγαμον βίον ἐθεώρουν ὡς ἐπίγειον παράδεισον, τὴν σύζυγον ὡς πη-

γήγην ἐξ ἧς ἀντλεῖ τις δύναμιν καὶ θάρρος καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς ἀτυχεῖς περιστάσεις τοῦ βίου, χαρὰν δὲ καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὰς εὐτυχεῖς. Τὴν σύζυγον ὠνειροπόλουν φύλακα ἄγγελόν μου· τὴν σύζυγον ὠνειροπόλουν ὅτι τέλος ἦν τέως πρὸς με ἡ προσφιλεῖς μήτηρ μου, καὶ ἔτι πλέον. Διὰ τοῦτο καὶ κατέκρινα πάντοτε τὸν φίλον μου λέγων, ὅτι αἱ περὶ γυναικὸς ἐσφαλμέναι ἰδέαι καὶ προλήψεις του ἦσαν ἀπόρροια τῆς συγχρωτίσεώς του μετὰ γυναικῶν, ὧν ἀποκλειστικὸς σκοπὸς καὶ κύριον μέλημα εἶνε ἡ ἐλάφρυνσις τοῦ ἀνδρικοῦ βαλαντίου, χάριν τοῦ ὁποίου ἐπιδεικνύουσιν πολλάκις ἀνύπαρκτα αἰσθήματα μετὰ περισσῆς δολιότητος καὶ ὑποκρισίας.

Τὴν γυναῖκα πάντοτε διήρουν εἰς δύο διακεκριμένας κατηγορίας· εἰς γυναῖκα μητέρα, ἀδελφὴν καὶ σύζυγον τιμίαν, καὶ εἰς γυναῖκα, εἰς ἣν οὐδεὶς τῶν ἱερῶν τούτων τίτλων ἀρμόζει. Διὰ τοῦτο καὶ τῷ ἔλεγον ἀπροκαλύπτως· «Σὺ, φίλε μου, φαίνεται ὅτι ἀγνοεῖς ἐντελῶς τὴν γυναῖκα τῆς πρώτης κατηγορίας, διότι τῆς μὲν μητρός σου ἐστερήθης ἐνωρὶς, τὴν ἀδελφὴν σου ἴσως δὲ καὶ τινὰς ἄλλας θεωρεῖς σπανιωτάτην ἐξαίρεσιν, πάσας δὲ τὰς λοιπὰς καταδικάζεις γενικῶς ρίπτων μέλαιναν ψῆφον εἰς τὴν κάλπην τῆς τιμῆς αὐτῶν καὶ ἀνακηρύττων πᾶσας τὰς μὴ ἐλευθερίων ἡθῶν ὡς ὑποκριτρίαν, δολίαν καὶ μᾶλλον ἐπικινδύνους. Τοῦτο δὲν σὲ καλοσυνοιστᾷ· διότι φαίνεται ὅτι τὰς ἀρχὰς αὐτὰς δὲν ἐσχημάτισας ὡς ἰσχυρίζεσαι ἐκ φιλοσοφικῆς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς γυναικὸς μελέτης καὶ παρατηρήσεως, διότι τότε θὰ ἦσο δικαιότεροι εἰς τὰς περὶ αὐτῶν

κρίσεις σου, ἀλλὰ τίς οἶδε ἐκ τίνος παθήματος ἢ πονηροῦ παιγνιδίου, τὸ ὁποῖον θὰ σὲ ἔπαιξε καμμία ἢ καὶ πλειότεραι αἰτίνες εἶχον τὴν ἐφυῖαν νὰ φιλοσοφήσωσιν ἐπὶ τοῦ βαλαντίου σου, ὅταν οὐ διὰ τῆς φιλοσοφικῆς σου σιάνης ἐστάθμιζες τὸν χαρακτήρα αὐτῶν, φρονῶν, ὅτι εὕρισκες ὡς ἄλλος Ἀρχιμήδης τὸ ζητούμενον καὶ ἔχαιρες ἐπὶ τούτῳ. Οὐτε ὁ Εὐρυπίδης, φίλε μου, θὰ ἦτο τόσον μισογύνης οὐδὲ θὰ κατεδίκαζεν εἴτως ἅπαν τὸ γυναικεῖον φύλον, ἂν δὲν τὴν ἐπάθαινε ἀπὸ καμμίαν ἐξ ἐκείνων, αἰτίνες καὶ τότε κατέστρεφον τὴν οἰκογενειακὴν εὐδαιμονίαν, οὐτε θὰ ἐξέχεε ὅλην του τὴν χολὴν κατὰ τῶν γυναικῶν ἐὰν δὲν ἐγίνετο θῦμα ἐρωτικῆς ἀποτυχίας. Εγὼ ὑπερμαχῶν πάντοτε ὑπὲρ τῶν γυναικῶν δὲν ἔπαυον ἀντιλέγων πρὸς τοὺς κακολογοῦντας αὐτὴν καὶ θερμῶς πρὸς ὑπεράσπισίν της συνηγορῶν. Τῇ γυναικὶ ἔλεγον οὐδεὶς ἀπολλειστικῶς κακὸς τίτλος δύναται ν' ἀποδοθῇ, καθὼς οὐδὲ ὁ κολακευτικὸς τοῦ ὡραίου, διότι ὑπάρχουσι καὶ πλείστοι ὅσοι κακοὶ καὶ ὀλέθριοι ἄνδρες, ὡς ὑπάρχουσι καὶ τοιοῦτοι ἀπέναντι τῶν ὁποίων φαίνεται ὡς ἀληθῆς εἰρωνεία ἢ ἀπόδοσις τοῦ ἀνωτέρω τίτλου πρὸς τὴν τυχούσαν γυναῖκα.

Κατ' ἐμέ, καίτοι εὐνοϊκῶς διεκείμην πρὸς ἅπαν σχεδὸν τὸ ἀδύνατον φύλον, τέλειος ὅμως τύπος αὐτοῦ ἦτο ἡ ἀδελφή μου, τελειότερος ἢ μήτηρ μου, καὶ ἰδανικὸς ἢ φίλη μου Θάλεια, τῆς ὁποίας ὁ χαρακτήρ μοι ἦτο πλέον γνωστὸς, διότι ἀπὸ ἐτῶν ἐμελέτησα αὐτόν. Τὴν Θάλειαν ἐγνώρισα μαθήτριάς ἐτι ὅτε τὸ πρῶτον πρὸ ὀκταετίας μετέβλεπον εἰς

τὴν συνοικίαν μας. Τὴν ἔβλεπον ἀπὸ πᾶσαν πρῶταν ἀνερχομένην γοργῶ τῷ βήματι τὸν πρὸ τῆς οἰκίας μας ἀνήφορον καὶ διευθυνομένην μὲ τὰ βιβλία ἀνὰ χεῖρας εἰς τὴν σχολήν. Κατ' ἀρχῆς τὴν εἶδον τυχαίως, ἀλλὰ κατόπιν ἤθελον νὰ τὴν βλέπω, καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ συνήθως ἀγαπῶν τὸν πρωῒνον ὕπνον ἡγειρόμην ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους, ἵνα καθήμενος ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἀναμείνω τὴν διάβασιν τῆς συμπαθοῦς μαθητρίας.

Ἴδου ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, νέα μὲ τὴν ὁποίαν ἀξίζει νὰ ἐργολαβῇ κανεὶς. Διότι ἐπὶ τέλους καθὼς λέγουσι καὶ οἱ φίλοι μου καταντῶ βλάξ νὰ μὴ ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ διηγηθῶ ἐρωτικόν τι ἐπεισόδιον, ὅταν ἐκείνοι ἐκθέτουν θριαμβευτικῶς ὄρμαθὸν τοιούτων. Καὶ μολονότι δὲν ἤμην θιασώτης τῶν τοιούτων περιπετειῶν, ἀλλ' ἡ νεότης ἀφ' ἐνός, τὰ σκώμματα τῶν φίλων ἀφ' ἐτέρου καὶ ἡ πρωῒνή διάβασις τῆς καλλιπαρείου καὶ καλλιπλοῦς κόρης μὲ ἐνέβαλον εἰς τὸν πειρασμόν. Ἡρχισα λοιπὸν, ὡς εἶπον, νὰ ἐγείρωμαι ἐνωρίς, καὶ ν' ἀναμείνω πρὸ τοῦ παραθύρου τὴν διάβασιν τῆς κατὰ φαντασίαν φίλης μου. Τὴν ἔβλεπον μακρόθεν προχωροῦσαν καὶ ἐθαύμαζον τὸ λιγυρὸν τῆς ἀνάστημα, ἐπλησίαζε καὶ ἐγοητευόμην ἀπὸ τὴν θελκτικὴν καὶ ἐρατεινὴν μορφήν της, ἀπεμακρύνετο καὶ παρετήρουν μὲ συνεσφιγμένην τὴν καρδίαν τὸ ἀφελές καὶ ἡγεμονικὸν βάδισμά της. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οἱ ὀφθαλμοί της δι' ἐμέ ἦσαν μυστήριον. Τὴν ἐθαύμαζον καὶ τὴν ἠγάπων χωρὶς ἀκόμη ν' ἀτενίσω τοὺς ὀφθαλμούς της, τοὺς ὁποίους ἔφανταζόμην, πλήρεις ἐρωτικῆς πυρρῆς. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους

τί ὠφελεῖ ἐσκέφθην ἐγὼ νὰ τὴν θαυμάζω, νὰ τὴν λατρεύω νὰ πάσχω δι' αὐτὴν καὶ αὐτὴ ν' ἀγνοῇ τοῦτο, ν' ἀγνοῇ ἴσως καὶ τὴν ὑπαρξίν μου. Αὐτὸ μοὶ ἐφαίνετο σχολαστικότης. Αὐτὸ ἴσα ἴσα ἐὰν τὸ ἐμάνθανον οἱ φίλοι μου δικαίως θὰ μὲ προσέδιδον τὸν τίτλον τοῦ βλακὸς καὶ τοῦ γελοίου. Ὅθεν καὶ ἀπεφάσισα νὰ προσελκύσω τὴν προσοχήν της καὶ βαθμῶς καὶ τὴν καρδίαν της καὶ πρὸς τοῦτο ἐσκέφθην τὴν ἐφεύρεσιν διαφόρων μέσων, περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὁποίων ἤμην σχεδὸν βέβαιος. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ἔβηκα εἰς ἐνέργειαν τὰ νεόπλεκτα ἐρωτικά δίκτυά μου. Ἐκάθησα κατὰ τὴν ἀπό τινος ἐπικρατήσασαν εὐχάριστον συνήθειάν μου εἰς τὸ παράθυρον, εὐθὺς δὲ ὡς εἶδον αὐτὴν πλησιάζουσιν ἤνοιξα μετὰ τοσαύτην ὀρμῆς τὸ παράθυρον, ὥστε ἔξαφνισθεῖσα ἐκείνη, ἐστράφη καὶ ἠτένισε πρὸς τὰ ἐπάνω ἔκπληκτος, ὅπερ μοὶ ἐτροξένησε τὴν στιγμιαίαν ἡδονὴν ν' ἀπολαύσω διὰ πρώτην φοράν τῆς χάριτος τοῦ ποθητοῦ βλέμματός της. Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἀπόλαυσις αὕτη ἦτο στιγμιαία· διότι μόλις εἶδεν ὅτι οὐδὲν τὸ ἑκτακτον συμβαίνει κατένευσεν ἀδιαφόρως καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της. Τὴν ἐπομένην ἐπανέλαβον τὸ ἴδιον ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ἔκπληκτον καὶ στιγμιαίον βλέμμα, ἡ αὐτὴ ἀφελὲς πορεία. Οἱ ἀκροβολισμοὶ οὗτοι τοῦ ἔρωτος ἐξηκολούθησαν ἐπὶ τινὰς ἀκόμη ἡμέρας ἄνευ ὅμως οὐδενὸς τελεσφόρου αποτελέσματος. Μὲ ἀπῆλπιζεν ἀλλὰ καὶ μὲ ἠρέθιζεν ἡ ἀδιαφορία της. Ἀλλ' εἴτε ἡ προσβληθεῖσα φιλαυτία μου, εἴτε ἄλλο ἰσχυρότερον τῆς καρδίας ἐλατήριο μὲ παρεκίνησαν νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἄγρην

μου μεταχειριζόμενος ἐπιτυχέστερον δέλεαρ. Ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς ἐλλείψεως διαβατῶν ἐκ τοῦ ἀπακέντρου τοῦ Πέραν δρόμου μας ἀφῆκα νὰ ὀλισθήσῃ ἀπὸ τοῦ παραθύρου ὁ τῆς τραπέζης μου τάπης μετὰ τῆς βεβαιότητος ὅτι ἡ χαρίεσσα διαβάτις θὰ ἐφρόντιζε νὰ τὸν περισυλλέξῃ ἀφοῦ θὰ ἐπιπτε πρὸ τῶν ποδῶν της. Ἡ πρόβλεψίς μου ἐξετελέσθη ὡς ἠνχόμην. Ὅταν δὲ ἡ ποθητὴ χεὶρ ἤγγισεν τὸ πλήκτρον τῆς θύρας ἐγὼ ἤμην ἤδη ἐν τῇ αὐλῇ, ἵνα οὐδεὶς μὲ προλάβῃ. Ἦνοιξα μὲ τρεμούσας ἐκ τῆς χαρᾶς χεῖρας καὶ μὲ πάλλουσας καρδίαν. Ἐκείνη ἐχαιρέτιτεν ἐπιχαρίτως καὶ μοὶ παρέδωκε τὸν τάπητα προσθέσασα ἐν συστολῇ, «πιστεύω νὰ εἶνε ἰδικὸς σας ἀφοῦ ἔπεσεν ἀπὸ τὸ παράθυρόν σας» καὶ ὑποκλιθεῖσα ἐγένετο ἄφαντος. Ἐν ξηρὸν εὐχαριστῶ μόλις ἐξῆλθε ἐκ τῶν χειλέων μου καὶ ἔμεινα ὡσεὶ ἀπολιθωμένος, ὡσεὶ ὑπνοτισμένος ἐκεῖ πρὸ τῆς θύρας. Ταχέως ὅμως μὲ ἐπανέφερον εἰς ἑμαυτὸν αἱ φλύαραι ἐρωτήσεις τῆς ὑπηρετρίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπηλλάγην ταχέως δώσας σύντομον ἀπάντησιν καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἐκτάκτως γλυκεία δι' ἐμὲ, διότι συχνάκις ἐν τῇ μέσῃ τῆς πυρετώδους ἐργασίας ἀνεπόλησα τὴν ἀγγελικὴν μορφήν καὶ τὴν μελωδικὴν λαλιὰν τῆς λατρευτῆς κόρης. Πεισμένος πλέον ὅτι ἡ ταραχὴ καὶ συγκίνησίς μου θὰ τῇ ὠμίλησαν εὐγλωττότερον ὑπὲρ ἐμοῦ ἢ τὰ σιγήσαντα χεῖλη μου, ἐσκεπτόμην τίνι τρόπῳ ἤδη νὰ συνάψω μετ' αὐτῆς φιλικωτέρας σχέσεις. Καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν μοὶ ἐφαίνετο πλέον ὡς δύσκολον. Ἀρκεῖ ἐσκεπτόμην νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐνδιαφέρομαι δι' αὐτὴν καὶ

δὲν θὰ θελήσῃ πλέον νὰ μὲ βασανίσῃ διὰ τῆς ἀδιαφορίας της, ἀφοῦ μάλιστα καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιδείξιν οὐδόλως ὑπελειπόμην τῶν φίλων μου, οἵτινες τοσαύτας ἡρίθμουν κατακτήσεις, αἱ μετὰ πλειοτέρας μάλιστα εὐκολίας. Δὲν ὑπελείπετο ἐνὸς μίτον ἢ ἐν μόνον βῆμα διὰ νὰ ἐπιτύχω τοῦ ποθουμένου. Χαριτολόγος τις φίλος μου ἔλεγεν ἐνίοτε. Μεταξὺ τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων ρεῖι ὁ ποταμὸς τοῦ ἔρωτος. ὅσαστος προσπαθεῖ νὰ τὸν διέλθῃ ποικίλα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ μεταχειριζόμενου μέσα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγὼ ἐν θεωρῶ ἀσφαλέστερον μία γέφυρα ἀπὸ ἄνθη, σὲ ἀποδιβάλλει θαυμασίως καὶ εἰς τὴν μᾶλλον ἀποτομον αὐτοῦ ὄχθην. Καὶ εἰς ἐμὲ λοιπὸν δὲν ὑπελείπετο ἄλλο ἢ νὰ ἐκλέξω τὰ ἄνθη δι' ὧν θὰ ἔθετον τὰ θεμέλια τῆς ποιητικῆς ταύτης γεφύρας. Καὶ εὐτύχημά μου εθεώρησα, ὅτι μοὶ ἐπέτρεψεν ἡ ἐποχὴ νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς τοῦτο τὸ κατ' ἐξαχὴν προσφιλες τοῖς πᾶσιν, καὶ ἱερὸν τοῦ νιοῦ τῆς Ἀφροδίτης σύμβολον, τὸ καλλίμορφον καὶ εὐώδες ρόδον.

Ἡ γόρσσα ὅσα τοιαῦτα εὗρον κατὰ τὴν προκεχωρημένην τῆς ἐπιστροφῆς μου ἐκ τῆς ἐργασίας ὥραν, καὶ τὴν πρωίαν ἐκλέξας τὸ ὠραιότερον, τὸ τρυφερώτερον, τὸ εὐωδέστερον ἐξ αὐτῶν ἀνέμενον ὡς ἄγρυπνος σκοπὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς θελατικῆς κόρης. Μόλις δὲ αὐτὴ ἐμφανίσθη καὶ ἐγὼ ἀμέσως εὐρέθην εἰς τὴν θύραν. Δὲν ἀνέμεινα νὰ πλησιάσῃ, διότι μοὶ ἰφαίνετο ὅτι ἐξράδυνε πολὺ, καὶ ἔσπευσα πρὸς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν χαιρετισμὸν μου τὸν ὁποῖον δὲν παρετήρησα ἂν μὴ ἀνταπέδωκε ἢ ὅχι προσέβηκα ἀμέσως, «δε-

σποινὴς, σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὸ ρόδον τοῦτο τὸ ὁποῖον σὰς ὁμοιάζει. Μὲ ἠτένισεν ὥσεί ἐπιπληκτικῶς, ἐψιθύρισε μετὰ ψυχρότητος ἐν εἰρωνικὸν εὐχαριστῶ, καὶ καταπόρφυρον νεύσασα κάτω ἀπεμακρύνθη ταχέως, ἀφήσασά με ἐνεὸν μὲ τὸ ρόδον ἀνὰ χεῖρας. Τὴν ἐπιούσαν ματαίως ἐπερίμενα τὴν διάβασίν της ἐπὶ ὀλοκλήρουν ὥρας, ὡς καὶ τὴν μεθεπομένην. Ἡ τρίτη καὶ τετάρτη ἀνωφελὴς προσδοκία μὲ ἐξεβαίωσεν ὅτι πολὺ σθερὸν καὶ ἄτεχνον ἦτο τὸ θεμέλιον τῆς ἐρωτικῆς γεφύρας μου καὶ κατέρρευσε ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας. Μετενόησα πικρῶς διὰ τὸ ἀνόητον διάδημά μου, τὸ ὁποῖον μὲ ἐστέρησε καὶ τῆς ἡδείας τέρψεως τὴν ὁποίαν ἀπελάμβανον καὶ ἐκ μόνης τῆς θέας αὐτῆς μακρόθεν. Ὑπέθεσα ὅτι ἥλλαξε δρόμον διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἀνοήτους ἐνοχλήσεις μου, καὶ ἐλυπούμην ὅτι μὲ περιεφρόνησε ἐκλαβοῦσά με ὡς ἀπλοῦν πανσανίαν ἐρωτοθήραν.

Ἴσως ἔλεγον κατ' ἐμάντην νὰ ἀγαπᾷ ἄλλον καὶ δι' αὐτὸ ἠδιαφόρησε πρὸς τὸ αἰσθημά μου. Καὶ ἡ σκέψις αὐτὴ ἂν καὶ διέσχιζεν ὡς ἐγχειριδίου αἰχμὴ τὴν καρδίαν μου, δὲν ἠλάττωνεν ὅμως τὴν πρὸς αὐτὴν ὑπόληψίν μου.

Παρήλθον τρεῖς μῆνες χωρὶς νὰ ἐπανίδω πλέον τὴν χαρίεσσαν διαδάτιδα. Τὴν σκληρὰν ἀποτυχίαν μου καὶ τὴν μῆνιν τῆς συμπαθοῦς μαθητρίας ἐπηκολούθησαν αἱ ἐξετάσεις καὶ ἡ διασκόρπισις τῆς περαιωτικῆς κοινωνίας ἀνὰ τὰς ἐξοχάς.

Τὸν Σεπτέμβριον ὅταν ἐπανήλθομεν παρετήρησα μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς, ὅτι ἡ θελατικὴ μαθήτρια ἐπανελάβε

τὴν συνήθειαν καὶ ἀφελῇ πρὸ τῆς οἰκίας μου πάροδον, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησα πλέον νὰ τὴν ἐτοχλήσω. Μὲ ἐφώπλισεν ἡ σοβαρότης της καὶ μὲ ἔκαμε νὰ περιφρονήσω τὰς ἀνοήτους περὶ ἑμοῦ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐρωτικῆς ἐργασίας κρίσεις τῶν φίλων μου. Καίτοι δαὖς ἀπέφευγον νὰ τὴν ἐνοχλήσω δὲν ἔπαυσα ὁμῶς ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν παρατηρῶ καὶ νὰ τὴν θαυμάζω. Αὐτὴ ἦτο ἡ λατρεία μου, αὐτὴ τὸ ἰδανικόν μου. Καὶ ἡ τοιαύτη ἀγνὴ λατρεία ὁ θεῖος οὗτος ἔρως μου ἠννοήθη ὑπὸ τῆς θείας προνοίας. Ἀγαθὴ τύχη ἠνδόκησε νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πλησίον ἀλλήλων καὶ νὰ μᾶς συνδέσῃ ἀρρήκτως.

Β'.

Ἦτο ἑσπέρα τοῦ ἀγίου Δημητρίου καὶ ἡ οἰκογένειά μας ἤξιώθη καὶ πάλιν τῆς προσκλήσεως τοῦ γείτονός μας σιὸρ Δημητράκη. Ἦμην κουρασμένος καὶ πῶς ἀδιάθετος ἀπὸ πρωίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποφύγω τὴν στερεότυπον αὐτὴν ἐπίσκεψιν δὲν μοὶ ἦτο δυνατόν, διότι ἄλλως ἔπρεπε νὰ τὰ χαλάσω μὲ τὸν παράδοξον καὶ ἰδιόρρυθμον αὐτὸν ἄνθρωπον. Ἦτο τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς μισανθρωπίας καθ' ἕλκον τὸ ἔτος. Ἡ οἰκία του, ἣτις περιελάμβανε ἐκτὸς αὐτοῦ τὴν σύζυγόν του κυρίαν Φωτεινίτσαν, τὴν γηραιάν ὑπηρέτριά του κυρὰ Μαριέταν καὶ τὴν εὐτραφῆ τῶν γαλῆν Λιλήκα, ἐφαίνετο πάντοτε ὡς ἔρημος καὶ ἐγκαταλελειμμένη. Οὐδεὶς εἰσῆρχετο, οὐδεὶς ἐξῆρχετο,

ἐκτὸς ἐννοεῖται τοῦ οἰκοδεσπότου, οὐδέποτε ἀνθρωπίνη κεφαλὴ προέβαλλεν ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὴν κεφαλὴν. Ἐμίσει ὁ σιὸρ Δημητράκης τὰς μετὰ τῶν πωλητῶν δοσοληψίας τῶν γυναικῶν, διότι εἶχε τὴν πεποίθησιν διὰ τὰς γυναῖκας τὰς γελοῦν εὐκολα, διὰ τοῦτο καὶ ἐφρόντιζε νὰ φέρῃ πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ ὑπερμεγέθη σάκκον προμηθευόμενος καὶ εἰσκομίζων δι' αὐτοῦ ὅτι χρήσιμον καὶ εὐθηνὸν εὑρίσκειν ἐν τῇ ἀγορᾷ. Μόνον ἑκατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς πεοιδαλλόμενος τὴν ἀρχαίου ρυθμοῦ ἐνδυμασίαν του ἐξετέλει στερεοτύπους τινὰς ἐπισκέψεις εἰς ὅσους εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ ἦνε συνήλικές του, ἢ νὰ τοὺς πᾶρῃ ἀπὸ καλὸ ἔματι, ὡς ἔλεγε συνήθως περὶ ἑμοῦ. Χρέος του δὲ καὶ ἀπαράβατον ἐθεώρει συνήθειαν τὸ νὰ ὑποχρεῶνῃ καὶ ἔτος τοὺς εὐαρίθμους εὐνοουμένους του διὰ τακτικῆς κατὰ τὴν ἐπέτειόν του ἑσπερίδος, ἣτις μὲ ἐνεθύμιζε τὰς ἀρχαίας τῶν Φαναριωτῶν ἑσπερίδας, κατὰ τὰς ὁποίας ὡς διηγούνται, συναθροιζόμενοι οἱ εὐγενεῖς Φαναριῶται εἰς τὰς ἀπεράντους αἰθούσας τῶν σκυθρωπῶν μεγάρων τῶν διήρχοντο μέγα μέρος τῆς νυκτὸς καπνίζοντες τὸ εὐμηκες καὶ πλούσιον τσιποῦκι τῶν καὶ ροχαλίζοντες. Καὶ εἰς τὴν ἑσπερίδα λοιπὸν τοῦ σιὸρ Δημητράκη ἐκτὸς τῶν χαρτίων, τῶν νυστάλέων προσώπων καὶ τοῦ ἀπαραιτήτου μπακλαβά, οὐδὲν τὸ τερπνὸν καὶ προκλητικὸν ὑπῆρχε, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ δυσκολίας ἀπεφάσισα νὰ ἐκπληρώσω τὸ φορτικὸν τοῦτο καθήκον. Ἰσως μάλιστα καὶ νὰ τὸ ἀπέφευγον ἂν ἡ μήτηρ μου δὲν ἔδιδεν, ὡς μοὶ εἶπε, τὸν λόγον της.

Δύσθυμος λοιπὸν καὶ οἶσινεὶ δυσφορῶν κατὰ τῆς μητρὸς

μου μετέβην εἰς τὴν ἑκτακτον ταύτην ἐσπερίδα μετὴν πεποιθήσιν, ὅτι θὰ ἐπανεύρισκον ἐκεῖ τὰ αὐτὰ, οἷα καὶ περίσιν καὶ προπέρισιν πρόσωπα, καὶ μετὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν πάρῳ ἐκεῖ εἰς καμμίαν γωνίαν τῶν ἀναπαντικῶν σοφάδων του, οἵτινες ἦσαν μετὰ τῶν κυρίων των αὐτόχρομα ἀναχρονισμός ἐντὸς τῆς Εὐρωπαϊζούσης κοινωνίας τοῦ Πέραν. Ἀλλ' ὅποια ἀπροσδόκητος καὶ εὐχάριστος ἐκπληξις! Τὴν αἰθούσαν τῆς ὑποδοχῆς ἐκόσμηε ἡ παρουσία θελκτικωτάτης νεάνιδος. Ὅταν μάλιστα ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς ἀνεγνώρισα τὴν λατρευτὴν διαδάτιδα, τὴν κόρην τῶν ὕνείρων μου, ἔμεινα ἐνεὸς καὶ παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσω νὰ εὐχηθῶ τὰ εἰκότα εἰς τὴν κυρίαν Φωτεινίτσαν, ἣτις βεβαίως οὐδέποτε θὰ μετὸ συνεχώρει.* Ὄθεν καὶ ἔσπευσα τεταραγμένος πρὸς αὐτήν, ἵνα ἐκπληρώσω ὅσον οἶον τε καλλίτερον τὸ ἐπὶ τούτῳ καθήκόν μου. Ἐκείνη δὲ ὡς ἀμοιβὴν με συνέστησεν ἐπιδεικτικῶς τὴν ἀγαπητὴν καὶ χαϊδευμένην της, ὡς μοι, εἶπε κόρην τῆς ἐξαδέλφης της Θάλειαν Νικολαΐδου. Ἡ γνωριμία αὕτη μοι ἐνεποίησε μεγίστην εὐχαρίστησιν καὶ ἐπεθύμουν ἤδη νὰ διήρκει ὀλόκληρον νύκτα ἢ ἐσπερὶς αὕτη. Καίτοι δὲ προσεπάθουν νὰ μὴ φανῶ ἀδιάκριτος, οὐχ ἤττον ὁμῶς δὲν κατώρθονα ν' ἀποσπάσω τὸ ἀτίθασσον βλέμμα μου ἀπὸ τῆς χαριτοδρύτου κόρης. Ἐφ' ὅσον τὴν παρετήρουν ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεκάλυπτον ἐν αὐτῇ μίαν ἔτι καλλονὴν, ἐν ἔτι προτίρημα. Καὶ αὕτη ἔτι ἢ ὅλως ἀποθαρρυντικὴ δι' ἐμὲ σοβαρότης της με ἔκαμνε νὰ ἐκτιμῶ αὐτὴν πλειότερον διότι ἔβλεπον ὅτι οἱ πλήρεις ζωῆς καὶ ἔρωτος ἐκείνοι ὀφθαλμοὶ ἦσαν συγχρό-

νως καὶ ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς παρθενικῆς της καρδίας. Ἐνόησα ὅτι ἡ κόρη αὕτη δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων, αἵτινες παραδίδουσιν εὐκόλως τὴν καρδίαν των ὡς σφαῖραν παιγνιδίου εἰς τὴν τυχοῦσαν χεῖρα. Διότι δυστυχῶς ὑπάρχουσι καὶ χεῖρες, αἵτινες βαρυνόμεναι νὰ κρατῶσι μίαν καρδίαν τὴν ρίπτουν εἰς τὸν βόρβορον.

Τὴν ἐσπερίδα ταύτην ἐπηκολούθησεν οἰκογενειακὴ γνωριμία καὶ σχέσις τῆς οἰκογενείας μου μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς Θάλειας χάρις εἰς τὴν ὁποίαν συνανεστρεφόμεν καὶ συνωμῶνουν μετ' αὐτῆς συνεχῶς καὶ οὕτω κατώρθωσα νὰ γνωρίσω τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς τελείως. Καὶ εὐτυχῶς εὐρον αὐτὸν οἶον ἢ φαντασία μου τὸν εἶχε πλάσσει. Ἦτο κατὰ τὴν ὁμολογίαν πάντων τῶν γνωστῶν μας πρότυπον χρηστῆς καὶ ἐναρέτου κόρης.

*Ἐξ ἑτῆ διόρρευσαν οὕτως ἡσύχως καὶ ἄνευ τινὸς ἐπεισοδίου. Τὸ ὀρμητικὸν καὶ παράφορον πάθος, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς κατέλαβε τὴν καρδίαν μου καὶ συνεταράξαν τὸν ὀργανισμόν μου ἀφῆρσε καὶ τὸν ὕπνον καὶ τὴν ὀρεξίν μου, βαθμηδὸν μετετράπη εἰς ἡρεμον καὶ γαληνιαίαν λατρείαν. Οὐδέποτε τὰ χεῖλη της μοι ἐξέφρασάν τι καὶ ὁμῶς ἤμην πεπεισμένος ὅτι ἐγὼ ἤμην ὁ εὐτυχὴς κάτοχος τοῦ ἀνεκτιμήτου θησαυροῦ τῆς ἀγνῆς της καρδίας. Αὕτη ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ βίου μου, αὕτη ὁ γλυκὺς πόθος μου, αὕτη ἡ λατρεία μου, αὕτη τὸ μυστικόν μου. Πολλάκις πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς ἐξέφρασα εἰς τοὺς οἰκείους μου οὐδέποτε ὁμῶς ὅτι τὴν ἀγαπῶ. Καὶ ὁμῶς ἀγνοῶ τί με ἐπρόδωκε. Διότι εὐθύς ὡς ἀπεκατέστησα τὴν ἀδελφὴν μου, καὶ ἐξετέλεσα

οὕτω πατρικὸν καθήκον, ἡ μήτηρ μου μοι εἶπε μειδιῶσα
 «Καὶ τὴν αἰρὸς, νίε μου, νὰ φροντίσωμεν καὶ περὶ τὴν
 ἰδικὴν σου εὐτυχίαν, καθὼς σὺ τόσον ἐφρόντισες διὰ τὴν
 τῆς ἀδελφῆς σου. Καὶ νὰ λάβῃς, ὅ,τι ἔδωκεν. Ἐλπίζω
 δὲ, ἂν ἀφήσῃς εἰς ἐμὲ τὴν ἐκλογὴν, ὅτι θὰ κατορθώσω νὰ
 σὲ εὐχαριστήσω. Ἡ εὐτυχὴς ἀποκατάστασίς σου εἶνε ὅ,τι
 ἤδη παρὰ τοῦ Πλάστου ζητεῖ ἡ μητρικὴ μου καρδιά. καὶ
 πρὸς τοῦτο ἔκαμα ἤδη τὸ πρῶτον βῆμα». — Τί εἶπατε, μή-
 τέρ μου; ἀνέκραξα ἐντρομος μήπως ἐδώσατε ὑπόσχεσιν
 ἐν ἀγνοίᾳ μου; ὦ δυστυχία μου! Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισα
 ὅτι ἀπέπτυσαν ἅπασαι αἱ χρυσαῖ ἐλπίδες μου. Ἐξέλεξεν
 ἐσκέφθην καμμίαν πολύφερνον νύμφην νομίζουσα ὡς ὅλαι
 αἱ μητέρες, ὅτι οὕτως ἐξησφάλισε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ υἱοῦ
 της. — Μὴ σπεύδετε, μήτέρ μου, μὴ ἰδὲν θὰ νυμφευθῶ. —
 Καὶ διατί; — Διότι.... διότι φοβοῦμαι τὰς γυναῖκας. — Φο-
 βεῖσαι τὰς γυναῖκας; Τόσον τὸ καλλίτερον νυμφεύσου μίαν
 διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὰς ἀζίας φόβου. Καὶ ἂν ἀκριβῶς ἐκείνη
 τὴν ὁποίαν ἐξελέξατε εἶνε τοιαύτη; — Δὲν εἶνε. — Ἄν ἀπα-
 τᾶσθε; — Ἀπατᾶται τις ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως. Διὰ
 νέαν ὁμως τὴν ὁποίαν γνωρίζω καλῶς..... διὰ τὴν.....
 Θάλειαν..... οὐδέποτε δύναμαι νὰ σχηματίσω τοι-
 αύτην ὑποψίαν. Τὴν Θάλειαν..... Τὴν Θάλειαν! —
 Ναί, τὴν Θάλειαν, τὴν ὁποῖαν δὲν πιττεύω ν' ἀπορ-
 ρίψῃς ἐὰν ἐκλέξω ὡς νύμφην μου. — Ἀνέγνωσες, ὦ μήτερ,
 τὴν καρδίαν μου, ἐνόησες ὅτι ἀγαπῶ τὴν ἀγγελικὴν αὐτὴν
 κόρην καὶ μὲ τὴν προσφέρεις. Ἡσπᾶσθην εὐγνωμόνως
 τὴν χεῖρά της καὶ τὴν ἀφήκα ἐλευθέραν νὰ φροντίσῃ περὶ
 τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀπὸ ἐτῶν ὀνειροπολουμένης
 εὐτυχίας μου.

Γ'.

Τὴν γλυκυτάτην περίοδον τῆς εὐτυχοῦς μνηστείας μου
 ἐπίκρανε βαθέως ὁ τῆς προσφιλοῦς μητρός μου θάνατος,
 ἥτις ὁμως ἀποθνήσκουσα μοι συνέστησεν ἐγκαρτέρησιν ἐν
 τῇ λύπῃ. Ἀποθνήσκω, μοι εἶπεν, εὐχαριστημένη καὶ δο-
 ξάζουσα τὸν Ὑψίστον, ὅτι μὲ ἡξίωσε νὰ ἴδω εὐτυχὴ καὶ τὰ
 δύο τέκνα μου. Ἡ εὐχή μου θα σᾶς συνοδεύῃ πάντοτε,
 εἶπε, καὶ ἔκλινε τὴν ἀγίαν τῆς κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς
 ἀδελφῆς μου καὶ τῆς Θάλειας θλίβουσα διὰ τῆς ἐκλελυμένων
 αὐτῆς δι νάμεων τὰς χεῖράς μου, μέχρις ὅτου ἠσθάνθην ἐπ'
 αὐτῶν τὸ κρυερὸν τοῦ θανάτου ψῦχος, τὸ ὁποῖον κατεσπά-
 ραξε τὴν καρδίαν μου. Τὸ πένθος μου ἐδράδυνε συνεπῶς
 τὸν γάμον μας ἐπὶ ἑν ἔτος διότι δὲν ἐτόλμων ν' ἀναπετά-
 σω τὴν σημαίαν τῆς χαρᾶς ὑπὸ οὐρανὸν κεκαλυμμένον ἐτι
 ἀπὸ τὰ νέφη τῆς λύπης. Ὃταν ὁμως παρήλθε τὸ ἔτος καὶ
 ὁ χρόνος, ὁ ἐξοχώτερος τῶν ἠθικῶν πληγῶν ἱατρὸς ἐπού-
 λωσεν ἐν μέρει καὶ τὴν ἰδικὴν μου, ὅταν βαθμηδὸν ἦρθη
 ἀπ' ἐμοῦ ἡ βαρεῖα τῆς θλίψεως πλάξ, τότε ἐτόλμωσα νὰ
 ὀδηγήσω τὴν θελκτικὴν νύμφην εἰς τὸν ναὸν καὶ νὰ λάξω
 παρὰ τοῦ λειτουργοῦ τοῦ ὑψίστου τὴν ἱεράν τῆς ἐνώσεως
 μας εὐχὴν, χαίρων μὲν καὶ ἀγαλλόμενος ἐπὶ τούτῳ, σευν-
 νόμενος δὲ καὶ βρενθυόμενος διὰ τὰ ἐκπληκτὰ βλέμματα
 καὶ τοὺς ψιθυρισμοὺς τοῦ θαυμασμοῦ, οὓς προεκάλει ἡ
 χαριτόδρυτος καὶ θελκτικὴ καλλονὴ τῆς νύμφης. Τὸν εὐ-

τυχῇ γάμον ἐπηκολούθησεν ἢ εἰς τὴν μαγευτικὴν Χάλκην μετάβασίς μας ἐπιβλήθεισα καὶ ἐκ τοῦ καταλλήλου τῆς ὥρας τοῦ ἔτους.

Βάσκανος ὁμῶς δαίμων ἐφθόνησε τὴν εὐτυχίαν μας καὶ ἠθέλησε νὰ ταραξῇ τὸ πέλαγος, ὅπου ἡσύχως καὶ ἀσφαλῶς κατηνθύνεμεν τὸ τῆς ζωῆς μας σκάφος. Ἡ δὲ τρικυμία καὶ ὁ κλίδων ὑπῆρξε τοσοῦτος, ὥστε βέβαιος θὰ ἦτο ὁ καταποντισμός μας, ἂν μὴ θεῖος φάρος ὠδήγει ἡμᾶς εἰς λιμένα ἀσφαλῇ καὶ ἀκύμαντον.

Δ'.

Κατήλθομεν τῆς νήσου μόλις ἤρχισαν οἱ πρῶτοι δροσεροὶ ἄνεμοι τῆς δευτέρας δεκαπενθημερίας τοῦ Ἀυγούστου, καὶ ἤρχισαμεν νὰ φροντίζωμεν περὶ εὐρέσεως καταλλήλου οἰκήματος, ὅπου νὰ ἐγκαταστήσωμεν τὴν νέαν μας φωλεάν.

Ἐτρέξαμεν, ἐκοτιάσαμεν, ἰδρώσαμεν, ἐκουράσθημεν ἀλλὰ τέλος ἐπετίχομεν καὶ ἤρχισαμεν ἀμέσως τὸν εὐτρεπισμὸν αὐτῆς. Ἐντὸς μηνὸς τὰ πάντα ἦσαν τακτοποιημένα. Ἐν ἔτι ἔλειπεν (διότι συνήθως ὅσα καὶ ἂν ἔχωμεν κάτω λείπει), τὸ ὁποῖον καὶ ἠγοργεῖται κατὰ τὴν ἀρέσκειαν ἀμφοτέρων, ὥς καὶ πάντα τὰ προηγούμενα. Ἦτο περίκομψος βιβλιοθήκη μετὰ γραφείου καὶ ἐργοχειροθήκης κατὰ σχέδιον πρωτότυπον καὶ κομψόν. Ἐστήθη δὲ αὕτη εἰς τὸ διὰ τὴν Θάλειαν προορισθὲν καθημερινὸν δωμάτιον.

Τὴν ἐπιούσαν ἀφοῦ ἐτακτοποίησεν αὐτὴν μετὰ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείαν, ὣς ἔλεγε κατόπιν στενάζουσα καὶ μειδιῶσα ἄμα, ἐξῆλθεν εἰς τὰ πρὸς ἀγορὰν σμικρῶν τινῶν ἀντικειμένων, ὧν κατάλογον ἀρκετὰ ἐκτεταμένον ἐσχηματίσαμεν ἀφ' ἐσπέρας, ἐκείνης ὑπαγορευούσης καὶ ἐμοῦ γράφοντος ἢ ἐκείνης γραφούσης καὶ ἐμοῦ διαγράφοντος· ὅταν δὲ κατὰ τὴν δὴν μ. μ. ὥρ. ἐπανῆλθον ἐκ τοῦ γραφείου μου ἐκείνη ἔλειπεν εἰσέτι εἰς τὴν ἀγορὰν.

Καὶ κατ' ἀρχὴς μὲν ἐσκέφθην νὰ ἐξέλθω πρὸς ἀναζητησίην της, ἀλλὰ κατόπιν φοβηθεὶς μὴ κουρασθῶ ματαίως ἀναζητῶν αὐτὴν προετίμησα νὰ τὴν ἀναμείνω εἰς τὸ δωμάτιόν της καθήσας πρὸ τοῦ παραθύρου καὶ καιροφυλακτῶν τὴν ἐμφάνισίν της. Τοῦτο μοὶ ἔκαμε ν' ἀναπολήσω γλυκυτάτην ἀνάμνησιν τὴν πρὸ ἐπταετίας ἐναγώνιον ἀπὸ τοῦ παραθύρου μου προσδοκίαν τῆς διαβάσεως τῆς κόρης, δι' ἓν βλέμμα τῆς ὁποίας τοσαῦτα ὑφιστάμην, καὶ τίτις ἤδη ἦτο ἰδική μου, θησαυρὸς μου. Καὶ οὕτως ἐν ἐκστάσει εὐδαιμονίας ἠγέρθην καὶ περιειργαζόμεν τὴν βιβλιοθήκην της, τὴν ὁποίαν δὲν ἤρκεισαν νὰ καλύψωσι τὰ βιβλία της, σκεπτόμενος νὰ καλύψω τὸν κενὸν τοῦτον χώρον διὰ νέων ἐκλεκτῶν τόμων. Τὴν προσοχὴν μου ἀπέσπασεν ἰδίᾳ βιβλίον με ἐρυθρὸν περικάλυμμα, καὶ με τρέμουνσαν ἐκ συγκινήσεως χεῖρα τὸ ἐπλησίασα, διότι μοὶ ἐφάνη, ὅτι τὸ ἀνεγνώρισα. Ναί, μοὶ ἦτο προσφιλέστερον αὐτὸ ἐξ ὅλων τῶν βιβλίων της, διότι με αὐτὸ τὴν ἐγνώρισα πρῶτον, με αὐτὸ τὴν ἔδλεπον συχνάκις διδασκάνουσαν. Ἦτο ἡ Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου με σημειώσεις καὶ σχόλια εἰς τὰ περιθώρια δια-

φόρων ραψωδιῶν. Αἱ διὰ μολυβδίδος ἐκεῖναι σημειώσεις, παρενθέσεις καὶ ὑπογραμμαὶ μοὶ ἀναπαρέστησαν τὴν Θάλειαν ἀφελῇ μαθήτριάν ἐσκυμμένην πρὸ τοῦ μαθητικοῦ ἐδωλίου καὶ μελετῶσαν ἢ ἀτενίζουσαν μετὰ προσοχῆς τὸν καθηγητὴν καὶ σημειοῦσαν. Ἦρχισα λοιπὸν ἐντροφῶν εἰς τὴν φυλλομέτρησιν τοῦ βιβλίου καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μικροσκοπικῶν ἐκείνων σημειώσεων, ὅτε αἰφνὴς ὠλίσθησεν ἐξ αὐτῶν χάρτης ροδόχρους συνεπτυγμένος Ἦτο ἐπιστολή.

Ἦρπασα καὶ ἤνοιξα μετὰ περιεργείας αὐτήν. Καὶ πρὶν ἢ σκεφθῶ ἂν ἦτο πρὸς τὸν διέτρεξα αὐτὴν μετὰ φρίκης. Ὅχι, ἀνέκραξα φθηνήρης, ὅχι, δὲν εἶναι δυνατόν. Ἡ Θάλεια δὲν ἀγαπᾷ οὔτε ἠγάπησε ποτὲ ἄλλον ἐκτὸς ἐμοῦ. Καὶ ὅμως εἶχον ἀνὰ χεῖρας ψηλαφητὴν ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ἐναντίου. Ἦτο ἐρωτικὴ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ Θάλεια, ὅτε ἦτο μαθήτρια. Ἦρπασα μετ' ὀργῆς τὸ βιβλίον καὶ τὴν κατάρτατον ἐπιστολὴν καὶ ἔσπευσα εἰς τὸ γραφεῖόν μου παραγγείλας εἰς τὴν ὑπηρέτριαν νὰ μὴ μὲ ἐνοχλήσῃ, διότι εἶχον σπουδαίαν γραφικὴν ἐργασίαν, νὰ εἴπῃ δὲ καὶ εἰς τὴν κυρίαν της νὰ μὴ μὲ περιμένῃ εἰς τὸ δεῖπνον, διότι θὰ ἐξέλθω καὶ θὰ ἐπιστρέψω πολὺ ἄργά.

Ἀφοῦ οὕτως ἀπηλλάγην πάσης ἐνδεχομένης ἐνοχλήσεως ἐκλείδωσα καλῶς τὴν θύραν καὶ ἤρχισα ἀναγινώσκων τὴν ἐξῆς κατάρτατον ἐπιστολὴν μετ' ἀγανακτήσεως βλασφημῶν καὶ παραληρῶν.

« Ἀγγε, ὁμορφος καὶ χαριτόδωτος θάλειά μου, »

— Εἶθε νὰ ἦτο ἰδική του καὶ νὰ μὴ ἐνέπαιζε καὶ κατέστρεφεν οὕτω τὴν εὐτυχίαν μου.

« Πικρὰ παράπονα, θρήνους καὶ γόνιους ἐκπέμπει ἡ καρδία μου καὶ τούτων ἐλάχιστον μέρος σοὶ στέλλω διὰ τῆς παρούσης μου. Μὴ διεβεβαίωσιν ἀξιώπιστος φίλος μου, ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷς εἰλικρινῶς, ὅτι εἰς ἄλλον προσφέρεις τὴν καρδίαν σου, εἰς ἄλλον ὅρκους ἔρωτος καὶ λατρείας θυνύεις. Μοὶ εἶπον καὶ μοὶ ἐσκότισαν τὸν νοῦν, ὥστε ὡς ἀλλόφρων ἐπὶ ὥρας περιπλανώμενη προσπαθῶν νὰ φύγω, νὰ χαθῶ. Ἐπὶ ὥρας ἐπλανώμενη προσπαθῶν ν' ἀπομακρυνθῶ καὶ οὐδέποτε ἐπανθῶ πλέον τὴν ἐπίορκον καὶ ὅμως τὰ βήματά μου μὲ ἔφερον καὶ πάλιν πρὸς τῆς οἰκίας σου. Σὲ εἶδον πρὸ τοῦ παραθύρου καὶ ἡ θεία σου μὲ ἐξήγειρεν ἐκ τοῦ ληθαργου. Ἔσπευσας εἰς προὔπαντήσιν μου. Μὴ ὀκνᾷς. . . »

— « ὦ! τὴν ἀθλίαν! ὦ τὴν ὑποκρίτριάν! Ἐγνώρισε τὴν ἀδυναμίαν μου καὶ προσεποιεῖτο τὴν ὁσίαν Μαρίαν. Δὲν ἠνείχετο οὐδὲ γλυκὺ βλέμμα μου καὶ ὅμως ἔσπευδεν εἰς τὰς ἐρωτικὰς συνεντεύξεις. Καὶ τίς οἶδε ἐὰν καὶ τώρα δὲν εἶναι εἰς καμμίαν τοιαύτην. »

« Ἀλλ' οὐδὲν εἰς ὧν μοὶ ἔλαγες ἠνώσκει διότι μὲ ἀπενάρκου ἡ γλυκύθυγος λαλιά σου. ὦ! σιρὴν μὲ ἐμάγευσας καὶ δὲν ἐτόλμησα οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον νὰ ἐκφέρω παράπονον. Νὰ πιστεύσω εἰς ὅσα μοὶ εἶπον; Δὲν δύναμαι. Δὲν θέλω. Εἶναι δυνατόν σὺ, ἥτις μὲ ἀπέδειξας τὸς αἰς ἔρωτά σου, σὺ ἥτις μὲ ὠρκίσθης τὸς αἰς ἀγάπην αἰωνίαν νὰ δίδῃς καὶ εἰς ἄλλους τὴν καρδίαν σου; . . . »

— « Τὰ πάντα δύναται τις ν' ἀναμείνῃ ἀπὸ τοιαῦτα ἀθλια πλάσματα. Σοὶ ὀρκίζονται ἀγνὴν καὶ παρθενικὴν ἀ-

γάπην, σοὶ προσφέρουσιν ἀθάνατον δῆθεν καρδίαν καὶ ὁμῶς σὲ ἀπατῶσι. Σὲ φευακίζουσι καὶ σὺ ἐνθουσιᾷς.

•ὦ! εἶνε ἀδύνατον! Πταίσουν αἱ χάριτες, αἵτινες τόσον θαυμάσιως ἐπρόκεισαν, ὥστε νὰ σπύδουν ὅλοι λατρευταὶ τῆς θείας σου καλλονῆς, ἀλλ' ἐγὼ, ἐγὼ εἶμαι ὁ εὐτυχὴς θνητὸς ὁ κατέχων τὴν καρδίαν σου.

— Εὐτυχέστερος βέβαια ἐμοῦ, ὅτι διήλθες μετ' αὐτῆς τῆς ὥρας τῆς χαρᾶς σου, καὶ φρονιμώτερος μου ὅτι δὲν τῆς ἐφορτώθης ὡς σύζυγόν σου.

•Πολλὰ ἔχω νὰ σοὶ γράψω ἀλλὰ τὰ φυλάττω, ἵνα σοὶ τὰ εἶπω ἀκριβέστατον τὸ ἐσπέρως εἰς τὴν ἀνήθη θάσιν τῆς συνεντεύξεώς μας.

Σὲ ἀσπάζεται θερμῶς
ὁ ταπεινὸς δάτρις σου
Φαίδων Λαϊδης.

Ἐρριψα μετ' ὀργῆς τὴν κατάρατον ἐπιστολήν, ἥς ἡ θεὰ μοι ἦτο εἰδεχθεστέρα καὶ ὀφείως καὶ κρύψας τὸ πρόσωπόν μου εἰς τὰς χεῖρας ἔκλαυσα πικρῶς τὴν ἀποπτᾶσαν εὐτυχίαν μου, ἐλεεινολογῶν ἐμαυτὸν, ὅτι ἐθεώρησα ὡς πραγματικὴν εὐτυχίαν τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην. Ἦτο κίεδηλον νόμισμα τοῦ ὁποίου τώρα ἀνεκάλυψα τὴν νοθείαν. Ἦπατήθην, ναι, ἠπατήθην σκληρῶς νὰ θεωρῶ ὡς ἄγγελον τὴν ὑποκρύπτουσαν τοσοῦτον δολίως τὴν ἐωςφορικὴν τῆς καρδίας. Ἐπίορκος, Ἀπατεών. Ἀπλοῦν παράπτωμα, φιλαρέσκου κόρης ἐσκεπτομένην, θὰ ἐθεώρουν τὴν πράξιν τῆς ἐὰν τὴν ἐχαρακτήριζε καὶ ἡ ζωηρότης.

Ἄλλ' αὐτὴ μὲ ἠπάτα διὰ τῆς ὑπακρισίας καὶ τῆς αεμισηφίας τῆς. Καὶ μήπως μόνον ἐμὲ ἠπάτα; ἀρκετὰ κα-

λῶς ἐγνώριζε τὴν τέχνην ταύτην ἀφοῦ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὸ διορατικώτατον τῆς μητρός μου ὄμμα. Πῶς νὰ πιστεύσω τώρα εἰς τοὺς γλυκεῖς τῆς λόγους; πῶς νὰ βασισθῶ εἰς τοὺς γόητας ὅρκους τῆς; Καὶ ὁμῶς εἶμαι ἡναγκασμένος νὰ τοὺς ἀκούω καὶ νὰ κλίνω τὴν κεφαλὴν, διότι εἶνε σύζυγός μου. Εἶσαι σύζυγός μου κυρία Θάλεια, ἔλεγον ὡσεὶ παραληρῶν ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐπιστολὴ αὐτῆς μόνον τὸν τίτλον σὲ ἀφίνει καὶ ἐκείνον ὑπὸ ὄρους ἐπιβλέψεως.

Ἡσθανόμην φλέγουσαν τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἡσφυνκτίων ἐντὸς τοῦ κεκλεισμένου δωματίου. Ἠγέρθην ὡς παραζαλισμένος καὶ ἔσπευσα νὰ ἐξέλθω διότι ἐπνιγόμην καὶ εἶχον ἀνάγκην ἀέρος. Ἡ πολυάνθρωπος μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν ἦτο δι' ἐμὲ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην πληκτικωτάτη καὶ ἡ συνάντησις γνωστῶν μαρτύριον διὸ καὶ ἔσπευσα νὰ ἀπομακρυνθῶ τοῦ πολυτύρβου τούτου κέντρου, ὅπου ἀσυναισθήτως εἶχον ριφθῇ. Δὲν ἐνθυμούμην κατὰ ποίαν ὥραν ἐξῆλθον, ἀλλ' ὅταν κατάκοπος πλέον ἐκ τῆς μακρᾶς περιπλανήσεως ἠθέλησα ν' ἀναπαυθῶ εἰς μικρὸν πρὸ ἐμοῦ ζυθοπωλεῖον, τὸ ἀπέναντί μου ἐκκρεμὲς ὠρωλόγιον ἐδείκνυε τὴν 9ην μ. μ.

Ἐκεῖ ἔφαγον ὀλίγον, ἔπια ὅμως ἀρκετὰ διὰ νὰ ζαλισθῇ ἡ κεφαλὴ μου καὶ μετατραπῶσιν ὀλίγον αἱ ιδέαι μου, αἱ ὁποῖαι συνεκεντρώθησαν εἰς ἓν μόνον σημεῖον καὶ μὲ ἐξασάνιζον φρικωδῶς. Ὅταν ἡ δεκάτη ἐσήμανεν ἐγὼ ὄρθιος ἐσυλλογιζόμην ποίαν ὁδὸν νὰ βαδίσω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἢ νὰ ἐξακολουθῶ τὴν περιπλάνησιν;

Καίτοι δὲ ἡ τεταραγμένη διάνοιά μου ἔκλινεν ὑπὲρ τοῦ δευτέρου, δυνάμεις τις ὁμως ἄορατος μὲ ὤθει πρὸς τὴν οἰκίαν μου, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐπανῆλθον μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅποτε οὐδεὶς ἠγρύπνει ἐν αὐτῇ. Κατεκλίθην ἐξηντλημένος καὶ πυρίσσων ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τοῦ γραφείου μου. Ὁ δὲ ὕπνος καίτοι μὲ ἐπεσκέφθη ἀμέσως ἀντὶ ὁμοῦ νὰ κατευρᾷ τὴν νευρικήν ταραχήν μου, τὸναντίον ἐπέτεινεν αὐτὴν διὰ τρομακτικῶν καὶ παραδόξων ὀνείρων. Μόλις δ' ἤρξατο ὑποφώσκουσα ἡ ἡὺς καὶ ἐξυπνήσας ἔσπευσα νὰ ἐξέλθω, ἵνα μὴ ἴδω τὴν γόηταν μορφήν της καὶ ὑποβληθῶ εἰς τὰς τρυφερὰς ἀνυκρίσεις της. Ἀλλ' ἐκείνη ὀρθία ἐκεῖ πρὸ τῆς θύρας μοὶ ἀπέφραξε τὴν ἐξοδον. Ἀκουσίως ἠτένισα τὸ δακρύδεκτον πρόσωπόν της καὶ ἤκουσα αὐτὴν παραπονουμένην πικρῶς διὰ τὴν ἀσυνήθη συμπεριφορὰν μου. Συγκίνησις μεταμελείας διέτρεξε τότε τὸ σῶμά μου καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πέσω πρὸ τῶν ποδῶν της ζητῶν συγγνώμην. Ἀλλ' ἡ εἰδεχθὴς ἐπιστολὴ ἠγέρθη καὶ ἀνεπετάσθη πρὸ τῶν ὀμμάτων μου, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς ὥς βέλος διεπέρασε τὴν καρδίαν μου. Ἀπώθησα αὐτὴν ἠρέμα, δώσας ὡς μόνην ἀπάντησιν εἰς τὰ πικρά της παράπονα, ὅτι ἔχω κατεπειγούσας ὑποθέσεις.

Τὴν ἐσπέραν ἐπανῆλθον κατὰ τὴν ὥραν ἀκριδῶς τοῦ δείπνου ἐχαιρέτισα μετὰ ψυχρότητος, ἐκάθησα εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔφαγα ὀλίγον χωρὶς νὰ ὁμιλήσω ἢ μᾶλλον ἀπαντῶν ἀποτόμως καὶ ξηρῶς εἰς τὰς θλιβερὰς καὶ δειλὰς ἐρωτήσεις της. Κατόπιν προσεποιήθην κεφαλγίαν καὶ ἀπεσύρθη ἐνωρίτα δι' ὕπνον.

Τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, αἵτινες καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὴν τάλαιναν Θάλειαν ὑπῆρξαν ἀληθὲς μαρτύριον. Διότι τὰς μακρὰς καὶ μελαγχολικὰς ἡμέρας διεδέχοντο αἱ τυραννικώτεραι διὰ τὰς αὐπνίας νύκτες καὶ ἡ βασανιστικὴ αὕτη ἀθπνία ἡ μεγαλοποιῶσα τὰς θλίψεις μας καὶ τερατοποιῶσα τὰ δεινὰ μας, ἡ γεννώσα τοὺς χειρίστους κακούργους, ἀλλὰ καὶ τὰς σοφωτέρας σκέψεις, ἡ παράγουσα τὰ τερατωδέστερα καὶ παραλογώτερα ἀλλὰ καὶ τὰ ἐφύεστερα πολλάκις σχέδια, αὕτη ἡ ἀθπνία ἀφοῦ δεινῶς μὲ κατέδασάνισε μοὶ ἐνέπνευσε τέλος σχέδιον κακὸν μὲν καὶ ὀλέθριον καθ' ἑαυτὸ, τὸ ὁποῖον ὁμοῦς ἀγαθῇ μοίρᾳ ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς σωτήριον.

Ἀπεφάσισα νὰ ἐρευνήσω καὶ εὖρω πᾶσαν ἀπόδειξιν τῶν ἐρώτων της τῶν τε παλαιῶν, βεβαίως δὲ καὶ τῶν νέων, ὡς ἐφρόνουν ἐν πεποιθήσει, τῆς κυρίας συζύγου μου, καὶ κατέστρωσα πρὸς τοῦτο τὸ πρόγραμμά μου. Ἀνέμενον δὲ ἐναγωνίως τὴν πρωΐαν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Ἠγέρθην μὲ προσποιητὴν ἀταραξίαν, ὁμίλησα ἠδέως καὶ συμπαθῶς πρὸς τὴν Θάλειαν, ἐδικαιολογήθην διὰ τὴν αἰφριδίαν μεταβολῆς μου, καὶ τὴν προέτρεψα μὲ λόγους μελιχίους εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου τῆς διακοσμήσεως τοῦ οἴκου μας, ὑποδείξας αὐτῇ τὴν ἔλλειψιν ἐλαχίστων τινῶν ἀντικειμένων, ὧν κατὰλογον ἐσχημάτισεν καθ' ὑπαγόρευσίν μου. Ἐκείνη μὲ ἤκουε καὶ ἀκτίνας χαρᾶς ἐξέπεμπεν ἀπὸ τοὺς δακρυδρεκτοὺς ὀφθαλμούς της. Ὑπεσχέθη ταχίστην τῶν παραγγελιῶν μου ἐκτέλεσιν καὶ αὐθημερὸν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀγοράν ὥστε δετε κατὰ τὴν 3ην ὥραν ἐπέστρεψα εὖρον εὐτυχῶς αὐτὴν ἀπουσιάζουσαν.

Ἔσπευσα λοιπὸν μετ' ἀνησύχων παλμῶν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ὥσεί ἀστυνομικὰ καθήκοντα ἐκτελῶν ἤρχισα ἀνερευνῶν τὴν βιβλιοθήκην της καὶ φυλλομετρῶν πάντα τὰ ἐν αὐτῇ βιβλία. Ἡ ἐρευνά μου ἐπὶ τῶν βιβλίων ἀπέβη ματαίᾳ, ὅθεν καὶ ἔστρεψα αὐτὴν ἐπὶ τῶν συρτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων. Οὐδ' ἐκεῖ ἀνεκάλυψα ἶχνος τι.

Μόνον ἐντὸς κιβωτιδίου εὗρον δεσμίδα ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας καὶ ἤνοιξα πυρετωδῶς ἀλλ' ἀναγνωρίσας αὐτὰς ὡς τὰς τῆς ἀδελφῆς της τὰς ἐπανέθηκα ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν των. Καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην δὲν ἀπήυδῃσα ἐρευνῶν, ἀλλ' ἐστράφην καὶ πάλιν πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ὁποίαν συνεκεντρουῖτο ὅλον τὸ μῖσός μου καὶ ὅλη ἡ δυσπιστία μου. Ἀφῆρεσα ἔν πρὸς ἔν τὰ βιβλία τῆς πρώτης σειρᾶς καὶ ἡτοιμαζόμεν νὰ πρῶξω τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰ τῆς δευτέρας, ὅτ' αἰφνης προέβαλεν ὀπισθεν αὐτῶν μικροσκοπικὸν περίκομψον σημειωματάριον, τὸ ὁποῖον εἶχε διαφύγει τὴν προσοχήν μου κατὰ τὴν πρώτην ἐρευναν.

Ἐλαβον αὐτὸ μετὰ χαιρεκακίας νομίζων ὅτι ἐν αὐτῷ ἐμπερικλείονται, ὅσα διέφυγον τὴν προσοχήν μου καὶ τὴν εἰλικρινῇ τῆς συζύγου μου ἐξομολόγησιν, καθ' ἣν μὲ διεβεβαίον, ὅτι ἐγὼ ἤμην ἡ προσωποποίησης τοῦ ἰδανικοῦ της πάντοτε, ἐγὼ ἡ λατρεία καὶ ὁ μύχιος πόθος της, ἐγὼ ἡ γλυκυτέρα της ἐλπίς, ἐγὼ τὸ τερπνόν της ὄνειρον.

Ἐλαβον αὐτὸ ἀνὰ χεῖρας καὶ μὲ ὅλην τὴν κατατρύχουσαν με σατανικὴν περιέργειαν δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸ ἀνοίξω φοβούμενος μὴ φωραθῶ, καὶ τὸ ἔθεσα μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ θυλάκιόν μου. Ἐτακτοποίησα ὅσον τάχιον τὰ βιβλία φυ-

λάττων κατὰ τὸ δυνατόν τὴν προτέραν αὐτῶν σειρὰν καὶ ἔσπευσα, ἵνα ἐγκλεισθῶ εἰς τὸ γραφεῖόν μου μετὰ τοῦ πολυτίμου τούτου σημειωματαρίου, εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὁποίου ἤλπιζον ν' ἀναγνώσω καλλίτερον τὴν καρδίαν τῆς συζύγου μου. Τώρα δὲν μὲ ἀπατᾷ πλέον ἐψιθύριζα· τώρα δὲν ἐμπιστεύομαι εἰς τοὺς γόητας ὀφθαλμούς σου, τοὺς ὁποίους ἐσυνήθισα νὰ θεωρῶ ὡς τοὺς ἀγνωστότερους, οὔτε εἰς τοὺς λόγους σου τοὺς ὁποίους εὗρισκον ὡς τοὺς εἰλικρινεστέρους.

Ἦνοιξα μὲ τρεμούσας χεῖρας τὸ σημειωματάριον καὶ ἤρχισα ἀναγινώσκων καὶ τὰ ὅλως ἀσήμαντα καὶ ἀπρόσφορα πρὸς τὸν σκοπὸν μου. Κατ' ἀρχὰς ἀπήντησα σειρὰν μαθητικῶν σημειώσεων, προγραμμάτων καὶ λοιπῶν, ἅτινα ἐποίκιλλον χαρίεντες στίχοι, ἔργα ἐννοεῖται τῶν ὑποσημειουμένων συμμαθητριῶν της. Ἀνθρακες ὁ θησαυρὸς, διανοήθην ἀφοῦ τὸ ἐφυλλομέτησα σχεδὸν ὅλον. Μόλις ὀλίγαι ὑπελείπονται σελίδες καὶ ἤρχισα μετὰ δυσθυμίας τινὸς καὶ πείσματος ν' ἀναστρέφω καὶ αὐτὰς, ὅτε οἱ ὀφθαλμοί μου προσηλώθησαν ἐταστικῶς ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς «Τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς μου». Ἔστην πρὸς στιγμὴν μὴ τολμῶν ν' ἀναγνώσω, καὶ ἀναμετρῶν τὸ βάθος τοῦ βαράθρου τῆς συμφορᾶς καὶ ὀδύνης, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελλον νὰ κατακρημνισθῶ ἀνακαλύπτων διὰ τῆς ἀναγνώσεως τὴν ἔνοχον ὁμολογίαν τῆς συζύγου μου. Τὰ γραφόμενα ἦσαν πρόσφατα ὡς ἐφαίνετο ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐνσήμου ἀπορροφητικοῦ χάρτου, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου καιροῦ τῇ εἶχον κομίσει.

Ἄλγεϊ, εἶπον, ἡ ψυχὴ τῆς Ἰσως διότι μὲ ἐνυμφεύθη χω-
ρίς νὰ μὲ ἀγαπᾷ, Ἰσως διότι ἐστερήθη τὸν ἐραστήν της,
Ἰσως..... Ἰσως..... Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀναλογισθεῖς ὅτι
ἀλγεῖ ἡσθάνθη αἰφνης τὸ μῖτὸς μου μεταβαλλόμενον εἰς
οἶκτον, τὸν οἶκτον εἰς συμπάθειαν.

Ἄς ἀναγνώσω λοιπὸν, ἄς μάθω τὸ ἄλγος της, καὶ ἄς τὸ
ἀναμετρήσω μὲ τὸ ἰδικόν μου.

Τὸ ἄλγος της ἐφ' ὅσον ἡ ἀνάγνωσις προέβαινε κατεπράθ-
νε τὸ ἰδικόν μου. Ὁ πόνος της τὸν ὁποῖον τόσον παθητι-
κῶς ἐξεφράζεν ἔκαμνε νὰ ρέωσι κρούνηδὸν τὰ δάκρυά μου,
ὥστε πολλάκις ἠναγκάσθη ἐκ τῶν δακρύων νὰ διακόψω
τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ν' ἀνακράξω ἡ ταλαίπωρος, ἡ δυστυ-
χὴς! Ἴδου τί ἀνέγνωσα.

• Ἐλθί, πιστέ μου φίλε, ἔλθι ἀθῶς συντρίψι τῶν ἀμερίμων παιδι-
κῶν μου χρόνων, ἔλθι προσπλῆξ με σημιωματάριον ἀνιῶν τοὺς λευ-
κοὺς καὶ ἀγροὺς κόλπους σου καὶ δεῖξαι τὸ πικρὸν μου τοῦτο παράπο-
νον. Δεῖξαι τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς μου, δεῖξαι τὸν μύχιον πόνον μου τὸν
σπαράττοντα τὴν καρδίαν μου, τὸν ἀφαιροῦντα τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἐπί-
γμιον εὐδαιμονίαν μου. Δεῖξαι σὺ ὁ ἀψυχὸς καὶ ψυχρὸς φίλος μου τὸ μυ-
στικόν, τὸ ὁποῖον Ἰσως μόνον εἰς τὴν ἀποῦσαν μητέρα μου θὰ ἠδυνάμην
νὰ ἐμπιστευθῶ, καὶ τοῦτο οὐχὶ γράψω, οὐδὲ ὁμιλοῦσα, ἀλλὰ κλαίου-
σα. Ναί! μόνον θὰ ἔκλαιον καὶ ἡ μητρικὴ τῆς καρδίας θὰ ἐμάντιον τὸν
πόνον μου, καὶ τὰ φιλόστοργα χεῖλη της θὰ προσπαθύνον νὰ μὲ παρηγο-
ρήσωσιν. Ἀλλ' ὅχι, ὅχι! οὐδ' εἰς τὴν μητέρα μου θὰ ἔλεγον τὸν τοιοῦτον
πόνον, ὅτι ἡ λύπη της ἐπὶ τῇ δυστυχίᾳ μου θὰ μοὶ ἦτο φαρμακεῖ.
Σὺ ὁ ψυχρὸς καὶ ἀχαρὶς χάρτης, σὺ ὁ π.στὸς καὶ ἐχέμυθος φίλος, σὺ

μόνος θὰ γνωρίσης τὴν κατατρώχυσάν με λύπην. Τίς βάσκανος δαι-
μων ἐφθόνησε τὴν εὐτυχίαν μου; ποῖον πονηρὸν πνεῦμα ἐδηλητηρίασε
τὴν γλυκεῖαν πηγὴν, ἐξ ἧς ἤντλων ταύτην; Τί μετέβαλε τὸ ἀρωμα-
τῶδες μέλι ἐξ οὗ ἐγευόμην εἰς πικρὰν χολήν; Μὴ ἦτο λαμπρὸν ὄνειρον
καὶ μοὶ τὸ ἀφῆρσεν ἡ πραγματικότης; Παραλογίζεται ὁ νοῦς μου,
ἐκνευρίζεται τὸ σῶμά μου, σπαράσσεται ὀδυνηρῶς ἡ καρδία μου, ὅταν
ἀναλογισθῶ τὴν μέχρι τέως εὐτυχίαν μου, τὸν εἰρηνικὸν καὶ εὐδαίμονα
βίον μου καὶ συγκρίνω αὐτὸν πρὸς τὴν παρούσαν κατάστασιν. Δὲν μὲ
ἀγαπᾷ πλέον ὁ Βασιλεὺς μου· δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον ὁ σύζυγός μου.....
Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ οἵτινις μὲ προσέβλεπον μετὰ στοργῆς ἤδη μετὰ κόπου
μ' ἀπειλοῦσι. Τὰ βλέμματά του τὰ ὁποῖα διέλυον πᾶν νέφος θλίψεως ἐκ
τῆς καρδίας μου καὶ δείχνον ἐν αὐτῇ εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς θιλπιρὰ
νάματα ἤδη ἐκνευρίζουσι καὶ παραλύουσιν αὐτήν. Οἱ λόγοι τοῦ οἱ θε-
πειυτικοὶ καὶ μιλιῆχοι κατέστησαν ἤδη σπάνιοι καὶ δηκτικοί. Μὲ προσβλέπει
ὀπόπῳ, μὲ ὁμιλεῖ ψυχρῶς μόνον, διὰ τῶν χειλέων, ἐνῶ αἰσθάνομαι τὴν
καρδίαν τοῦ πλημμυροῦσαν. Θέλω νὰ ριθῶ εἰς τὸν τρέχτηλόν του, θέλω
νὰ κλαύσω, νὰ τὸν παρακαλέσω, νὰ μάθω τίς κλύδων φθέρῃς ταραττει
τὴν ψυχὴν του, ἀλλ' ἐν ψυχρῶν του βλέμμα παγώνει τὸ αἷμα εἰς τὰς
φλέβας μου, μὲ ἀπολιθώνει καὶ ἵσταμαι ὡς ὁ καταδίκος ἀπέναντι τοῦ εἰσαγ-
γελίως ἀναμμένων τὴν ἀνάγνωσιν τῆς καταδίκης του. Ἀπέδωκε τὴν
αἰφνιδίαν ταύτην μεταβολὴν τοῦ εἰς ἀπροσδόκητον Ἰσως δυστύχημα, εἰς
οἰκονομικὴν καταστροφὴν..... ἀλλ' ἡπατήθη· ὅτι καὶ ἐν τοιοῦτόν τι
συνέβαινε ἐν θὰ μοὶ ἔκλαιον οὕτως ἀποτόμως τὴν καρδίαν του.

Νὰ ὑποθίσω ἄρα γε ὅτι ἐσθιάσθη πλέον ὁ πρὸς ἐμὲ ἔρως του; Νὰ πι-
στεύσω ὅτι ὡς καπνὸς διελύθησαν καὶ ὅροι καὶ ὑποσχέσεις καὶ λόγοι
ἱερῆ; Νὰ πιστεύσω ὅτι οὐδέποτε θὰ ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ διὰ τὸν

χρηστόν μου Βασίλειον· ὅτι ὁ γάμος διὰ τοὺς ἄνδρας εἶναι ἡ ψυχρολουσία τοῦ ἔρωτος ; Νὰ παραδεχθῶ ὅτι μὲ ἐδαρύνθη, ὅτι τῷ εἶμαι πλέον δ-
χληρὰ σύντροφος ; Νὰ φαντασθῶ ὅτι γόησά τις μοὶ ἔκλειψε τὴν καρ-
δίαν του, μοὶ ἤρπασε τὴν ἀγάπην του ; Ὡ ! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ...
ἀδύνατον !

Διότι ὁ πρὸς ἐμὲ ἔρως του ὅν ἦτο χυδαῖος, ὅν ἦτο χαμερπής· ἦτο
ἔρως ἀγνός, ἔρως ἀδολός, ἔρως ἱερός, οὐράνιος, θεῖος ἐν τῇ καρδίᾳ σπιν-
θὴρ, ὅστις οὐδέποτε σβέννεται. Ἦτο τέλος ὡς νομίζω ἡ ἀντανάκλασις
τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἱεροῦ πυρός καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβον καὶ ἐσημνωσά-
μην ἐπὶ τούτῳ. Καὶ ὅμως ὅν μὲ ἀγαπᾷ τῶρα· τὸ βλέπω, τὸ αἰσθά-
νομαι καὶ φρίκη θανατηφόρος μὲ καταλαμβάνει ὅταν τὸ ἀναλογίζομαι.

Εἶμαι δυστυχής, πᾶσχω, ὑπερέχω ἀλγέϊ ἡ φυγή μου διότι αἰσθά-
νομαι καὶ αὐτὸν δυστυχῆ. Τὸ ἀπλανὲς βλέμμα του, ἡ μελαγχολία του,
ἡ προσπάθειά του, ἵνα μὲ ἀπιφύγῃ, ὅλα ταῦτα μοὶ ἀποδεικνύουσιν
ὅποιαν δοκιμασίαν, ὅποιαν βάσανον ὑφίσταται ἡ καρδία μου καὶ τοῦτο
σπαράττει τὰ σπλάγχνα μου. Τὰ πάντα εἶμαι πρόθυμος νὰ προσφέρω
καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ζωὴν μου ἀρκεῖ νὰ δυνθῶ νὰ ἐπαναφέρω τὴν ἐλ-
πίδα εἰς τὸ πρόσωπόν του, τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖρά του. Ναί, εὐχα-
ρίστως θὰ ἀπέθνησκον, ἀρκεῖ νὰ ἐγνώριζον ὅτι ὁ θάνατός μου ἠδύνατο
ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐτυχίαν.

Ἄλλὰ φεῦ ! Τίποτε, τίποτε ὅν δύναμαι πλέον νὰ πράξω δι' αὐτόν.
Καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι μου οἱ παρηγορητικοὶ καὶ ἐνθαρρυντικοὶ στενωχορίαν
καὶ ἀνίαν τῷ προζανούσι. Καὶ τὸ χειρότερον, ὅτι μὲ προσβλέπει ὡς νὰ τῷ
ἐπρόξενῃσα κακόν τι. Χθὲς μάλιστα ὅτε ἠθέλησα νὰ μιλῶ εἰς τὸν τρά-
χηλόν του, νὰ κλαύσω, νὰ τὸν ἱκετεύσω νὰ μὲ ἀνοίξῃ ὡς ἄλλοτε τὴν
καρδίαν του, ἡσθάνθη τὴν χεῖρά του ψυχρὰν καὶ ἀποθνήσκον με, ὥστε

παρ' ὀλίγον νὰ πέσω λιπόθυμος. Μὴ ἐπλήγωσεν ἡ χειρόνομία του ἐκεί-
νη, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον οἱ συγκινημένοι καὶ πικροὶ λόγοι, τοὺς ὁποίους
κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφθύρισιν. Ἄν θέλω κολακείας κυρία, ...
Γνωρίζετε κανένα κύριον Φαίδωνα ; μὲ ἠρώτησεν ὀργίλως. Ὅχι ἀπὴν-
τησα μὲ πνιγμένην ὑπὸ τῶν λυγμῶν φωνῇ καὶ ἔσπειρα εἰς τὸ ὄψ-
ματίον μου, ὅπου ἀφῆκα νὰ ρεύσωσιν ἐλευθέρως τὰ δάκρυά μου, ἐλπί-
ζουσα νὰ εὕρω εἰς αὐτὰ ἀνακούφισιν. Τὰ δάκρυα καταπραΰνουν τοὺς πό-
νους, ἀλλὰ ὅν θεραπεύουν τὴν πληγωμένην καρδίαν. Συνῆλθα τέλος
μετὰ πολλὴν ὥραν, περισυνέλεξα τὰς διανοητικὰς μου δυνάμεις καὶ ἤρchi-
σα νὰ συλλογίζομαι τί ἄρα ἐσήμαινεν ἡ ἀπροσδόκητος ἐκείνη ἐρώτησις
περὶ προσώπου ἀγνώστου εἰς ἐμὲ. Ὅχι, εἶχον ἀπαντήσῃ, καὶ ὅμως ἀν-
καλυψα τέλος ἐν τῇ τεταραγμένη μνήμῃ μου, ὅτι εἶχον γνωρίσει τὸν
ἄνθρωπον αὐτόν, τὸν Φαίδωνα ὀνομαζόμενον. Τὸν ἐγνώρισα μαθητὴν ἔτι,
ὡς τὸν ἐγνώριζον ὅλοι αἱ συμμαθήτριά μου ὡς τὸν ἐραστὴν μίθς εἰς
αὐτῶν. Τὸν ἐνθυμούμαι μὲ τὸν λιπτόν ξανθὸν μύστακά του ἐστριμμένον
ἀγκιστρειῶδες, μὲ τὸ ποῦρον εἰς τὴν μ'αν χεῖρα καὶ μὲ ἀνδρόδεσμην εἰς
τὴν ἑτέραν, ἀναμείνοντα καθ' ἐκάστην πρὸ τῆς σχολῆς τὴν ἔξοδον τῆς
λαυρεωτῆς του, ἥτις κατὰ κακὴν μοῦραν ἔφερε τὸ ὄνομά μου. Καὶ
ἔσκα τούτου παρ' ὀλίγον νὰ γίνω καὶ ὅμως οὐκ ἐκτρέψας ἀπέτης καὶ νὰ δια-
φραμισθῶ εἰς τὴν σχολὴν, ὡς ἔχουσα ἐρωτικὰς συνιντεύσεις. Ἀκόμα ἀνα-
λογίζομαι μετὰ φρίκης τὴν ἀγωνίαν καὶ τὰ πικρὰ δάκρυά μου, ὅταν
μοὶ εἶπον ὅτι εὗρεθι ἐν τῷ διαδρόμῳ τῆς σχολῆς ἐρωτικὴ ἐπιστολὴ
φέρουσα τὸ ὄνομά μου, καὶ ὅτι μὲ προσεκάλει ἡ διευθύντρια διὰ νὰ μὲ
ἀνακρίνῃ. Ἄν πιστεύω νὰ ὑπέστην τὴν ταραχὴν ἡ ἀληθὲς ἔνοχος,
ἥτις εὐτυχῶς ἀνικαλύφθη ἀμέσως, ἐμολογήσασα μετ' ἀρετῆς ἀνακρίας
τὸ σύνθηρ τοῦτο παράπτωμά της. Αἱ ἀποδυνάμειτοι περιστασεῖς ὅν τὴν

ἐπέτρεψαν νὰ ψιυσθῇ, ὡς συνήθως ἔπραττε. Ἡπάτα τοὺς γονεῖς της, ἡπάτα τοὺς διδασκάλους της, ἡπάτα τὸν κύριον αὐτὸν, ὅστις τόσον περιπαθῶς ἔλεγον ὅτι τὴν ἡγάπα. Μόνον τὰς συμμαθητρίας της ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο δὲν ἡπάτα· ἀπεναντίας μάλιστα ἤρρισκετο νὰ ἐκθέτῃ καυχόμενῃ τὰ κατορθώματά της. Τί κρῖμα! νὰ τὴν δώσῃ ὁ Θεὸς τόσῃ καλλονῇ καὶ τόσον ὀλίγον νοῦν ὥστε νὰ ὑποφέρῃ τώρα τόσα ἢ δυστυχῆς!

Ἡγάπων τὴν ἀγγελόμορφον ἐκείνην κόρην καὶ ἐλυπούμην πολὺ νὰ τὴν βλέπω παρεκτρεπομένην, ἀλλὰ δυστυχῶς τίποτε δὲν κατώρθωναν αἱ παιδικαὶ σμεῖναι μου. Ἦτο πολῦτιμος θήκη ἐγκλείουσα εὐτελεῖ κόσμημα. Δὲν ἐθύμονεν ὅταν τὴν συνιούλευα, ἀλλὰ προσπαθεῖ πάντοτε νὰ ἀποφύγῃ τὴν παρουσίαν μου, ὅταν ἐξέλθῃ θριαμβευτικῶς τὰς ἀνοησίας της. Εἰς τὴν μελέτην ἔμωε ἦτο ὁ ἀναπόσπαστος δορυφόρος μου καὶ μὲ ἀπικάλει πάντοτε χαριεντιζομένη πρόχειρον λεξικόν της. Εἰς ἀνάμνησιν μάλιστα τῆς ἀθώας μας ταύτης φιλίας μοι ἐχάρισεν ὅτι ἀπειχωρίζομαι καὶ τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ Ὀμήρου, τὴν ὅποιαν φυλάττω ἀνέπαφον ἔκτοτε εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα μαθητικά μου βιβλία.

Ἦ γλυκεῖται στιγμαὶ τοῦ μαθητικοῦ βίου μου, πῶς ἐπανέρχομαι εἰς τὴν μνήμην μου τώρα, ὅτε ἡ καρδία μου εἶνε πλήρης πικρίας!

Πόσον εὐτυχῆς ἦμην τότε, ἀμέριμνος διάγουσα τὴν νιανίαν μου ἡλικίαν καὶ λικνιζομένη μὲ τερπνὰ ὄνειρα! Πῶς ἀπέπτυσται χρυσαῖ μου ἐλπίδες; Πῶς διεύθητε φαιδρά μου ὄνειρα; Ἄρα γε θὰ ἀνατιλῇ καὶ πάλιν δι' ἐμὲ ἡμέρα εὐτυχίας; Θὰ ἀτινίσκω ἄρα γε καὶ πάλιν γλυκὺ καὶ ἄδολον καὶ πλῆρες ἐμπιστοσύνης τὸ ὄμμα τοῦ προσφιλοῦς συζύγου μου; Θὰ ἐπανέλθῃ ἄρα γε τὸ γλυκὺ τῆς ἀγάπης ἔαρ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ χιμῶνος καταλγερθεῖσαν οἰκογενειακὴν ἡμῶν καλιάν; Θὰ διαλυθῇ τὸ μαῦρον νέφος, τὸ ὅποιον ἐκάλυψε τὸν ἀργυροφανῆ τῆς εὐτυχίας ἡμῶν ὄρizonτα; Εἴθε, εἴθε νὰ μὴ διαφουσθῇ ἡ γλυκεῖά μου αὕτη ἐλπίς.

Ἡ ἀνάγνωσις εἶχεν ἤδη τελειώσει καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἔμενον ἔτι προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου σημειωματαρίου, τὸ ὅποιον κατεφίλουν καὶ κατέδρεχον διὰ τῶν δακρύων μου. Τὸ περιεπτυσσόμην, ὡς περιπτύσσεται ὁ ναυαγὸς τὴν σανίδα, ἣτις τῷ ἔσωσε τὴν ζωὴν. Αὐτὸ ἦτο τὸ φῶς, ὃπερ ἐλάμπρυνε τὴν ἐσκοτισμένην καὶ ἀπηλπισμένην ψυχὴν μου· αὐτὸ ἦτο ὁ σωτήρ μου· αὐτὸ μοι ἀπέδειξεν ὅποιαν οἰκτρᾶν ἀπάτης θῦμα ἐγενόμην, παρασύρων εἰς τὴν ἄδυσσον τῆς δυστυχίας μίαν ἀθώαν ὑπαρξιν. Ἐννόησα τίνας ἦτο ἡ κατάρματος ἐκείνη ἐπιστολή, τὴν ὅποιαν κακὸς δαίμων ἔρριψε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἵνα ταραῖξῃ τὴν ἀγγελικὴν ἡμῶν εὐδαιμονίαν. Κατέκρινα πικρῶς ἑμαυτὸν διὰ τὰς ἀδίκους ὑποψίας πρὸς τὸν κακὸν μου ἄγγελον, καὶ ἐλυπούμην καὶ μετεμελόμεν, ὅτι ἀδίκως ἐπύκρυνα τὴν ἀγαθὴν τῆς καρδίας. ὦ ἀθλία ζηλοτυπία! εἰς ποῖον βάραθρον ἐμέλλες νὰ μὲ κατακρημνίσῃς!

Ἡ ἁρμονικὴ φωνὴ τῆς συζύγου μου ἐρωτώσης μετ' ἀπορίας τὴν ὑπηρέτριαν κατὰ ποίαν ὥραν ἐπέστρεψα μ' ἔκαμε νὰ σπεύσω εἰς τὴν θύραν τοῦ γραφείου μου. Δὲν ἐπρόφθασε νὰ μὲ ὁμιλήσῃ. Τὴν ἤρπασα ἐκ τῆς ὁσφύος καὶ τὴν ἔσυρα τεταραγμένην ἐντὸς τοῦ γραφείου, ὅπου τὴν ἀπέθηκα ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καθήσας παρ' αὐτῇ.

Συγγνώμην, ἀγαπητὴ μοι Θάλεια, τῇ ἔλεγον, συγγνώμην. ὑπῆρξα σκληρὸς, ὑπῆρξα κακὸς, ἄδικος πρὸς σέ τὴν ἀθώαν· σέ ὑπωπτεύθην πρὸς στιγμὴν, σέ ἐξέλαβον ὡς ὑποκρίτριαν. Συγγνώμην, δὲν πταίω ἐγὼ, πταίει ἡ ἀθλία αὕτη ἐπιστολή, ἣτις μὲ ἠπάτησε. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ σωτήρ μας ἄγ-

γελος, καὶ τῇ ἐνεχείρισα ἀμφοτέρω προσθέσαι ὀλίγας περὶ αὐτῶν ἐξηγήσεις.

Ἐρρίψε ταχὺ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς βλέμμα καὶ ἐνόησα-
 συ τί συμβαίνει εἶπε μειδιῶσα μετὰ πικροῦ πάροπνου.
 «Ἵπῆρξα εὐφραιτέρα σοῦ. Κατώρθωσα ν' ἀναγνώσω καλλίτερον εἰς τὴν
 ἱστίαν σου καρδίαν, ἐνῷ σὺ εἶχες ἀνάγκην τοιούτων δοκιμασιῶν, ἵνα
 γνωρίσῃς τὴν ἱστίαν μου».

— Συγγνώμην, μυριάκις συγγνώμην, ἄγγελέ μου. Μὲ
 παρέσυρεν ἡ ἀθλία αὐτῇ ἐπιστολῇ, ἣτις ἐνόμιζον, ὅτι ἐπε-
 κύρουε κοινὴν γνώμην τῶν ἀνδρῶν, ὅτι ἡ καρδία τῆς γυναι-
 κὸς εἶνε χάος. Ἵπῆρξα σκληρὸς ἀλλ' ἐσὺ εἶσαι ἀγαθὴ καὶ
 θὰ μὲ συγχωρήσῃς.

«Ἀρκεῖ νὰ μὴ μὲ ὑποπτειθῇς ἄλλοτε», εἶπε καὶ ἐρρίφθη κλαίου-
 σα ἐκ τῆς χαρᾶς ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου. Τὰ δάκρυά μετὰ
 τῶν ἀσπασμῶν ὑπῆρξαν ἡ ἐπισφράγισις τῆς ὑποσχέ-
 σεώς μου.

Καὶ ἤδη ὅσάκις θέλομεν ν' ἀναζωπυρώσωμεν τὸν πάν-
 τοτε νεάζοντα ἔρωτα ἡμῶν οἰοίγομεν μετὰ σεβασμοῦ τὸ
 ἱερὸν ἐκεῖνο κειμήλιον, τὸ προσφιλὲς σημειωματάριον καὶ
 ἀναμνησκόμεν ὁμοῦ τὰς σελίδας ἐκεῖνας, αἵτινες ἐπιγρα-
 φὴν μὲν φέρουσι τὸ Α Λ Γ Ο Σ, ὑπογραφὴν δὲ καὶ σφραγιδα
 τὴν Χ Α Ρ Α Ν καὶ Ε Τ Τ Υ Χ Ι Α Ν.

Ο ΕΕΝΗΤΕΥΜΕΝΟΣ

Α'.

— Τί ἔχεις καλὴ μου Ἑλένη καὶ φαίνεσαι τόσον συλλο-
 γισμένη; Δὲν πιστεύω νὰ σὲ μελαγχολῇ ἡ ἀσθένεια τῆς
 μητρός μας, ἀφοῦ τώρα τὴν βλέπομεν τόσον καλλίτερα
 καὶ ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ ἰατρὸς μᾶς διαβεβαίωσεν, ὅτι ἡ θερα-
 πεία της εἶνε πλέον τελεία.

— ὦ ! ὅσον διὰ τὴν μητέρα μας, δόξα τῷ Θεῷ, δὲν ἀνη-
 συχῶ πλέον, διότι σήμερον ἀκριβῶς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς
 ἀσθενείας της εἰς τῆς Κας Ἰηλείδου καὶ ὁ καλὸς μας ἰατρὸς
 κ. Κ. ἔλεγεν ὅτι ὑπῆρξαμεν πολὺ τυχεραὶ, διότι αἱ τοιαῦ-
 ται ἐπικίνδυνοι ἐγχειρήσεις σπανίως ἐπιτυχάνουν. Καὶ

μάλιστα προσέθεσεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ δύ-
ναιται καὶ νὰ ἐξέλθῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συλλογίζομαι δὲν
εἶνε εὐτυχῶς λυπηρὸν ἀλλὰ..... κάπως δύσκολον.

— Σὺ ὁμῶς φαίνεσαι μᾶλλον λυπημένη ἢ σκεπτική,
καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω τὸ αἷτιον αὐτὸ τῆς τοιαύτης σου
καταστάσεως.

— Ἀκούσον λοιπὸν τί συμβαίνει. Ἡ κ. Πηλείδου ἦτις
ἀναμένει, ὡς γνωρίζεις, ἐκ Ρωσίας τὸν υἱὸν της ἔλαβε
χθὲς ἐπιστολήν. διὰ τῆς ὁποίας τὴν πληροφορεῖ ὅτι ἐντὸς
15 ἢ 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν θὰ εἶνε ἐδῶ. Ἀνάγκη λοιπὸν τῶ-
ρα νὰ ἐπισπεύσωσι καὶ τὰς προετοιμασίας τῆς προικὸς
Δος Πηλείδου, διότι πρόκειται κατόπιν νὰ σταλῇ ὁ γαμ-
βρὸς ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ ἐμπορικοῦ τῶν οἴκου.

Μήπως λοιπὸν σὲ λυπεῖ ἡ ἀναχώρησις τῆς καλῆς μας
πελάτιδος καὶ προστάτιδος Δος Πηλείδου;

Ἐντρέπομαι νὰ τὸ ὁμολογήσω· ἡ ἀλήθεια ὁμῶς εἶνε ὅτι
αὐτὸ ἐγὼ οὔτε δὲν τὸ ἐσκέφθην ἀκόμη. Διότι ἐγὼ τῶρα τὰς
βλέπω νὰ τρέχουν καθ' ἐκάστην εἰς τὰ καταστήματα, νὰ
ἀγοράζουν χαρούμεναι, νὰ γελοῦν, νὰ ὁμιλοῦν, νὰ ἐργά-
ζονται εὐθυμώταται, ὥστε συμμερίζομαι φυσικῶς μόνον
τὴν χαρὰν των.

— Καὶ πράγματι ἔχεις, δίκαιον, διότι ἀληθῆς καὶ με-
γάλη χαρὰ εἶνε τὸ νὰ βλέπῃ τις χαρούμενα ἀγαπητὰ
πρόσωπα.

— Ἐπειδὴ λοιπὸν ὡς σοὶ εἶπον, ἀγαπητὴ Πολυξένη,
πρόκειται νὰ ἐπισπεύσουν τὰς προετοιμασίας τοῦ γάμου,
μοὶ ἐπρότειναν ἀντὶ νὰ πηγαίνω τὴν πρωΐαν καὶ νὰ ἐπι-

στρέφω τὴν ἐσπέραν νὰ μένω καὶ τὴν νύκτα ἐκεῖ διὰ νὰ
νυκτερεύω, καὶ νὰ λαμβάνω διπλοῦν ἡμερομίσθιον. Καὶ
εἶνε ἡ ἀλήθεια, ὅτι τῶρα ἔχομεν περισσοτέραν ἀνάγκην
χρημάτων, διὰ νὰ περιποιώμεθα καλλίτερον τὴν μητέρα
μας, ἀλλὰ τί θὰ κάμῃς ἐντὸς μόνῃ; Εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ
κλείῃς μάτι διὰ νὰ κάμῃς ὅταν κοιμᾶται ἐκείνη τῆς δου-
λεῖας τοῦ σπητιοῦ, καὶ νὰ τὴν συντροφεῖς ὅταν θὰ
ἐξυπνᾷ.

Καὶ ὕστερον ἂν ἀρρωστήσῃς καὶ σὺ τί θὰ κάμωμεν;

— Αὐτὸ, Ἐλένη μου. ποῦ οὐ προτείνουν εἶνε ἔκτακτος
τύχη δι' ἡμᾶς εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν. Ἡξεύρεις πολὺ
καλὰ τὴν οἰκονομικὴν μας δυσκολίαν. Ὁ νοικοκύρης, ὁ
ψωμᾶς, ὁ κρεοπώλης ὅλοι ζητοῦν χρήματα, διότι κατὰ
τοὺς τρεῖς τελευταίους αὐτοὺς μῆνας ἄλλο δὲν ἐκάμναμεν,
παρὰ νὰ ἐξοδεύωμεν τὰ ὀλίγα τὰ ὁποῖα ἐκερδίζομεν εἰς
ἰατροὺς καὶ φάρμακα διὰ τὴν μητερίσσαν μας. Πήγαινε,
πήγαινε, Ἐλένη μου, καὶ διώλου μὴν ἀνησυχῇς δι' ἐμέ. Σὲ
ὑπόσχομαι, ὅτι θὰ φροντίζω καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν μου. Ὅσον
διὰ τὴν μητέρα μας αὐτὸ θὰ τὴν χαροποιήσῃ. διότι γνω-
ρίζει τί θὰ εἴπῃ νυκτέρι ἐκ τῆς Κας Πηλείδου. Δύο ὥρῶν
νυκτερινὴ ἐργασία, διπλοῦν ἡμερομίσθιον καὶ τροφή.....
τροφὴ, τὴν ὁποίαν σὲ προσφέρει εἰς τὸ τραπέζι της, ὡς πρὸς
φίλην, πρὸς συγγενὴ της.

— Ἀφοῦ λοιπὸν τόσον σὲ εὐχαριστεῖ ἡ πρότασις αὐτὴ
καὶ ἀφοῦ μὲ ὑπόσχεσαι, ὅτι θὰ ᾗσαι δικαία καὶ εἰς τὸν
ἑαυτὸν σου δέχομαι εὐχαρίστως

Οὕτως ἡ Ἐλένη ἀποχαιρετίσασα στοργικώτατα τὰς

προσφιλείς της μητέρα καὶ ἀδελφὴν ἀπῆλθε μὲ καρδίαν συντετριμμένην, διότι ἀπεχωρίζετο ἔστω καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας τῶν φιλτάτων της, πάλλουνσαν ὁμῶς ἐκ χαρᾶς, διότι τέλος ἠδύνατο καὶ αὐτὴ ν' ἀποδώσῃ φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὰς ἀγαθὰς καὶ προσφιλεῖς εὐεργετιδὰς της. ὡς τοσοῦτον θερμῶς μητέρα καὶ ἀδελφὴν ἀπεκάλει.

Β'.

Ἡ χαρίεσσα καὶ θελκτικὴ Ἑλένη μετὰ τῆς πρεσβυτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς Πολυξένης ἀπὸ τετραετίας ἤδη εἶχον εἰσελθεῖ ὡς ράπτριαι εἰς τὴν τῶν μεγ. λειτέρων καταστημάτων τοῦ Σταυροδρομίου.

Ἡ θελκτικὴ καλλονὴ ἀμφοτέρων προσείλκυσε ἀμέσως τὴν προσοχὴν πολλῶν νέων ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κατόρθωμά των θεωροῦν τὸ εὖ ἔχωσι μίαν φίλην μοδίστριαν ἄρκουμένην συνήθως εἰς ἄνθη καὶ ζακχαρωτά, μίαν ἐρωμένην τραγῳδίστριαν ἢ τίποτε, ἀπαιτητηκὴν καὶ φιλάρεσκον κενοῦσαν διαρκῶς τὸ βαλάντιόν των, καὶ πείγουσαν ἐνίοτε ὀλόκληρον πατρικὴν κληρονομίαν, καὶ μίαν οὐχὶ πλέον φίλην, οὐχὶ ἐρωμένην, ἀλλὰ μελόνημφον, ἢ μᾶλλον λείαν πλουσίαν, ἣν θηρεύουσι κομψευόμενοι καὶ χαριτολογοῦντες καὶ θυμιάζοντες παντοιοτρόπως, ἵνα καλύψωσι διὰ τῶν χρημάτων αὐτῆς σπονδαῖα χάσματα τῆς πατρικῆς περιουσίας. Αἱ πρῶται ἡμέραι τῆς εἰς τὸ κατάστημα φοι-

τήσεως αὐτῶν ὑπῆρξαν δι' αὐτὰς ἀληθῆς δοκιμασία, καθ' ἣν ὁμῶς ἐθριάμβευσεν ἡ ἀρετὴ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς φρονήσεως καὶ τῶν μητρικῶν συμβουλῶν. Ἡ ξανθὴ περνᾷ, ἐψιθύριζον, ὅταν τὰς ἔδλεπον διαδαινούσας, οἱ ἀληθῆριοι πολέμιοι τῆς παρθενικῆς αἰδοῦς, μὰ καὶ ἡ μελαγχροινούλα... ἄλλοι. Τί χαριτωμένο ζευγάρι..... Δύο μάλιστα ἐκ τῶν αὐθαδῶν κομψευομένων μὴ ἀποθαρρυνόμενοι ἐκ τοῦ σοδαροῦ καὶ σεμινοῦ ἡθους τῶν νεανίδων ἐνεδρεύοντες, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὰς τὰς ἠκολούθουν καθ' ἐκάστην, ραίνοντες τὰ βήματα αὐτῶν δι' ἐγκωμίων τῆς καλλονῆς των καὶ αἰσθηματικωτάτων ἐκφράσεων. Ἐχοντες πεποίθησιν εἰς τὴν ἐργολαβικὴν των δεινότητα καὶ τὸν καλὸν καταρτισμὸν τῶν ἐρωτικῶν των δукτύων, τὰ ὅποια τοσαῦτα μέχρι τοῦδε ἠρίθμουν θύματα, ἀπεφάσισαν μὲ πάντα δόλον ν' ἀγρεύσουν καὶ τὰ ὠραῖα αὐτὰ μπαρπούνηα ὡς τὰς ἀπεκάλουν. Καὶ ἴσως θὰ τὸ κατώρθονον ἂν μὴ ἔσωζεν αὐτὰς ἐκ τοῦ πειρασμοῦ ἡ συνδιάλεξις δύο συνεργατίδων των, αἵτινες μεταξὺ τῶν ἐρωτικῶν των θριάμβων ἀνέφερον καὶ τοὺς δύο γνωστοὺς ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Περαιωτικὴν κοινωνίαν ἐρωτοκρίτους. Τοῦτο κατέστησεν αὐτὰς σοδαροτέρας καὶ ἐπιφυλακτικωτέρας τοῦ συνήθους, ὅπερ ἀπήλπισε καὶ ἀπεμάκρυνεν εὐτυχῶς τοὺς δύο ἐρωτοθήρας. Οὕτω λοιπὸν μᾶλλον ἥσυχοι εἰς τὸ ἐξῆς, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ὅλως ἀνενόχλητοι ἐξηκολούθουν φοιτῶσαι τακτικώτατα εἰς τὸ κατάστημα. Ὁ διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ καταστήματος χρηστός καὶ ἀγαθὸς οἰκογενειάρχης ἐκτιμῶν τὴν ἀρετὴν καὶ ἰκανότητα αὐτῶν, καὶ δικαίως τὰς ἡμεῖδε, καὶ εἰς οἰκογε-

νείας διὰ ραπτικήν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τὰς συνίστα, ὑπερκαὶ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἦτο συμφερότερον εἰς αὐτάς. Ὅπου καὶ ἂν εἰργάζοντο κατευχαρίστουν διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος των καὶ τῆς σεμνῆς καὶ εὐπρεποῦς συμπεριφορᾶς των. Ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν οἰκογένειαν Πηλεΐδου ἡ σεμνὴ καὶ χαριτόβρυτος δυνὰς ἐνέπνευσε τοσαύτην συμπάθειαν καὶ ἀγάπην, ὥστε πάντοτε σχεδὸν εὗρισκεν αὐτὴ ἐργασίαν διὰ τὰς συμπαθεῖς ραπτρίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ πολλάκις κατὰ τὰς ἐπισήμονες ἑορτὰς ἢ κ. Πηλεΐδου προσεκάλει τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν αὐτῶν οἰκογένειαν, εἰς τὸ οἰκογενειακὸν αὐτῶν δεῖπνον, ἵνα μετριάσωσιν, ὡς ἔλεγε, διὰ τῆς παρουσίας των τὴν λύπην διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ προσφιλοῦς της υἱοῦ.

Ἡ οἰκογένεια Πηλεΐδου κατέστη βαθμὴδὸν ἡ προστάτις ἄγγελος τῆς δυστυχοῦς τῶν ὀρφανῶν οἰκογενείας, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ μόνη κατεῖχε τὸ μυστήριον τῆς τοσαύτης τῶν δύο ἀδελφῶν ἀνομοιότητος. Ἀφ' ἧς ἡμέρας μάλιστα ἡ δεσποινὶς Πηλεΐδου ἔμαθεν, ὅτι ἡ ξανθὴ χαρίεσσα κεφαλὴ τῆς Ἑλένης δὲν ἀνεπαύθη ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τῶν μητρικῶν βραχιόνων, οὐδὲ ᾗσθάνθη ὁ κύκνειος ἐκεῖνος τράχηλος θερμὰ μητρικὰ φιλήματα, τοσοῦτον ἠγάπησε καὶ συνεπάθησε τὴν ὀρφανήν, ὥστε διαρκῶς προσεπάθει νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς ἐργασίας της, ἵνα τὴν ἔχῃ πλησίον της, πάντοτε.

Διὰ τὴν οἰκογένειαν Πηλεΐδου δὲν ἦτο πλέον ἡ Ἑλένη ἐργάτις μισθωτὴ, ἀλλὰ φίλη βοηθός, καὶ ὡς τοιαύτη διέμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ἀσχολουμένη εἰς τὴν προετοι-

μασίαν τῆς προικὸς τῆς δεσποινίδος Πηλεΐδου, ἐπισκεπτομένη συνεχῶς καὶ τὰς προσφιλεῖς της μητέρα καὶ ἀδελφὴν. Ἐκάστη μάλιστα εἰς τὴν οἰκίαν της ἐπίσκεψις ἐπλήρου αὐτὴν χαρᾶς, διότι ἔδλεπε ἀναρρωνύουσαν καὶ ἐνδυναμωμένην τὴν ἀγαθὴν καὶ φιλόστοργον μητέρα, τὴν ὁποίαν θεῖα δύναμις χάριν τῶν ὀρφανῶν ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν κρυφῶν τοῦ θανάτου χειρῶν.

Γ'.

Τηλεγράφημα *ἐρχόμεθα ἐτοιμάσατε διὰ δύο· ληφθὲν ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς ἀναμενομένης ἀφίξεως τοῦ υἱοῦ ἐνέβαλε τὴν οἰκογένειαν Πηλεΐδου εἰς νέας ἀσχολίας καὶ φροντίδας, εἰς ἃς ἐδέησε νὰ λάβῃ μέρος καὶ ἡ καλαισθητος Πολυξένη καὶ διὰ τὸ ταχύτερον τῆς προετοιμασίας, καὶ διότι ἡ γνώμη αὐτῆς εἰς τὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ διακοσμῆσεως ἦτο πάντοτε ἀσπαστή. Ἀνεγνώριζον πᾶσαι αἱ γνωρίζουσαι αὐτὴν καὶ ἐξετίμων τὸ τῆς καλαισθησίας αὐτῆς τάλαντον. Εὐθύς λοιπὸν ὡς ἦλθε ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου. Ἐκενώθη ἀμέσως τὸ δωμάτιον, ὅπερ ἄχρηστον μέχρι τέως ὃν ἐχρησίμευεν ὡς ἱματιοθήκη· ἀνηρτήθησαν νέα παραπετάσματα, ἐστήθη κλίνη καινουργῆς στρωθεῖσα καὶ διασκευασθεῖσα ἐπιμελῶς, προστετέθη τέλος πᾶν ὅ,τι χρήσιμον καὶ κομψὸν δυνάμενον νὰ κατασῇ τὸν κοιτῶνα εὐμαρῇ καὶ εὐάρεστον. Μετὰ τοσαύτη δὲ ταχύτητος ἐξετελέσθησαν ταῦτα, ὥστε

ὅτε τὴν μεθεπομένην ἡμέραν ὁ πατήρ ἰδε τὴν μεταβολὴν ἐνόμισεν, ὡς εἶπεν, ὅτι ῥάβδος μαγικὴ μετέβαλε τὸ τέως ἄχαρι καὶ ἄκομψον ἐκεῖνο δωμάτιον εἰς εὐπρεπέστατον καὶ χαριέστατον κοιτῶνα. Καίτοι δὲ ἀγνοοῦσαι ὁλοτελῶς τὰ αἰσθηματα καὶ τὰς κλίσεις καὶ αὐτὴν τὴν ἡλικίαν τοῦ ξενισθομένου, οὐχ ἦιτον ἐφρόντισαν, ἵνα καταστήσωσι τὸ δωμάτιον τοῦτο οὐ μόνον κατάλληλον πρὸς εὐμαρῇ ἀνάπαισιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡμερησίαν διατριβὴν εὐάρεστον, ἐφοδιάσασαι αὐτὸ διὰ κομψοῦ γραφείου μετ' ἐκλεκτῆς γραφικῆς ὕλης, ὀλέγων τερπνῶν καὶ σοδαρῶν βιβλίων, ὡραίων εἰκόνων καὶ διαφόρων κομψοτεχνημάτων, τὰ ὅποια καίτοι θεωρούμενα ὡς ἄχρηστα ἐκτελοῦσιν ὁμῶς ἐκτὸς τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ, καὶ ἕτερον πολὺ εὐγενέστερον καὶ λεπτότερον, ὅτι ἐξασκοῦσιν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ θεωμένου αὐτὰ, ἀποσπῶντα τὸ πνεῦμα ἀπὸ τυραννικῆς τινὸς σκέψεως καὶ διασκεδάζοντα τὴν ἐκ ταύτης προερχομένην μελαγχολίαν.

Καὶ μόνον τὸ ἐσπενσμένον τῆς προετοιμασίας καὶ τῶν ἐκ ταύτης προελθόντων κωμικοτραγικῶν ἐπεισοδίων, οἷον ἀκινδύνου ἀπὸ καθέκλας πτώσεως τῆς μιᾶς, σχισίματος τοῦ φορέματος τῆς ἄλλης καὶ λοιπῶν, ἔσχον ὁμῶς εὐκαιρίαν, ἵνα μεταβάλλωσι δις καὶ τρίς τὰς θέσεις τῶν διαφόρων σκευῶν ἀναλόγως τῆς ἐντυπώσεως, ἣν ἐνεποίη εἰς ἐκάστην ἢ διακόσμησιν, ὅτε ἐξερχομένη ἐθεῖατο ἀπὸ τῆς θύρας τὸ ὅλον ἔργον. Οὕτω λοιπὸν προσθέτουσαι, ἀφαιροῦσαι, μεταβάλλουσαι καὶ διευθετοῦσαι διήλθον αἱ τρεῖς ἐρατεῖναι κόραι χαριέντως καὶ τὸ Σάββατον. Πρὸς δὲ τὸ

ἑσπέρας ἀπῆλθον αἱ δύο χαριτόδρυτοι ἀδελφαὶ ἵνα ἐπανεέλθωσι κατ' ἐπίμνονον πρόσκλησιν πῆς κ. Πηλείδου τὴν Κυριακὴν μετὰ τῆς μητρὸς των, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἐξετίμα ἅπασα ἡ οἰκογένεια Πηλείδου, καὶ λάβωσι μέρος εἰς τὸ τερψίθυμον πανηγυρικὸν δεῖπνον τὸ ὁποῖον θὰ κατηγλαίξε διὰ τῆς παρουσίας του ὁ πολυπόθητος των υἱός, ὁ ἐντίμως ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς οἰκογενείας του ἀγωνιζόμενος εἰς τὰ ξένα.

Δ'.

Ποῖον ἄρά γε, τὸ αἷτιον τῆς μελαγχολίας σου, ἀγαπητὲ Ξενόπουλε; ἔλεγε τὴν ἐπομένην ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των ἑσπέραν ὁ κ. Δημοσθένης Πηλείδης πρὸς τὸν φίλον του. Σὺ ὁ τόσον εὐθυμος καὶ ζωηρὸς συνήθως μετεδλήθης τόσον ἀπὸ χθὲς, ὥστε καταντῶ νὰ ὑποπτεύωμαι μήπως ἡ φιλοξενία μου δὲν εἶνε ὅπως πρέπει. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι σὲ ἀφήκα σήμερον πρῶτην σχεδὸν ἡμέραν ὅπου ἦλθαμεν, διότι βέβαια τὴν χθесινὴν οὔτε δὲν τὴν λογαριάζω, ἐπειδὴ μᾶς παρεσκότισε τὸ ξεβαρκάρισμα χειρότερα ἀπὸ τὸ ταξεῖδι, σὲ ἀφήκα λέγω μόνον νὰ γυρίξης καὶ θὰ ἔπληξες χωρὶς φίλους. Ἀλλὰ πταίεις σὺ ποῦ μοῦ ἐζήτησες τὴν μοναξιά αὐτήν. Πραγματικῶς καὶ ἐγὼ παρατηρῶ, προσέθηκεν, ἡ μήτηρ σου ὅτι κάτι ἔχει ὁ κ. Ξ. ἀλλὰ πάλιν λέγω πιθανὸν νὰ εἶνε ὁ χαρακτήρ του τοιοῦτος καὶ σιωπῶ.

Τὴν γνώμην ταύτην ἐπεκύρωσε καὶ ὁ κ. Πηλείδης, ὥστις

εἶχε τὸ σπάνιον προτέρημα νὰ ὑπογράψῃ καὶ ἐπικυρόνῃ πᾶσαν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τῆς συζύγου του ἔχων σταθερὰν πεποίθησιν καὶ μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὴν λεπτὴν ἐκείνης εὐθυκρισίαν καὶ διορατικότητα. Ὅσον διὰ τὴν Δα Πηλείδου ἦ-ις μετεῖχε τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος ὅσον καὶ τῆς νοημοσύνης τῆς μητρὸς ἢ παρατήρησις αὐτὴ τὴν ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ στενοῦ κύκλου, εἰς τὸν ὁποῖον τὴν περιέκλεισεν ἡ μνηστεία, καὶ τεταραγμένη καὶ ἐλαφρῶς ἐρυθραίνουσα προσέβλεψεν ἐταστικῶς τὸν ξένον. Ἡ ἐλαφρὰ ὠχρότης ἢ ἐπικεχυμένη ἐπὶ τῆς μορφῆς αὐτοῦ καὶ ὁ ὑπομέλας τῶν ὀφθαλμῶν του κύκλος, προδίδων ταραχὴν ἀσπνίαν καὶ ἐσωτερικὴν ταραχὴν, προεκάλεσαν τὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν τῆς ἀγαθῆς κόρης.

Καὶ ὥσεί μεταμελουμένη καὶ κατακρίνουσα ἑαυτὴν διὰ τὴν πρὸς τὸν ξένον, πρὸς τὸν φίλον τοῦ πολυφιλήτου ὀδελφοῦ της ἀδιαφορίαν, διέκοψε τὴν μετὰ τοῦ μνηστή-
 ρόν της συνδιαλέξιν, τὴν ὡς τὸ ἀδιάκοπον καὶ ἡδὺ τῶν στρουθίων τερέτισμα, καὶ σιωπηλὴ προσέβλεπε συμπαθῶς τὸν ξένον καὶ τὸν μνηστήρ᾽ αὐτῆς. Ἐσιώπα ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν εὐγλωττότατοι. Τὸ συμπαθὲς ἐκεῖνο βλέμμα ἦτο ὁ θερμὸς συνήγορος τοῦ ξένου καὶ ὁ αὐστηρὸς κατήγορος τοῦ ἐγωῖσμοῦ των.

Ὡς συλλαμβάνεται ἐπ' αὐτοφῶρῳ ὑπὸ τῆς μητρὸς μικρὸς παῖς ἀφαιρῶν κρυφίως γλύκυσμα καὶ μένει ἐνεὸς μὴ τολμῶν ν' ἀπολογισθῇ, οὕτως ἀπέμειναν ἐνεοὶ ἀμφότεροι, ἀναμένοντες μ' ἀγωνίας τὴν συνέχειαν τῆς συνδιαλέξεως, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτοὶ δὲν εὗρισκον εἰσοδὸν κατάλληλον ἢ μᾶλ-

λον δὲν ἐτόλμων νὰ εἰσέλθωσιν. Εὐτυχῶς ἡ προσήλωσις δλων ἐπὶ τοῦ ξένου δὲν προέδωκε τὴν ταραχὴν αὐτῶν.

Μοὶ φαίνεσαι ὅτι κάτι ἔχεις, προσέθεσεν ὁ Δημοσθένης. Μήπως ἀδιαθετεῖς; Μετεβλήθης, φίλε μου, ἀπὸ χθὲς. Σὺ ὁ τόσον διαχυτικὸς, οὐδὲ λέξιν νὰ ἐκστομίῃς δὲν ἔχεις διάθεσιν.

— Μετεβλήθην λέγεις ἀπὸ χθὲς καὶ ἔχεις πολὺ δίκαιον. Ἄλλ' ὅτι δὲν ἔχω διάθεσιν νὰ ἐκστομίσω λέξιν εἰς αὐτὸ ἀπατῶσαι ἔχω μάλιστα διάθεσιν νὰ εἴπω τόσα πολλά, ὥστε φοβούμαι μήπως γίνω ἐνοχλητικὸς διὰ τῆς φλυαρίας μου.

Ἦσαν κρυμμένα εἰς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου αὐτὰ τὰ πολλά, χωμένα βαθειὰ πολὺ βαθειὰ καὶ ἐπάνω ἦτο μία μεγάλη πλάκα ποῦ τὰ ἐσκέπαζε. Τὸ βάρος τῆς πλάκας τὸ ἐσυνείθισα καὶ δὲν μὲ ἐκούραζε, φθάνει ποῦ δὲν ἤμπο-
 ροῦσαν νὰ ξεχειλίσουν, νὰ ἐβγουν, νὰ μὲ πνίξουν ἐκεῖνα ποῦ εἶχεν ἀπὸ κάτω. Μὰ τώρα ἀπὸ χθὲς, ναι, ἀπὸ χθὲς καθὼς λέγεις μετεβλήθην. Κάποιος ἐξεσήκωσε τὴν πλάκα ἐκείνην καὶ ἐσηκώθηκαν καὶ ἐζωντάνεψαν αἱ παλαιαί, αἱ θαμμέναι ἐκεῖναι ἀναμνήσεις, αἱ ὁποῖαι μὲ βασανίζουν τώρα.

Ἡ θεὰ τῆς χθесινῆς ἐκείνης γυναικὸς μὲ ἔκαμε πολὺ κακό: Ὅχι! πολὺ καλὸ. Τὸ ἡρεμὸν ἐκεῖνο καὶ γλυκὺ βλέμμα ἦτο τὸ κλειδί ποῦ ἐξεκλείδωσε τὸ φοβερὸν κοιμη-
 τήριον ποῦ εἶχα στὴν καρδιά μου. Τὸ εἶχα ριχμένο, πεταγ-
 μένο ἐγὼ αὐτὸ τὸ κλειδί στ' ἀπάτητα χιόνια τῆς Ρωσίας καὶ τὸ πῦρ ἐξαφνὰ μέσα στὸ σπῆτί σας μέσα στὴ ματιά

τὴν ἡμερὴ καὶ θλιθερὴ τῆς γυναικὸς αὐτῆς. Τί εἶπον καὶ τέ
ἔκαμα χθὲς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δείπνου δὲν ἐνθυ-
μοῦμαι, διότι ὄνειρον καὶ πραγματικότης, ὀπτισίαι καὶ
πράγματα εἶνε τόσου συγκεχυμένα εἰς τὸν νοῦν μου, ὥστε
δύσκολα τὰ ξεχωρίζω.

Κουρασμένος, ζαλισμένος, ἀποκαμωμένος ἀπὸ τὸ τα-
ξιῶν, ἀπὸ τὸν καμπανίτην σου καὶ περισσότερον ἀπὸ κατι
ἄλλο ἀόριστον καὶ μυστιριῶδες ἐρρίφθην χθὲς μισοένδυ-
μένος εἰς τὴν κλίνην μου. Ἡθέλησα νὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ τὴν
μοιᾶξίαν μου καὶ νὰ βάλω εἰς τάξιν τὰς σκέψεις καὶ τὰ
αἰσθήματά μου. Πιέζω τὴν καρδιά μου νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ
ἀφήσῃ καθὼς συνήθως τὸν νοῦν μου νὰ ἐργαζθῇ, ἀλλὰ δὲν
τὸ κατορθώνω. Εὐρίσκω τὴν καρδίαν μου μέσα εἰς τὸν
νοῦν μου, καὶ τὸν νοῦν μου εἰς τὴν καρδίαν μου. Πρασπαθῶ,
ἀγωνίζομαι ἀλλ' μάτην.

Ὁ ὕπνος θὰ εἶνε ὁ σωτὴρ μου, ἐσκέφθην, καὶ σφίγγω
τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἵνα ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν ζωογόνον,
τὴν ἀναπαυτικὴν, τὴν σώτειραν διὰ τοὺς πᾶσχοντας σφρα-
γιδά του, ἀντὶ ὅμως αὐτοῦ ἔρχεται ἄλλος τις. Παρουσιάζ-
εται καὶ πάλιν ἡ γυναῖκα αὐτῆ καὶ εἰς τὴν θέαν της
ἀναπηδῶσιν ὡς ἐμψυχα ὄντα ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις μου, τὴν
περικυκλόνουν φιλικῶς καὶ παρατάσσονται ἀπέναντί μου.
Ἀφοῦ ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας ἐξασανίσθην τοιοῦτοτρόπως τέλος
ἀπεκοιμήθην. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνειρόν μου ἦτο συνέχεια, οὐ-
τως εἰπεῖν, τῶν σκέψεών μου. Εἶδον ὅτι ἡμὴν μικρὸν παι-
δίον καὶ ὅτι μὲ ἐκράτει ἡ μήτηρ μου ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ
μετεβαίνομεν κάπου. Αἰφνης βλέπω τὴν θύραν ὡραίου

κήπου ἀνοικτὴν καὶ ἀποσπαθεῖν ἐκ τῆς χειρὸς τῆς μητρός
μου τρέχω ἐντὸς τοῦ κήπου, διὰ νὰ κόψω ἐν ἄνθος. Ἡ θεὰ
ἄλλου ἄνθους μὲ παροέσειρε καὶ ἔσπευσα νὰ δρέψω καὶ
ἐκεῖνο. Ἄς σχηματίσω ἐσκέφθην ἀνθοδέσμην μὲ αὐτὰ τὰ
ὡραῖα ἄνθη, καὶ ἐπροχώρουν καὶ ἀπεμακρυνόμεν ὅλον ἐν
ἀπὸ τὴν μητέρα μου. Δὲν εἶχον ἀκόμη τελειώσει τὴν ἀνθο-
δέσμην, ὅταν ἔστρεψα νὰ ἴδω τὴν μητέρα μου· ἀλλ' ὅποια
ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅταν παρητήρησα ὅτι ὁ τιςθεν μου
ἀντὶ τοῦ ἀνθηροῦ κήπου ἠπλουτο πυκνὸν καὶ σκιερὸν δάσος.
Κρυερὸς φόβος μὲ κατέλαβε τότε καὶ ἤρχισα νὰ τρέχω
ζητῶν διέξοδον. Ἐτρεχα, ἐφώναζα, ἔκλαια, ἀλλ' εἰς μάτην.
Ὅταν μάλιστα εἶδον ὅτι ὁ ἥλιος ἐκλινεν εἰς τὴν δύσιν καὶ
ἤρχισεν ἀγρία νύξ νὰ ἐξαπλοῦται τριγύρω μου, ὥ! τότε ἡ
φρίκη μου ἐκορυφώθη, τὸ φάσμα τοῦ φόβου μὲ κατέπληξε,
καὶ ἐστηρίχθην ἄφρονος εἰς τὴν ρίζαν δένδρου. Ἐσφυγγα
μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις τὸ δένδρον, ὥς νὰ ἐζήτων τρόπον
τινὰ νὰ χωθῶ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ νὰ ζητήσω ὑπ' αὐτὸ, ὥς εἰς
τὴν μητρικὴν ἀγκάλην ἄσυλον καὶ προστασίαν. Ἀλλὰ τὸ
δένδρον ἦτο σκληρὸν καὶ δὲν ὑπεχώρει εἰς τὰ θερμὰ φιλή-
ματά μου καὶ τοὺς ἐναγκαλισμούς μου.

Ὁ παγερὸς ἄνεμος, ὁ τρόμος καὶ ἡ ἐρημία μὲ ἐνάρκωσαν,
τέλος καὶ μὲ ἀπεκοίμισαν. Ἡ πρώτη χρυσὴ ἀκτίς τοῦ
ἡλίου ἡ διαπεράσασα τὸ πυκνὸν φύλλωμα μ' ἐξύπνησεν
ὡς θερμὸν μητρικὸν φίλημα. Βλέπω ἐντρομος πέριξ καὶ
ἐτοιμίζομαι ν' ἀρχίσω πάλιν τοὺς θρήνους καὶ τὰ φωνὰς,
ὅταν ἀγαθὸς χωρικὸς μὲ πλησιάσῃ μὲ ἰλαρὸν βλέμμα. Ἐχα-
σα τὴν μητέρα μου τῷ λέγω. Σιωπῇ, θὰ τὴν εἴρωμεν, μὲ

ὅπαντά, καὶ μὲ λυμβάνει ἀπὸ τὴν χεῖρα. Σιωπηλὸς βαίνω παρὰ τὸ πλευρόν του καὶ περιπτύσσομαι τρέμων τὴν εὐεργετικὴν του χεῖρα.

Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους διακρίνα τὴν μητέρα μου καὶ τρέχω νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ. Σὲ ἔχασα μητερίτσα μου! λέγω, καὶ θέλω νὰ ριφθῶ εἰς τὰς ἀγκάλας της· ἀλλ' ὡς φάσμα χάνεται, διαφεύγει τὰς περιπτύξεις μου. Ὑψόνω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ βλέπω τὴν γλυκεῖαν τῆς μορφῆς νὰ μὲ προσδύληται περιλίπως. Ἀχ! συγχώρησόν με, σ' ἐπύκρυνα μητερίτσα μου! ἐπαναλαμβάνω, καὶ γονατιστὸς κλίνω ὡς πταίστης τὴν κεφαλὴν. Ὅταν τὴν ἐσήκωσα ἡ μορφή τῆς μητρός μου εἶχεν ἐξαφανισθῇ τὴν δὲ θέσιν ἐκείνης τὴν κατέλαβεν ἑτέρα μορφή, ἡ μορφή τῆς χθεςινῆς γυναικός. Ἐλθέ, μοὶ λέγει, καὶ μοὶ τείνει τὴν δεξιάν. Μὴ φεύγῃς, σὺ εἶσαι ἡ εὐτυχία μου, ἡ χαρά μου.

Καὶ ἐνῶ ἡτοιμάζετο νὰ μὲ ἐναγκαλισθῇ ἡ ἀπαισία φωνὴ τοῦ τυκτοφύλακος ἀγγέλλοντος πυρκαϊάν διέκοψε τὸ τερπνὸν καὶ παράδοξον οὐτὸ ὄνειρόν μου. καὶ μὲ ἐπανάφερεν ὑποτόμως εἰς τὴν σκληρὰν πραγματικότητα.

Δὲν ἠδυνήθην πλέον νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς, διότι τὸ ὄνειρον αὐτὸ ἀνέξεσε τὴν βαθεῖαν πληγὴν, τὴν πρὸ ἐτῶν ὑπάρχοισαν εἰς τὴν καρδίαν μου, ὅτι ἡ μήτηρ μου ἀπέθανεν ἐκ τῆς στερήσεώς μου. Ναί! ἐγὼ, ἡ φυγὴ μου δηλ. ἐθανάτωσε τὴν μητέρα μου, ὡς μοὶ τὸ ἔγραψε τότε μακρονός μου τις συγγενής. Ἀπέθανεν ἐξ αἰτίας μου! ἴσως μάλιστα καὶ καταρωμένη με, ἐὰν δύνανται χεῖλη μητρός νὰ καταρασθῶσιν.

Ἠγέρθην τότε ἤναψα τὴν λυχνίαν μου καὶ ἀνέγνωσα, διὰ χιλιοστὴν ἴσως φοράν τὴν ἐπιστολὴν, ἣτις μὲ ἀνήγγελλε τὸν θάνατόν της, καὶ ἣτις ἦτο ἡ μόνη τὴν ὁποίαν ἔλαβον κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰκοσαετοῦς ξενητείας μου.

Ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἐκ τῆς μητρικῆς στέγης, ὅτε ἀκόμη ἦμην εἰς Βουκουρέστιον. Ἀκριβῶς τότε, ὅτε δὲν ἦμην εἰς ἡλικίαν νὰ σταθμίσω καλῶς τὸ τί ἔπραττον, διότι μόλις εἶχον τελειώσει τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου.

Ἐπῆρξα ἐγκλημα ἐγκαταλείψας τὴν μητέρα μου (ἔλεγεν ὡς μονολογῶν) καὶ ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι ἔπραττον καλόν. Ἡθέλησα νὰ τὴν σώσω ἀπὸ τὴν πενίαν καὶ τῇ ἐπροξένησα τὸν θάνατον, ὁ ταλαίπωρος!

Ἐσπαράσσετο ἡ καρδία μου νὰ τὴν βλέπω χήραν νεωτάτην ἀγωνιζομένην ἀγῶνα φοβερόν, ἀγῶνα ὑπεράνθρωπον πρὸς τὴν ἀπαισίαν, τὴν τρομερὰν Λερναίαν Ὑδραν, τὴν πενίαν, χωρὶς νὰ δύναμαι ἐγὼ νὰ τῇ δώσω τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν.

Ἦκουον ὅτι πλουτίζουν εἰς τὴν ξενητείαν, καὶ τὸ ὄνειρόν μου ἦτο νὰ ὑπάγω καὶ ἐγὼ εἰς τὰ ξένα μακράν, πολὺ μακράν ἐκεῖ ὡς λέγουν π ο ὕ ψ ἡ ν ε ι ὁ ἥ λ ι ο ς τ ὸ ψ ω μ ι, ἢ ἐκεῖ π ο ὕ κ τ ί ζ ο υ ν κα λ ύ θ ε ς μ ε τ ἅ χ ρ ὶ ὄ ν ζ α, καὶ ἄς ὑποφέρω ὅ,τι ὑποφέρω φθάνει νὰ κατορθώσω νὰ ὀλιγοστεύσω τὰ βάσανα τῆς δυστυχούς μητρός μου. Ἡξευρα ὅτι θὰ μὲ ἀπέτρεπεν ἀπ' αὐτὸ τὸ τολμηρόν μου σχέδιον, καὶ διὰ τοῦτο ἔφυγα κρυφίως. Ἐφυγα μὲ τὴν ἀνόητον ἐλπίδα, ὅτι μόλις φθάσω εἰς τὴν ξένην χώραν καὶ θ' ἀρχί-

σω ἀμέσως νὰ πλουτῶ καὶ νὰ στέλλω εἰς τὴν μητέρα μου. Αὐτὰ καὶ ἄλλα μεγάλα καὶ ὡραῖα σχέδια πλάττων μὲ τὴν φαντασίαν, ἀνεχώρησα μὲ καρδίαν βουρκωμένην ἀπὸ λύπη καὶ μὲ μυαλὰ φουσκωμένα ἀπὸ ὄνειρα.

Ἡ ἀπογοήτευσίς ὅμως καὶ ἡ ἀπελπισία μὲ κατέλαβαν εὐθὺς ὅμα ἔφθασα εἰς Ἰεραίλαν ἐλεεινῶς καὶ κακῶς ἔχων, ἐξ αὐτῆς μετέδην εἰς Βουκουρέστιον ζητῶν διαρκῶς ἐργασίαν καὶ μὴ εὐρίσκων. Τέλος κατώρθωσα νὰ εἰσέλθω ὡς ὑπηρέτης εἰς ξενοδοχεῖον ἄρκεσθεις εἰς μόνην τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν καὶ ἐλαχίστην χρηματικὴν ἀμοιβήν.

Νὰ γράψω πρὸς τὴν μητέρα μου δὲν ἐτόλμων, διότι διὰ τῆς ξηρᾶς ἐκείνης ἐπιστολῆς θὰ ἐμαρτυρεῖτο ἡ πενία μου, ἡ ὁποία, ὡς ἐφρόνουν, θὰ ἐλύπει περισσότερον τὴν μητέρα μου. Οὕτω παρῆλθον σχεδὸν τρεῖς μῆνες, διεπλέον κάτοχος 20 φράγκων τὰ ὁποῖα ἐξοικονόμησα δι' ἀληθοῦς θυσίας, ἐνέκλεισα ταῦτα μετὰ χαρᾶς εἰς ἐκτεταμένην πρὸς τὴν μητέρα μου ἐπιστολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐζήτην τὴν συγγνώμην τῆς ἀγαθῆς καὶ φιλοστόργου καρδίας τῆς διὰ τὴν αἰφνιδίαν καὶ ἀπροσδόκητον ἀναχώρησίν μου.

Ἐξέθετον τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας μου, ἀπέκρυπτον ὅμως ἐπιμελῶς τὴν ἀνέχειαν καὶ δυστυχίαν μου. Ἡλπίζον, καὶ ἐλπὶς ἀποδύεσθαι εἰς ὠρισμένον ἀγαθὸν σκοπὸν, εἶνε ὁ πολικὸς ἀστήρ τοῦ ὁδοιπόρου, ἡ πυξὶς τοῦ ναυτιλλομένου. Ἡλπίζον καὶ ἤμην κατὰ βάθος εὐτυχής. Παροδικὰ καὶ ἐφήμερα ἐθεώρουν τὰ βάσανά μου, τὰ ὁποῖα ἐμνηδενίζοντο ἀπέναντι τῶν λαμπρῶν ὀνείρων τὰ ὁποῖα ἐπλαττεν ἡ φαντασία μου ζωογονουμένη ὑπὸ τῆς ἐλπίδος.

Ἡ ἐπιστολή μου, τίς οἶδε πῶς, ἀφοῦ ἔκαμε πολλὰς περιπλανήσεις ἔφθασε τέλος εἰς τὰς χεῖρας συγγενοῦς μου τινος ἄνευ ὅμως τοῦ ἐγκεκλεισμένου εἰκοσταφράγκου, ὡς ἔμαθον, ἐκ τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ μετὰ ἐννέα μῆνας, διὰ τῆς ὁποίας μοὶ διεβιβάσθη καὶ τὸ ἀπαίσιον, τὸ σκληρὸν ἄγγελμα τοῦ θανάτου τῆς μητρός μου.

Ὁ θάνατος οὗτος ὑπῆρξεν ὀλέθριον δι' ἐμέ. Ἡ σωτήριος λέμβος ἡ ὁπυῖα μὲ ἔσωζεν ἐν τῷ κλύδωνι τῆς πολυκυμάντου ζωῆς τοῦ Βουκουρεστίου ἦτο ἡ γλυκεῖα ἐλπίς νὰ συνάξω χρήματα διὰ τὴν μητέρα μου.

Ἡ ἐλπίς αὕτη ἦτο ἡ χαρά μου, ἡ παραμυθία μου, τὸ ἐντρυφήμά μου. Περὶ αὐτὴν ἐστρέφετο καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία μου. Ἐξ αὐτῆς ἤντλουν τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναϊότητα ν' ἀντιμετωπίσω τὰς ἀντιξοοὺς περιστάσεις. Αὕτη τέλος ἦτο ὁ κηρὸς, δι' οὗ ἔφραζον τὰ ὦτα πρὸς τὰς ὀλεθρίας πολυμόρφους καὶ γοητευτικὰς Σειρήνας τῶν ἡδονῶν. Ἀπώλεσα τὴν ἐλπίδα καὶ μετ' αὐτῆς συναπώλεσα δυστυχῶς καὶ ὅ,τι ἀγαθὸν εἶχον. Ἐβαινον καλπάζων εἰς τὴν διαφθοράν, ἔσπευδα εἰς τὸν ὀλεθρον. Τὸ χεῖλος τοῦ βαράθρου τῆς ἀπωλείας ἔχαινε πρὸ ἐμοῦ καὶ δὲν θὰ ἤργουν νὰ ριφθῶ ἀσυναισθήτως εἰς τὸν ὀλέθριον τῆς ἀτιμίας καιάδαν, ἐὰν χεὶρ ἀγία δὲν μὲ συνεκράτει.

Ἀγαθὸς ὁμογειὴς διερχόμενος ἐκ τοῦ Βουκουρεστίου χάριν ὑποθέσεών του διέμεινεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Ἦτο ὁ μόνος πελάτης τοῦ ξενοδοχείου μας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐφερόμην εὐπειθῶς καὶ προθύμως, ἐνῶ τοὺς πάντας δυσηρέστους διὰ τῆς σκαιότητος καὶ ἀδιαφορίας μου. Θὰ

χάσω τούς πελάτας μου ἐξ αἰτίας σου, μὲ εἶπεν μίαν ἡμέραν ὁ ξενοδόχος, καὶ μὲ ἀπέπεμψε ἀγροίκως καὶ βαναύσως. Ἡ ἀποχώρησίς μου ἐξετελέσθη ἀμέσως διότι οὔτε λεπτόν εἶχον νὰ λαμβάνω, οὐδὲ δευτέρου χιτῶνος ἤμην κάτοχος. Ἀπένταρος λοιπὸν καὶ ἡμίγυμνος καὶ σχεδὸν νήστις ὡς ἤμην ἐστάθην ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἔξωθεν τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἐσυλλογιζόμην ποῖον δρόμον νὰ πάρω. Ὅχι βέβαια ὡς ὁ Ἡρακλῆς, δὲν εἶχον νὰ ἐκλέξω μεταξὺ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, ἀλλὰ κυρίως ἐκείνον ὁ ὁποῖος θὰ ἱκανοποιεῖ ταχύτερον τὴν πείνάν μου καὶ τὰς λοιπὰς βαθμηδὸν ἐπιθυμίας μου.

Εἰς τὴν σκληρὰν ἐκείνην τοῦ διωγμοῦ μου σκηνὴν ἦτο κατὰ καλὴν μου τύχην παρὼν καὶ ὁ ἀγαθὸς ξένος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔτρεφον ἄν ὅχι ἀγάπην, διότι ἡ καρδιά μου εἶχε κλείσει ἀποτόμως διὰ τῆς ἀγγελίας τοῦ θανάτου τῆς ἀγαπητῆς μου μητρὸς καὶ πρὸς οὐδένα ἠσθανόμην συμπάθειαν, ἀλλ' εἶδος τι ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἶχε τὸν ἀντίκτιπόν του καὶ εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνου. Ἠροεῖδε φαίνεται ὁ διαυγὴς ἐκείνος νοῦς, προησθάνθη ἡ εὐγενὴς ἐκείνη καρδιά τὴν ἀπώλειάν μου καὶ μοὶ ἔτεινε χεῖρα ἀρωγὸν, χεῖρα σωτηρίας.

Ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ αἱ ἀποσκευαὶ του ἦσαν ἑτοιμοί. Μὲ προσεκάλεσε καὶ τὸν ἐξοήθησα εἰς τὴν μεταφορὰν αὐτῶν εἰς τὸν σταθμὸν, ἐκεῖ δὲ ἀντὶ τοῦ συνήθους φιλοδωρήματος μοὶ ἔκαμε τὴν εὐχάριστον πρότασιν νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ἡ ἀηδία μου πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ Βουκουρεστίου, ἡ ἀπορία μου, καὶ τὸ κάτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον

μὲ εἴλκυε πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον μ' ἔκαμεν ν' ἀποδεχθῶ εὐχαρίστως τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἡ νέα ἐν Ταϊγανίω, ὅπου ἐγκατεστάθηνμεν ζωὴ ὑπῆρξεν ὅλως διάφορος τῆς τοῦ Βουκουρεστίου. Τὸν ἀπελπιν καὶ ἄχαριν βίον τοῦ Βουκουρεστίου, τὸν ψυχρὸν ἐκείνον καὶ μονότονον, τὸν ὁποῖον ματαίως προσεπάθουν νὰ ποικίλλω διὰ τῶν ταραχῶδων διασκεδάσεων καὶ ἀνοήτων τέρψεων, διεδέχθη βίος ἡρεμος, ἐργατικὸς καὶ γαλήνιος, βίος τέλος πάντων ἐνεργείας καὶ δράσεως.

Ὁ νέος μου προϊστάμενος ὁ ὁποῖος ἀπὸ πενταετίας ἐθρῆνει τὴν ἀπώλειαν τοῦ μονακρίδου υἱοῦ του μὲ ἡγάπα μὲ πατρικὴν στοργήν, καὶ μὲ ὠδήγει μὲ τὰς σοφὰς συμβουλίας του. Ὅταν μάλιστα μὲ ἤκοι σε νὰ λέγω μίαν ἡμέραν, ὅτι μέλλον δι' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει, ὅτι τὰ πάντα ἐπεθύμουν διὰ τὴν μητέρα μου, καὶ ὅτι ἀφοῦ τὴν ἔχασα καὶ πρόοδος καὶ πλοῦτος καὶ ὑπόληψις μοὶ εἶνε ἀδιάφορα. «Δὲν ἀπογοητεύονται, δὲν ἀπελπίζονται τόσον οἱ ἄνθρωποι οἱ καλοὶ καὶ τίμιοι» μὲ εἶπε, καὶ μὲ ἐπλησίασε μὲ συγκλήνησιν. «Καὶ ἐγὼ ἔχασα τὸν προσφιλεῖ μου, τὸν μονακρίδόν μου υἱόν καὶ ὅμως βλέπεις πῶς ἐργάζομαι. Ἡ ἐργασία εἶνε ἡ τιμὴ, ἡ ζωὴ, ὁ ἱερὸς σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἀπέθανε λέγεις ἡ μήτηρ σου καὶ δι' αὐτὸ ἀπελπίζεσαι ἀλλ' ἂν ἐκείνη ἀπέθανε σοὶ μένει ἡ ἱερὰ μνήμη της. Χάριν λοιπὸν τῆς μνήμης ἐκείνης, ἥτις σὲ εὐλογεῖ ἐξ οὐρανῶν πρέπει νὰ ἐργασθῇς, νὰ προσπαθήσῃς νὰ γίνῃς τίμιος καὶ χρήσιμος ἄνθρωπος. Διότι τοιοῦτοτρόπως καὶ τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς σου θὰ εὐφραίνῃς καὶ τὴν ἐσωτερικὴν μητέρα τὴν ὁδηγὸν παντὸς

ἐναρέτου ἀνθρώπου, τὴν θεόπνευστον συνείδησιν θέλεις εὐχαριστεῖν.

Καὶ συγκινημένος ἐνῶ ὠμίλει μὲ ἐπλησίασεν ἡρέμα καὶ θερμὸν φίλημα ἐναπέθηκεν ἐπὶ τοῦ μετώπου μου. Τὸ στοργικὸν ἐκεῖνο φίλημα καὶ τὰ θερμά του δάκρυα, τὰ ὁποῖα ὡς πολῦτιμοι μαργαρίται ἐκύλισαν ἐπὶ τοῦ προσώπου μου, εἰσέδυσαν εἰς τὰ μύχια τῆς παγωμένης καρδίας μου καὶ τὴν ἐζωογόνησαν. Οἱ πατρικοὶ ἐκεῖνοι λόγοι ἐν τοιαύτῃ ἱερᾷ συγκινήσει ἀπαγγεληθέντες εὗρον ἡχῶ εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνεχαράχθησαν ἐν αὐτῇ, καὶ μένουσι καὶ θὰ μένωσι διαρκῶς. Οἱ λόγοι οὗτοι μοὶ ἤνοιξαν τὴν ὁδὸν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δυνατῆς εὐτυχίας. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ ζῆλός μου, ἡ προθυμία, ἡ δραστηριότης περὶ τὴν ἐργασίαν τοσοῦτον ἠύξησαν. Ὡς ἡ ἐργασία ἦτο τοῦ λοιποῦ ἡ χαρά μου, ἡ διασκέδασίς μου, ἡ ἡδονή μου.

Ἦμην εὐτυχής. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία μου ἐκείνη ἐπέπρωτο νὰ δοκιμασθῇ καὶ πάλιν σκληρῶς. Μετὰ δεκαετῇ συμβίωσιν μετὰ τοῦ χρηστοῦ καὶ ἐναρέτου ἀνδρὸς, ὁ ἀπηνής τοῦ Χάρωνος πέλεκυς μοὶ τὸν ἀφήρπασε. Ὅλοι μ' ἐμακάριζον, διὰ τὴν ἐγνώσθη τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης τοῦ προστάτου μου, διὰ τῆς ὁποίας μὲ καθίστα κληρονόμον τοῦ ἡμίσεος τῆς περιουσίας του, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος δωρηθέντος εἰς τὰ φιланθρωπικά τῆς πατρίδος του καταστήματα. Ἐγὼ ὅμως πολυτιμοτέραν κληρονομίαν ἐθεώρουν τὰς ἀγίας του συμβουλὰς καὶ δι' αὐτὸ ἔτι μᾶλλον ἐθρήνου τὴν σκληράν του ἀπώλειαν. Ἐκτακτοὶ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι καὶ ἐμπορικοὶ περισπασμοὶ, τοὺς ὁποίους προσεπύθουν

νὰ κατανικήσω διὰ τῆς δραστηριότητος, ἀπέδρασαν ὠφελίμως ἐπὶ τοῦ πνεύματός μου καὶ διεσκέδασαν τὴν ψυχοφθόρον μελαγχολίαν, ἥτις ἤρχισε νὰ μὲ καταλαμβάνῃ. Τὴν δὲ φαιδρότητα καὶ χαρὰν αἱ ὁποῖαι ὡς δρόσος ἐαρινῇ ἔρραιναν τὴν μαραμμένην μου ψυχὴν τὰς χρεστῶ εἰς τὴν ἀδελφικὴν, τὴν πολῦτιμον, τὴν ἀνεκτίμητον φίλιαν τοῦ χρυσοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Πηλείδου.

— Καὶ ἡ φιλία αὐτὴ εἰς ἔχρη τόσῃς δύναμιν θὰ θεραπεύτῃ καὶ τὴν σημερινὴν σου μελαγχολίαν, ἀνέκραξε συγκινημένος ὁ κ. Δημοσθένης.

Εἴθει ἐψέλισεν καὶ ὥσει προβλέπων τὸ ἀδύνατον, κινῶν περιλύπως τὴν κεφαλὴν.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς μεθ' ἧς διηγεῖτο ὁ ξένος πάντα ταῦτα καθίστα τὴν ἀρρενωπὴν αὐτοῦ φυσιογνωμίαν ἐπαγωγὸν καὶ χαρίεσσαν προξενούσαν συμπαθῇ καὶ λυπηρὰν ἐντύπωσιν, διὸ καὶ οὔδεις ἐτόλμησε νὰ διακόψῃ ἢ ἀπευθύνη πρὸς αὐτὸν ἐρώτησίν τινα. Μετ' εὐλαβοῦς σιωπῆς τὸν ἠκροῶντο ὡς ἀκροᾶται τις ἐνθουσιώδη μουσουργόν.

Ὅλων τὰ ὄμματα ἔμενον προσηλωμένα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ δάκρυα συγκινήσεως ἐσελάγιζον εἰς τὸ σπινθηρίζον αὐτῶν βλέμμα. Εἶχε παύσει ἤδη ὁμίλων καὶ σιωπὴ βαθεῖα διεδέχθη τὴν συγκινητικὴν ἀφήγησιν, διότι ὄλων τὸ πνεῦμα κατέλαβεν ἡ αὐτὴ σκέψις, ὁποῖα ἄρα γέ ἡ μεταξὺ τῆς μητρὸς του καὶ τῆς ταλαιπώρου τῶν ἀγαθῶν ραπτριῶν μητρὸς μυστηριώδεις σχέσεις; Οὔδεις ὅμως ἐτόλμα νὰ ἐκφέρῃ ἐπ' αὐτοῦ λέξιν φοβούμενος μὴ θίξῃ τὴν πονοῦσαν τῆς καρδίας τοῦ ξένου χορδήν.

Καὶ αὐτὴ ἡ ὑπηρετρία εἰσελθοῦσα ἀπροόπτως, ἵνα ἀναγγεῖλει τὸ δεῖπνον ἔμεινεν ἐκστατικὴ πρὸ τῆς περιλύπου μορφῆς τῶν κυρίων της. Μηχανικῶν ὑπήκουσαν εἰς τὴν πρόσκλησιν αὐτῆς καὶ μετέβησαν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου θωὸς δὲν κατώρθωσαν, οὐδ' ἔδοκίμασε κανεὶς νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν φαιδρότητα τῆς προτεραίας. Τοῦτο ἐξήγειρεν ἔτι μᾶλλον τὴν περιέργειαν τῆς ὑπηρετρίας, ἡ ὁποία καταβασανιζομένη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ὑπ' αὐτῆς, ἐτόλμησε περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ νὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὸ οὖς τῆς δος Πηλεΐδου, ἀδὲν θὰ ὑπάγετε εἰς τὸ θέατρον; ἐγνώριζεν ὅτι ἀφοῦ ἄπαξ ἦτο τοῦτο ἀποφασισμένον ἀπὸ τῆς προτεραίας δὲν ἠδύνατο ν' ἀναβληθῇ ἄνευ λόγου. Ρίπτουσα λοιπὸν οὕτως ἀφελῶς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν θὰ ἠδύνατο ἐκ τῆς ἀποφατικῆς ἢ μὴ ἀπαντήσεως νὰ ἐννοήσῃ κάτι. Ἀλλ' ἡ δὲ Πηλεΐδου ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἔσπευσε νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς ἐν τῇ ὑποστάθμῃ τῶν κυαθίσκων τοῦ καφέ ρεμβῶδως προσηλωμένους. Ὑπεσχέθημεν εἰς τὴν θείαν, ὅτι εἰς τὰς 9 θὰ εἴμεθα ἔτοιμοι διὰ τὸ θέατρον καὶ φαντασθῆτε νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ μᾶς εἴρῃ εἰς τοιαύτην κατάστασιν.

Ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ ἀνάγκη ψυχαγωγίας ἀφ' ἑτέρου, ἔκαμαν τοὺς πάντας νὰ σπεύσωσιν εἰς προετοιμασίαν, διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἐκκρεμοῦς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὅλοι συγχρόνως ἐζήτησαν πληροφορίας, ὀλίγη ἔτι ὥρα ἐναπέμενε πρὸς τοῦτο.

Πράγματι δὲ πρὶν ἢ λήξῃ αὕτη εἰσώρμησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ μετὰ φωνῶν καὶ πατάγου ἡ ἀναμενομένη θεία μετὰ τοῦ συζύγου της θορυβοῦσα τοσοῦτον, ὅσον δὲν θὰ κατώρθονον πολλοὶ μαζῇ.

— Μὰ τί εἶνε αὐτὸ τὸ δικό σας; ἔτσι δίδουν τὸν λόγον τους. Ἀκοῦτ' ἐκεῖ νὰ μὲ ἔχουν τώρα νὰ περιμένω γὰρ νὰ σταχθοῦν γὰρ τὸ θέατρο. Ἀφοῦ ξέρετε πῶς ἀργεῖτε τόσον ἄς ἐκάμνατε τὸ λουσό σας ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Αὐτὰ καὶ ἄλλα φωνοῦσα, ἐπιπλήττουσα καὶ χαριτολογοῦσα κατώρθωσεν ἐντὸς στιγμῶν τινων νὰ διασκεδάσῃ τὴν κατηφῇ μελαγχολίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ ξένου, καὶ νὰ διεγείρῃ τὴν γενικὴν ζωηρότητα, ἥτις καὶ προδιέθεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν πραγματικὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἐκ τοῦ θεάτρου ψυχαγωγίας.

Ὁλόκληρος κατόπιν ἡ ἐξδομὰς παρήλθεν ἐν χαριτωμένη καὶ δραστηρίῳ ἐργασίᾳ καὶ πυρετώδει προετοιμασίᾳ τῆς προικὸς ὑπὸ τῶν τριῶν ἐργατικῶν νεανίδων πρωτοστατούσης τῆς εὐτυχοῦς μητρός. Ὁ δὲ ξένος ἐξερχόμενος ἀπὸ πρῶας ἐπανήρχετο ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους καὶ ἐπεζήτη πάντοτε εὐκαιρίαν, ὅπως πλησιάσῃ καὶ συνδιαλεχθῇ μετὰ τῶν χαριεσσῶν ἀδελφῶν, ἃς ἐφαίνετο ὅτι ἐξετίμα καὶ ἡγάπα ἐξ ἴσου.

Ἡξεύρεις τί παρατηρῶ; ἔλεγεν ἐσπέραν τινὰ ἡ κ. Πηλεΐδου πρὸς τὸν υἱὸν της. Ὁ ξένος μας φαίνεται ὅτι συμπαθεῖ μίαν ἀπὸ τὰς δύο ὀρφανὰς καὶ διόλου παράδοξον τὸ ποδαρικὸν τῆς Μελπομένης μας νὰ εἶνε τυχερὸν, καὶ νὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλαις χαρὲς κατόπιν. Τί εὐτύχημα πραγματικῶς εἶπεν, ὁ υἱὸς! Θὰ εἶνε ἑκτακτος τύχη αὐτὴ διὰ τὴν Πολυξένην.

— Καὶ ποῖος σὲ εἶπε τάχα ὅτι ἡ Πολυξένη θὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν τύχην; Ἐγὼ νομίζω ὅτι κλίνει περισσότερον πρὸς τὴν

ὀρφανὴν, ἡξεύρεις; εἶνε ὁμοιοπαθεῖς, εἶπε γελῶσα, καὶ δὲν παρετήρησε τὴν αἰφνιδίαν ὠχρότητα καὶ τὸ μελαγχολικὸν νέφος, τὸ ὁποῖον ἐπεσκίασε τὸ ἱλαρὸν τοῦ υἱοῦ τῆς πρόσωπον.

Ε'.

ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΕΝΟΥ

Περίεργος καὶ ἀνεξήγητος μοὶ φαίνεται ἡ πρὸς τὰς ὀρφανὰς αὐτὰς συμπάθειά μου. Ἴσως νὰ προῆλθεν ἐκ τῆς λύπης, διὲ εἶνε πτωχαί. Ἄλλ' ἂν εἶνε πτωχαὶ δὲν εἶνε καὶ δυστυχεῖς. Ἐχουν μητέρα, καὶ μητέρα ἡ ὁποία ἀξίζει πλειότερον ἀπὸ ὅλα τὰ πλούτη τῆς γῆς. Ἀλλὰ τί λέγω! Ἐχει μητέρα ἡ ὡραία Πολυξένη. Ἐχει μητέρα καὶ ἡ θελκτικὴ Ἑλενοῦλα; Αὐτὴ, ὡς μοὶ εἶπεν ἡ κ. Πηλεΐδου εἶνε θετὴ κόρη. Πέσον τὴν λυποῦμαι! ὦ! εἰάν ἤμην νεώτερος εὐχαρίστως

θὰ συνέδεον τὴν τύχην μου μετὰ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ὀρφανῆς. Ἀλλὰ τί λέγω! Νὰ νυμφευθῶ τὴν Ἑλένην; Καὶ τί θὰ γίνῃ ἡ Πολυξένη; Θὰ νυμφευθῇ βεβαίως ἄλλον. Αὐτὸ δὲν τὸ ἀνέχομαι αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου διὲ ἐπαναστατεῖ, ταρασσεται, παθαίνει μόνον διὲ τὸ συλλογίζομαι. Ἄν τὴν Ἑλένην συμπαθῶ ὡς ὁμοιοπαθῇ, πρὸς τὴν χαριτόδερτον ὅμως Πολυξένην μὲ ἔλκει ἄλλη δύναμις ἰσχυροτέρα. Τὴν Πολυξένην ἀγαπῶ. Φαντάζομαι τὴν Ἑλένην εὐτυχῇ καὶ εὐφραίνεται ἡ καρδία μου ὀνειροπολῶ τὴν Πολυξένην εἰς τὸν βραχίονα μου, κλινούσαν περιπαθῶς ἐπὶ τοῦ ὄμου μου τὴν χαρίεσσαν κεφαλὴν τῆς καὶ πλέω εἰς ὠκεανὸν εὐδαιμονίας. Αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ γλυκεῖα σύντροφος τοῦ βίου μου ἀρκεῖ νὰ πεισθῶ, διὲ μὲ ἀγαπᾷ, ἀρκεῖ νὰ πεισθῶ διὲ ὁ τραχὺς καὶ ἄγριος ἐγὼ ξένος δὲν τῇ εἶμαι ἀδιάφορος. Τί μὲ χρειάζονται ὅμως ἄλλαι ἀποδείξεις; μήπως δὲν τὸ ὁμολογοῦν οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς; μήπως δὲν τὸ μαρτυρεῖ ἡ συγκίνησις καὶ ταραχὴ τῆς ὅταν τὴν πλησιάζω, ἀφοῦ καὶ ἐγὼ ὑφίσταμαι τὰ αὐτά; Διατὶ νὰ θέλω ν' ἀπορρίψω ἀποτόμως τὸν πέπλον τῆς σεμνότητός τῆς. Ὁ ἀληθὴς ἔρως ὁμοιάζει τὸ ροδέλαιον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ ἐρμητικῶς κεκλεισμένον διαχέει ὅμως τὴν μεθυστικὴν εὐωδίαν του. Ἀκριβῶς τοιαύτην ἀγαπῶ τὴν παρθένον μὲ αἶσθημα ἐκλεκτὸν καὶ πολῦτιμον ἐπιμελῶς φυλαττόμενον. Αἱ καρδίαι αἱ πωλοῦσαι εἰς ὅλους αἰσθήματα εἶνε φιάλαι ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξητμίσθη τὸ πολῦτιμον αὐτὸ μῦρον.

Πρὸς τὴν μητέρα των ὅμως τί μὲ ἐλκύει; ποία δύναμις

άόρατος μὲ σύρει πρὸς αὐτήν; Πρὸς στιγμήν ὅταν εἶδον τὸ παράδοξον ἐκείνο ὄνειρον ἐσχημάτισα τὴν τρελλήν ἰδέαν ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ μήτηρ μου, ὅτι ἦτο μῦθος πρὸς τιμωρίαν μου ὁ θάνατός της, τὸν ὁποῖον μοὶ ἔγραψαν διὰ νὰ ἐπισπεύσω τὴν ἐπιστροφὴν μου, καὶ ὅτι κατόπιν θελήσαντες νὰ τὸν ἐπανορθώσωσιν ἔχασαν τὰ ἴχνη μου. Καὶ ἡ φαντασία μου τελειοποιήσασα τὴν παράφρονα ταύτην σκέψιν μοὶ παρέστησε ὡς ἀδελφὴν μου τὴν χαριτόβρυτον ἐκείνην νεάνίδα τὴν θελκτικὴν Πολυξένην. Τί τάχα ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν μήπως δὲν εἶχον ὅταν ἀνεχώρησα καὶ μικρὰν ἀδάπτιστον ἔτι ἀδελφὴν; πιθανὸν νὰ ὠνομάσθῃ Πολυξένη.

Αὐτὴ ἡ μωρὰ ἰδέα μὲ ἐδουκάλισεν ἐπὶ μίαν σχεδὸν ἡμέραν. Ἀλλὰ κατόπιν ἔρευνα ἀκριδὴς κατέρριψε ὡς σφοδρὰ καταιγὶς τοὺς φαντασιώδεις τούτους πύργους τοὺς ὁποῖους ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀνήγειρα. Μετέβην εἰς νὰ Ὑψωμαθεῖα ἐζήτησα τὴν πατρικὴν μας οἰκίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς εὐδὲ τὰ ἐρείπια αὐτῆς κατώρθωσα νὰ διακρίνω, διότι ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ πυρκαϊὰ εἶχε παραμορφώσει τὴν συνοικίαν. Ἡθέλησα νὰ ζητήσω πληροφορίας παρὰ τῶν νέων οἰκητόρων ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀποτυχία· διότι αἱ δύο θύραι τὰς ὁποίας ἔκρουσα ἦσαν Ἀρμενικαί. Εἰς τὴν τρίτην κατῴκει ξένη τις οἰκογένεια ἐσχάτως ἐξ ἄλλης συνοικίας μετοικίσασα. Εἰς τὴν τετάρτην μὲ ἤνοιξε μελανειμονοῦσα νέα, ἥτις εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου μὲ ἀπῆντησε θλιβερῶς κινοῦσα τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἐκείνη βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ μοὶ πληροφορήσῃ περὶ συμβάντων πρὸ εἰκοσαετίας, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ της, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ μὲ ἱκανοποιήσῃ, ἀνεπαύετο ἀπὸ τριᾶ-

κοντα ἤδη ἡμερῶν εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως. Τῇ ἠύχθη τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν καὶ ἔφυγα τεθλιμμένος. Ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου σημαίνων τὸν ἐσπερινὸν μὲ ἐνεθύμισε καὶ ἕτερον μέρος, ἔνθεν ἠδυνάμην νὰ ζητήσω πληροφορίας. Εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν καὶ μετὰ κατανύξεως ἀλλὰ καὶ ἀνυπομονησίας ἀνέμεινα τὴν ἀπόλυσιν, ὅτε καὶ ἐστάθην εἰς τὸν νάρθηκα παρατηρῶν καὶ ἀπορῶν εἰς τίνα ν' ἀποτείνω τὸν λόγον. Ἡ θεὰ τοῦ γηραιοῦ πνευματικοῦ διέλυσε τὴν ἀπορίαν μου, καὶ μετὰ τοσαύτης χαρᾶς ἤρπασα τὴν χεῖρσ του, ὥστε ἔμεινεν ἐκπληκτος ἐκείνος καὶ μὲ προσέδλεπε περιέργως. Τὸν ἀνεγνώρισα· ἦτο ὁ πατὴρ Ἀνθιμος, μολονότι ἡ γενειάς του ἦτο κατὰλευκος. Μὲ γνωρίζετε, πάτερ; ἀνέκραξα. Ὁχι, παιδί μου, εἶπε καὶ προσήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ ἐταστικωτέρους τοὺς ὀφθαλμούς του. — Εἶμαι ὁ υἱὸς τῆς χήρας Ζαφειρίτσας ὁ Νικόλαος, ποῦ ἤρχόμην εἰς τὸ κελί σας καὶ σὰς ὑπηρετοῦσα. — Τῆς Ζαφειρίτσας ὁ υἱὸς ὁ Νικόλαος

Ναί, τοῦ χ' Σωτήρη ὁ ἐγγονὸς ποῦ ἔφυγα εἰς τὴν ξενιτὰ χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ ἡ μητέρα μου.

Ἐσύ. . . . Θεὲ καὶ Κύριε! Ποῦ ἔλεγαν πῶς χάθηκες; ἐσὺ ὁ παληκαρᾶς; Ἀχ! . . . Αἰωνία της ἡ μνήμη ἡ καθμένη ἡ Ζαφειρίτσα! ποῦ νὰ σὲ ἔδλεπε τώρα! τί χαρὰ ποῦ θὰ εἶχε... καὶ ἐξηκολούθει ὁ ἀγαθὸς γέρον νὰ ὁμιλῇ. Τὰ ὧτά μου ὁμως ἐδόμουν καὶ μία μόνη φράσις ἤχει ἐν αὐτοῖς τὸ αἰωνία της ἡ μνήμη. Ἀπέθανε! Ἀπέθανε! ἀνέκραξα καὶ ἔφυγα ὡς φρενόληπτος ἀφήσας ἔκθαμβον τὸν σεβασμιὸν ἱερέα. Ἐπανῆλθον εἰς τὸν φιλικὸν αὐτὸν οἶκον, ἤνοιξα τὴν

ἐκχειλίζουσιν καρδίαν μου εἰς τὰς ἀγαθὰς των καρδίας, ἀνέπτυξα πολλὰς τοῦ βίου μου σελίδας, εἶδον νὰ δακρύωσι διὰ τὴν δυστυχίαν μου, ἤσθάνθην ἀνακούφισιν, διὰ τὴν συμπάθειαν των αὐτῇ, δὲν εἶχον ὅμως τὴν τόλμην νὰ συνεχίσω τὴν ἱστορίαν μου καὶ νὰ προκαλῶ δάκρυα καὶ ἀναστεναγμοὺς εἰς οἶκον, ὅπου βασιλεύει ἡ χαρά. Ἄς δεχθῇ ὁ ἀπαθὴς καὶ ψυχρὸς οὗτος φίλος, τὸ ἀχώριστόν μου ἡμερολόγιον, καὶ τὴν πικρὰν ταύτην σελίδα τοῦ βίου μου.

ΣΤ'.

Προχθὲς, υἱέ μου, ἐξέφρασες τὴν ἐπιθυμίαν νὰ παραλάβωμεν εἰς τὸ θέατρον καὶ τὰς καλὰς μας ὀρφανὰς, αἱ ὁποῖαι βέβαια οὐδὲν εἶδον ποτὲ τοιοῦτον, καὶ ὅλοι ἐνέκριναν τοῦτο μετὰ χαρᾶς. Ἀλλὰ χθὲς τὸ ἑσπέρας ὅταν ἐπρότεινα αὐτὸ εἰς αὐτὰς ἔλαβον ἀρνητικὴν ἀπάντησιν.

— Καὶ διατί;

Διότι αὐριοῦν ἀκριβῶς εἶνε ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ πατρός των καὶ θὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Βαλουκλή, διὰ νὰ προσευχηθῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Ἀκούετε τί λέγει, κύριε Ξερόπουλε;

Ναί, ἤκουσα καὶ μοὶ ἐπῆλθε μάλιστα μία ἰδέα. Ἀντὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ θέατρον νὰ συνοδεύσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὰς, καθόσον μάλιστα ἐγὼ ἔπρεπεν ἐκ τῶν προτέρων νὰ ἐκτελέσω τὸ προσκύνημα τοῦτο.

— Πράγματι, ἀφοῦ δὲν δύνανται νὰ λάβωσιν ἐκεῖναι μέρος εἰς τὴν χαράν μας, ὑπέλαβεν ὁ Δημοσθένης, λαμβάνομεν ἡμεῖς μέρος εἰς τὴν λύπην των, διότι κατὰ τὴν παροιμίαν «ἡ χαρὰ συμμεριζομένη ὑπὸ τῶν φίλων πολλαπλασιάζεται, ἡ δὲ λύπη μετριάζεται». Ὅσον δὲ διὰ τὴν μελλομένην καὶ τὸν μνηστῆρά της εἶνε ἐλεύθερα νὰ πράξουν ὅτι θέλουν.

Ἡ πρότασις τοῦ ξένου κοινοποιηθεῖσα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐγένετο γενικῶς ἀσπαστή, καὶ διεβιβάσθη μάλιστα τὸ αἰφνίδιον τοῦτο σχέδιον καὶ εἰς τὰς ὀρφανὰς.

Τὴν πρώτην ἀναχωρήσαντες ὅλοι ὁμοῦ ἐνωρὶς ἔφθασαν ἐγκαίρως εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν διηθύνηθησαν ἅπαντες εἰς τὸν ὑπὸ τῆς χήρας ὑποδειχθέντα τάφον, καὶ σιωπηλοὶ παρέστησαν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἀπαγγελθεῖσαν σύντομον ἐπιμνημόσυνον εὐχήν. Εἰς ἅπαντας ἐντύπωσιν σπουδαίαν ἐπροξένησε τὸ πλουσίως λελαξευμένον μνημεῖον, διὸ καὶ ἐξηκολούθησαν εἰτα περιεργαζόμενοι αὐτὸ μετὰ προσοχῆς. Ἰδίᾳ ὅμως παράδοξον καὶ βαθεῖαν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ξένον τὸ ἐπιγεγραμμένον ὄνομα τοῦ μνημονευομένου.

Φώτιος Εὐδοκιμόπουλος... διενοεῖτο καθ' ἑαυτὸν ὁ ξένος. Δὲν μοὶ εἶνε ἄγνωστον τὸ ὄνομα αὐτό... καὶ τὸν ἐθυμούμαι τὸν Φώτιον Εὐδοκιμόπουλον, τὸν τσελεμπή Φυτάκη ἐπονομαζόμενον, ἐκτὸς ἂν καὶ ἄλλος τις ἔφερεν τὸ αὐτὸ ὄνομα. Ἀρὰ γε αὐτὸς ἦτο ὁ σύζυγος τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ὁ γνωστὸς μοι Φώτιος Εὐδοκιμόπουλος; τότε καὶ

αὐτὴ εἶνε Ὑψωμαθειανή. Ἐγνώριζε βέβαια καὶ τὴν μητέρα μου. Ἰσως καὶ ἐμέ... Ἄς τὴν ἐρωτήσω, ἄρκετὰ θὰ μὲ διαφωτίσῃ. Ἀλλὰ πῶς ν' ἀρχίσω; τί νὰ τὴν ἐρωτήσω; Τὸ ὅτι ἀπέθανεν ἡ μήτηρ μου προχθὲς ἔτι μοὶ τὸ διεξε-
ξαίωσαν. Ἄν μάθῃ ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀπολωλὸς υἱὸς ὁ προ-
ξενήσας τὸν θάνατον τῆς μητρός μου, τί θὰ σκεφθῇ; ὅ-
ποίαν ιδέαν θὰ σχηματίσῃ περὶ ἐμοῦ;... Ἀλλὰ πάλιν νὰ
σιωπήσω δὲν δύναμαι.

Ἀπεμακρύνθησαν ὅλοι βραδέως τοῦ μνημείου, καὶ ἀφοῦ
περιειργάσθισαν ἄρκετὰ ἔτι τοιοῦτα, ἐκάθισαν τέλος ὑπὸ
τὴν πυκνόφυλλον σκιὰν φιλίστας ἵνα προγευματίσασιν,
χωρὶς νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι ἔλειπεν ἐκ τοῦ ὁμίλου των
ὁ ξείνος. Ἐκεῖνος ἐπεμακρύνθη τῶν πλουσίων καὶ λαξευτῶν
μνημείων καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἀπωτέραν τῶν τάφων
ζώνην, ἐκεῖ ὅπου ἀναπαύονται ἄνευ ἐξωτερικῶν στολισμῶν
οἱ καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν ἄνευ τοιούτων διανύσαντες, ἐλπί-
ζων νὰ εὕρῃ ἐν τῇ πενιχρᾷ ἐκείνῃ συνοικίᾳ τῆς νεκροπό-
λεως καὶ τὸν προσφιλεῖ τῆς μητρός του τάφον. Μέλας ξύ-
λινος σταυρὸς μὲ ἀπισθεσμένην ἐπιγραφὴν προσείλκισε
τὴν προσοχὴν του, καὶ ὥσεί πεπεισμένος ὅτι ὑπ' αὐτὸν
ἀνεπαύοντο τὰ ἱερὰ τῆς μητρός του ὅσα ἐγονυπέτησε πρὸ
αὐτοῦ καὶ προσηυχήθη ἐκ καρδίας. Ἡ προσευχὴ αὕτη ἰ-
νεκεύφισε τὴν βεβαρυμμένην καρδίαν του, καὶ ἐγερθεὶς γα-
λήνιος καὶ ἥσυχος ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς ἀναμένοντας αὐτὸν
φίλους.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ προγεύματος κατὰ τὸ διάστημα τοῦ
ὁποίου δὲν ἔπαυσε παρατηρῶν τὴν γραῖαν χήραν, ὥσεί ζη-

τῶν ν' ἀνακαλύψῃ ἱχνυγνωστῆς φυσιογνωμίας, ἀποταθεὶς
πρὸς αὐτὴν τῇ εἶπε.

— Δὲν εἴσθε ἀπὸ τοῦ Σταυροδρόμιον κ. Εὐδοκιμοπούλου;

— Ὅχι υἱέ μου. Κατόπιν μετόκησα εἰς τὸ Σταυροδό-
μιον. Τὰ βάσανα μὲ ἔρριψαν ἐκεῖ ὅπου ἄλλοι μεταβαί-
νουν πρὸς διασκέδασιν. Καὶ τὰ βάσανά μου αὐτὰ εἶνε πι-
κρὰ ἱστορία.

— Θὰ φανῶ ἴσως ἀδιάκριτος ζητῶν νὰ μοὶ διηγηθῇτε
μέρος τῆς ἱστορίας αὐτῆς; ἀλλὰ σᾶς τὸ παρακαλῶ, σᾶς τὸ
ζητῶ ὡς χάριν.

Ἰσως νὰ σχετίζωνται πρὸς τὰ ἰδικά μου βάσανα.

— Τὴν ἱστορίαν μου οὐδέποτε σχεδὸν διηγοῦμαι καὶ
μάλιστα εἰς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς καὶ φαιδρούς, διὰ μὴ
πικραίνω τὴν γλυκεῖαν εὐτυχίαν των. Διὰ τοῦτο μάλιστα
καὶ θὰ παρακαλέσω τὴν νεολαίαν μας νὰ ζητήσῃ μᾶλλον
εὐχάριστον μέσον διὰ νὰ περάσῃ τὴν ὥραν. Δὲν ἐπι-
θυμῶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἀκρόασιν λυπηρῶν συμβάντων.

Πρώτη ἠγέρθη ἡ Πολυξείη, ἐννοήσασα ἀμέσως τὴν αἰ-
τίαν τῆς ἀπομακρύνσεως, καὶ τὸ παράδειγμά της ἐμιμή-
θησαν καὶ ἡ δὲ Πηλείδου μετὰ τοῦ μνηστήρός της ὡς καὶ
ἡ Ἑλένη. Μόνον ὁ Δημοσθένης πρὸς στιγμὴν ἐδίστασεν,
ἐπιθυμῶν ν' ἀκούσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας, πρὸς
τὴν ὁποίαν τοσαύτην ἐδείκνυον συμπάθειαν καὶ ὑπόλη-
ψιν. Βλέπων ὅμως τὴν θελκτικὴν Ἑλένην ἀπομακρυνο-
μένην ἔσπευσε παρ' αὐτῇ.

Ὅπως ἡ παιδρὰ πεντὰς γελῶσα καὶ χαριεντιζομένη
περιέτρεχε τὴν εὐρείαν νεκρόπολιν, ποιούσα συνεχεῖς πρὸ

τῶν πολυτελῶν τάφων σταθμούς καὶ ἀναγινώσκουσιν τὰ ποικίλα ἐπιτύμβια, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἐν τῇ τρυφῇ αὐτῶν ἀληθῶς τὸν προορισμὸν τῶν προκαλοῦσι τὴν λύπην καὶ τὸ δάκρυ, ἄλλα ὅμως ἐξαμβλώματα ποιητικῆς φαντασίας ὄντα κινοῦσι τὸν γέλωτα καὶ τὸν οἶκτον τοῦ ἀναγινώσκοντος. Ἀρκούντως ἀπησχόλησεν αὐτοὺς καὶ ἡ θία φαιδρῶς ὁμίλου ἐκλέξαντος ὡς τόπον διασκεδάσεως καὶ χορῶν τὸν τόπον τῶν κλαυθμῶν. Ἀλλὰ δημοκριθηράκλειτος φαίνεται εἶπε ὁ βίος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πενθίμῳ νεκροπόλει.

Ἀφοῦ ἡ τάλαινα χήρα εἶδε τὴν χαρίεσσαν πεντάδα ἀπομακρυνομένην ἐστράφη πρὸς τὸν ξένον, τὸν μὲ πάλλουσαν καρδίαν ἀπὸ τῶν χειλέων τῆς ἐξαρτώμενον καὶ ἀγωνιωδὲς τὴν ἀφήγησιν προσδοκῶντα καὶ τῷ εἶπε.

— Μὲ ἐρωτήσατε ἂν κατάγωμαι ἐκ Σταυροδρομίου;

— Ναί. Διότι ἤκουσα καὶ ἄλλοτε τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τοῦ ἐπιταφίου λίθου ἀνέγνωσα, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώριζον, ὅτι σὰς ἀνήκει.

— Κατάγομαι, νιέ μου, ἀπὸ τὰ Ὑψωμαθεῖα. Ὁ σὺ γόνος μου εἷς ἐκ τῶν καλλιτέρων καὶ τιμιωτέρων ἐμπόρων τῆς ἀγορᾶς ἐτιμᾶτο πολὺ εἰς τὴν συνοικίαν μου, ἡ ὁποία ἤκαζε τότε πρὸ τῶν πυρκαϊῶν, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς πατήρ καὶ προστάτης τῶν ὀρφανῶν. Οὐδεμία ὑπόθεσις κοινοτικῆς, οὐδὲν ζήτημα ἐκκλησιαστικὸν ἐλύετο ἄνευ αὐτοῦ. Διελύετο ἡ συνεδρίασις ἂν δὲ ἦτο παρὼν ἐκεῖτος. Περὶ τῶν τέκνων μας ἐφρόντισεν ὅπως ἤρμοζεν εἰς πατέρα φιλόστοργον καὶ πλούσιον. Τὰ δύο μεγαλειτέρα μου ἄρρενα τὸν Θεόδωρον

καὶ Βασίλειον τὰ εἰσήγαγεν οἰκότροφα εἰς τὴν ἐμπορικὴν σχολὴν τῆς Χάλκης. Διὰ τὴν δεκαετῇ μας Μαρίαν καὶ τὴν μικροῦλαν Πολυξένην ἔπλαττε τὰ λαμπρότερα καὶ ὠραιότερα σχέδια.

Ἀλλὰ εἰς αὐτὰς μὲν βουλὰς ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει. Ἡ τρομερὰ ἐπιδημία τῆς εὐφλογίης μᾶς ἀφῆρπασεν αἴφνης τὸν ἀγαπητὸν μας Θεόδωρον, καὶ πρὶν συνελθῶμεν ἐκ τῆς τρομερᾶς πληγῆς ἐχάσαμεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν νόσον καὶ τὸν Βασίλειον.

Ἡ λύπη ἔπληξε βαθέως τὸν μακαρίτην. Στυγνὴ μελαγχολία τὸν κατέλαβε. Δὲν ἐτρωγε, δὲν ἐκοιμᾶτο. Φαντάσθητε ὅτι ἐγὼ, ἐγὼ ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἠναγκαζόμην νὰ προσποιῶμαι τὴν εὐχαριν διὰ νὰ διασκεδάζω τὴν μελαγχολίαν του. Ἀλλ' αἱ προσπάθειαι μου ὑπῆρξαν μάταιαι. Πέντε μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τῶν προσφιλῶν μας τὸ ἠκολούθησε καὶ αὐτός. Ἐκόπη αἰφνιδίως τὸ νῆμα τῆς πολυτίμου ζωῆς του ἀπὸ συγκοπὴν καρδίας.

Λέγουν ὅτι ἡ Νιόβη μετεβλήθη εἰς λίθον ὅταν ἔχασε τὰ τέκνα τῆς. Τὸ ἴδιον σχεδὸν ἔπαθον καὶ ἐγώ. Ἐζων καὶ δὲν ἔζων. Κλεισμένη εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐπὶ ἐν ὀλόκληρον ἔτος ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορος πρὸς ὅλους καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ τέκνα μου ἐθρήνουν διαρκῶς.

Αἱ προτροπαὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, αἱ παρακλήσεις τῶν, τὰ δάκρυα τῶν ὀρφανῶν μου μοὶ ἔκαμαν νὰ συνελθῶ τέλος καὶ συναισθανθῶ τὴν θέσιν μου καὶ ἰδίᾳ τὴν θέσιν τῶν ὀρφανῶν, τὰ ὁποῖα ὁ θάνατος ἀπεστέρησε πατρὸς καὶ προστάτου. Ἡ περιουσία μας ἅπασα κατεσπα-

ταλήθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μακαρίτου, ὅστις εἶχεν ἀνα-
λάβει τὴν κηδεμονίαν τῶν ὀρφανῶν.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φροντίσω περὶ τῆς διαθρέψεως καὶ
ἀνατροφῆς αὐτῶν. Ἐσκέφθην ὅτι θὰ εἶμαι καὶ μήτηρ καὶ
πατὴρ αὐτῶν καὶ ὠπλίσθην διὰ θαυμασίου θάρρους. Περι-
συνέλεξα πᾶν ὅ,τι διέφυγε τὰς χεῖρας τοῦ πλεονέκτου καὶ
ἄρπαγος κηδεμόνος καὶ θείου ἐνοικίας, τὴν λαμπράν μας
οἰκίαν, ἐπώλησα τὰ πολυτελῆ καὶ ἄχρηστα δι' ἐμὲ εἰς τὸ
ἐξῆς ἐπιπλα, καὶ οὕτως ἐσχημάτισα μικρόν τι κεφάλαιον.
Τὴν μικρὰν ἀλλὰ σπουδαίαν αὐτὴν περιουσίαν μας κατέ-
θηκα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου. Ὁ τόκος
αὐτῆς καὶ τὸ ἐνοίκιον τῆς οἰκίας μας ἐξήρκουν εἰς τὴν
λιτὴν μας ζωὴν. Καὶ οὕτως εἰσῆλθον βαθμηδὸν εἰς τὸν στε-
νὸν τῆς εὐτυχίας κύκλον. Φθονερὸς ὅμως δαίμων μὲ κατέ-
στρεψε ταύτην διὰ παντός. Τρομερὰ πυρκαϊὰ μᾶς ἐστέρησε
τὴν ἀγαπητήν μας οἰκίαν τὴν μόνην τῶν θυγατέρων μου προῖ-
κα. Καὶ τὸ σκληρὸν τοῦ θανάτου δρέπανον ἐθέρισε μετ' ὀ-
λίγον τὸ μυρισμένον τριαντάφυλλον τοῦ οἴκου μου τὴν
προσφιλῆ μου Μαρίαν. Ἐθρήνησα τὴν θυγατέρα μου ὡς
μήτηρ, ἀλλ' ὡς μήτηρ πλέον φιλόσοφος. Ἀπέθανεν, ἔλεγον
κατ' ἐμαυτὴν, εὐτυχὴς πρὶν πῆν μέχρι πυθμένος τὸ πικρὸν
τῆς δυστυχίας ποτήριον.

Ἐκάστη λέξις ἐξερχομένη τῶν χειλέων τῆς δυστυχοῦς
χήρας ἀνηρπάζετο ὑπὸ τοῦ περιέργου ξένου ἀναμένοντος
ν' ἀκούσῃ τι καὶ περὶ τῆς μητρὸς του. Ὃτε δὲ ἡ χήρα διέ-
κοψε τὴν διήγησιν, ὅπως ἀπομάξῃ τὰ δάκρυά της ὁ ξένος
συνεσταλμένος καὶ μὲ φωνὴν τρέμουςαν τὴν ἠρώτησε.

— Μήπως ἐγνωρίσατε εἰς τὴν συνοικίαν σας μίαν δυ-
στυχὴ γυναῖκα Ζαφειρίτσαν;

Ἡ ἀπρόοπτος αὕτη ἐρώτησις ἐτάραξε τὴν τεθλιμένως
νεύουσαν πρὸς τὰ κάτω κ. Εὐδοκιμοπούλου. Ὁθεν καὶ
ἀνασκιρτήσασα ἀπήντησε ζωηρῶς, προσηλοῦσα συγχρόνως
ἐταστικὸν ἐπὶ τοῦ ξένου βλέμμα.

— Καὶ ποῦ ἐγνωρίσατε σεῖς τὴν Ζαφειρίτσαν, ἡ ὁποία
πρὸ πολλοῦ ἀναπαύεται ἐνταῦθα;

— Ἐγνώρισα τὸν υἱὸν της, ἀπεκρίθη, τρέμων, ὅταν πρὸ
εἰκοσαετίας ἤμην εἰς τὴν Βλαχίαν. Πολλάκις μοὶ ὠμίλει
περὶ τῆς μητρὸς του, τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο ὅτι ἠγάπα πολὺ.

— Τὸ καθμένο τὸ παιδί! ἀλήθεια. Τί κρίμα νὰ χαθῇ!

Ὃταν ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ὅλοι οἱ γείτονες τὸ κατέ-
κριναν διότι ἄφησε τὴν μητέρα του εἰς τόσῃν δυστυχίαν
ἔρημον καὶ ἀπροστάτευτον. Μόνον ὁ μακαρίτης ὁ Φώτιος, ὁ
ὁποῖος ἦτο ἄνθρωπος πολὺ πειρος μοὶ ἔλεγε κάποτε. «Νὰ
ἡξεύρῃς Ἄννα, ὅτι αὐτὸ τὸ παιδί τὸ ἐξάλισεν ἡ πτώχεια.
Αὐτὸ καθὼς ἔδλεπα ἐγὼ εἰς τὸ σχολεῖον, ἦτο ὁ καλλίτε-
ρος ἀπὸ τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ εἰς τὴν
συμπεριφορὰν. Οἱ διδάσκαλοι τὸν εἶχον ὡς παράδειγμα
εἰς τοὺς ἄλλους μαθητὰς. Μὲ τύπτει ἡ συνείδησίς μου, ὅτι
δὲν τὸ ἐπροστάτευσα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐγίνετο ἄν-
θρωπος». Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν εἶχον τὴν ἐναντίαν γνώμην
καὶ πάντοτε τὸ ἐλυπούμην τὸ ταλαίπωρον. Αὐτὴν τὴν ιδέαν
εἶχε καὶ ἡ δυστυχὴς μήτηρ του, ἡ ὁποία βέβαια ἐγνώριζε
τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου της καὶ ποτὲ δὲν ἔδιδε προσοχὴν
εἰς τὴν κατάκρισιν τοῦ κόσμου.

— Ἡ δυστυχής! καὶ θὰ ἀπέθανεν ἴσως ἀπὸ τὴν λύπην της διὰ τὴν στέρησιν τοῦ υἱοῦ της;

— Ὁχι. Τὸν υἱὸν της τὸν ἐγνώριζεν, ἔλεγε, κατὰ βάθος καὶ ἂν δὲν ἐλάμβανεν ἐπιστολὴν του ἐμάντευε τὴν αἰτίαν καὶ μάλιστα ὅταν ἔμαθε, δὲν ἠξεύρω πως, ὅτι ἦτο εἰς τὸ Βουκουρέστιον, ἠθελεν ἡ δυστυχὴς νὰ τὸν γράψῃ ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε τὴν διεύθυνσίν του. Ἦτο ὅμως ὑπομονητικὴ καὶ εἶχεν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν. Τὴν ἠγάπων καὶ τὴν ἐλυπούμην. Ἐσύχναζεν εἰς τὸ σπῆτί μας, ἀφ' ὅτου μάλιστα τῆς ἐσαπτίσαμεν καὶ τὸ κοριτσάκι της, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη δύο μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς καὶ ἔμεινεν ἀβάπτιστον ὥς δεκατεσσάρων μηνῶν, ἀπὸ τότε τὴν ἐθεωρούσαμεν ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας μας, διὰ τοῦτο καὶ ὅταν ἀπέθανε τὴν ἐπενθήσαμεν ὡς συγγενῇ. Μάλιστα ἡ Πολυξένη μου ἀπὸ τὰ κλάμματα ἔπαθε κοκκύτιν, ὅστις ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὸν τάφον. Εὐτυχῶς μὲ φάρμακα, μὲ ἀλλαγὴν ἀέρος κατωρθώσαμεν νὰ τὴν θεραπεύσωμεν. Δὲν ἐπέρασεν ὅμως ἔτος καὶ ἐπάθαμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπάθαμεν.

— Καὶ τί ἀπέγεινε τὸ ὀρφανόν; ἠρώτησεν ἐναγωνίως ὁ ξένος, ὅστις τώρα μόλις ἐσκέφθη ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ζῇ ἡ ἀδελφή του, καὶ ὅτι ἦτο ὅλως παράλογον νὰ νομίζῃ ὅτι ἀφοῦ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του βέβαια θὰ ἀπέθανε καὶ τὸ καχεκτικὸν βρέφος της. Καὶ ἐξ ἄλλου πολὺ ὀλίγην ἀγάπην ἔτρεφε πρὸς τὸ γρυνιάρικον ἐκεῖνο τότε βρέφος, τὸ ὁποῖον τέσπον ἐξασάνιζε τὴν μητέρα του.

— Τὸ ὀρφανόν! Τὸ ὀρφανὸν ἐκεῖνο, κύριε μου, ἔφερε τὸ

ὄνομα τῆς μητρός μου, ἦτο βαπτιστικόν μας καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἔμεινεν ἀπροστάτευτον. Ἐγείνα μήτηρ αὐτοῦ καὶ προσεπάθησα καὶ προσπαθῶ πάντοτε, ἀφοῦ μαζῇ μου ἐδοκίμασε τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης νὰ μὴ γνωρίσῃ καὶ τὰς πικρίας τῆς ὀρφανίας. Καὶ εἴθε ὁ Ὑψιστος νὰ μὲ χαρίσῃ ὑγείαν ὅπως ἴδω εὐτυχεῖς τὰς ἐξ ἴσου προσφιλεῖς μου Πολυξένην καὶ Ἑλένην. Ὡ!... ἡ Ἑλένη! ἡ Ἑλένη εἶνε ἀδελφή μου! Ποῦ εἶνε νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ, νὰ φιλήσω τὴν ξαιθὴν κόμην τῆς μητρός μου, τοὺς ὡμαίους καὶ ἐκφραστικούς ὀφθαλμούς τοῦ πατρὸς μου! Νὰ τὴν ζητήσω συγγνώμην, μυριάκις συγγνώμην, διότι δὲν τὴν ἠγάπων, διότι δὲν ἐφρόντισα περὶ αὐτῆς ποτέ. Τί εὐτυχία! Δὲν εἶμαι πλέον ἔρημος εἰς τὸν κόσμον, ἔχω ἀδελφὴν, ἔχω προστατὴν ἄγγελον. Καὶ τὴν εὐτυχίαν μου αὐτὴν τὴν χρεωστῶ εἰς ὑμᾶς, εἰς ὑμᾶς τὴν ἀγαθὴν, τὴν ἀγίαν γυναῖκα! Αὐτὰ ἔλεγε ἐξαλλος, καὶ γονηπετήσας ἡσπάζετο τὰς εὐλογημένας χεῖρας τῆς χήρας, τὰς ὁποίας κατέδρεχε μὲ τὰ θερμὰ δάκρυά του.

Ἡ κ. Πηλεΐδου συγκεκινημένη καὶ ἄδωνος προσέελεπε μετὰ προσοχῆς καὶ σιωπῆς τὸν εὐτυχὴ ξένον.

Ἡ δὲ προσήλωσίς της αὐτὴ τὴν ἠμποδίσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν πεντάδα προσελθούσαν ἡσύχως καὶ πεοικυκλώσαν αἴφνης αὐτούς.

— Τί! ἐξομολογεῖσθε κ. Ξενοπούλε; ἀνέκραξαν χαριεντιζόμενοι, βλέποντες τὴν παράδοξον αὐτοῦ στάσιν.

— Ναί! ἀπήντησεν ἀμέσως καὶ ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν ἀδελφήν μου Ἑλένην, τὴν ὁποίαν περιεπτύξατο καὶ

κατεφίλει θερμῶς, διότι ἐφάνην σκληρὸς καὶ ἄστοργος ἀδελφός.

— Ἡ Ἑλένη ἐκπληκτος προσέβλεπε τὴν μητέρα ζητοῦσα διὰ τῶν βλεμμάτων της τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀπροσδοκίτου τούτου αἰνύματος. Τὴν αὐτὴν ἐκπληξιν ἐξέφραζαν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὅλων προσπαθούντων νὰ μαντεύσωσι τὰ συμβάντα.

Σύντομος ὑπῆρξεν ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μυστηρίου, ἥτις ἐνέπλησσε χαρὰς ἅπαντας, ἰδίᾳ ὅμως τὴν εὐτυχὴ ἀδελφικὴν δυνάδα.

Τῆς χαρᾶς ταύτης ὑπὲρ πάσας ἐγκαρδίως μετέσχον ἡ δημιουργήσασα ταύτην μετὰ τῆς θυγατρὸς της Πολυξένης. Ἀλλὰ βαθμὴδὸν κατῆφεια κατέλαβεν αὐτὰς καὶ μετ' ἐνδομύχου ἄλγους προσέβλεψαν ἀλλήλας.

— Καὶ τώρα! θὰ μᾶς τὴν πάρῃ! θὰ χάσωμεν τὴν Ἑλενίσσαν μας;

— Ὅχι ἀγαπητὴ κ. Εὐδοκιμοπούλου.

— Ὅχι μῆτέρ μου ἀνέκραξε συγχρόνως μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της ἡ Ἑλένη. Δὲν θὰ εἶνε βέβαια τόσον σκληρὸς ὁ ἀδελφός μου, ὥστε νὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ.

— Νοί, ἀλλὰ ἡ ἐργασία του, τὰ συμφέροντά του ἂν τὸν καλοῦν εἰς τὴν Ρωσία, ἐψέλισεν ἡ Πολυξένη, περιδύλλουσα ἅμα αὐτὸν δι' εὐγλώττου καὶ περιπαθοῦν βλέμματος. Αἱ ὀλέγαι αὐταὶ λέξεις, ὁ τόνος δι' οὗ ἀπηγγέλθησαν καὶ πρὸ πάντων τὸ ἐκφραστικώτατον ἐκεῖνο βλέμμα ἐμαρτύρουν τρανῶς ὁπόσῃν λύπην ἤθελε προξενήσῃ εἰς αὐτὴν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ξέρου.

— Τὰ συμφέροντά μου εὐτυχῶς, δεισποιῶς, δύναται νὰ μετατεθῶσι, καὶ οὐδέποτε πλέον θέλω ἀνταλλάξῃ ἀντὶ ὅλων τῶν θησαυρῶν τοῦ κόσμου τὰς εὐγενεῖς καρδίας τὰς ἐγκλειούσας τῇ θαλπερᾷ ἀγάπῃ μὲ τοὺς ἀξένους καὶ ψυχροὺς ἐκείνους τόπους. Ἐκεῖ μὲ εἵλκυνεν ἡ ἐργασία, τὸ συμφέρον, τὸ χρῆμα, ἐδῶ ἡ στοργὴ καὶ ὁ..... ἔρωσ. Τόσον δὲ χαμηλοφώνως ἀπήγγειλε τὴν τελευταίαν λέξιν ὥστε οὐδεὶς ἀντελήφθη αὐτῆς. Μόνον εἰς τὴν ἀγνὴν καρδίαν τῆς Πολυξένης ἀντήχησεν αὕτη βροντωδῶς. Καὶ ἐν θερμὸν εὐχαριστῶ μετ' ἐκφραστικωτάτη χειραψίας ὑπῆρξεν ἡ ἱκανοποιητικωτάτη πρὸς τὸν ξένον ἀπάντησις, ὅστις καὶ πλησιάσας τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ μετὰ πάλλουσιν ἐκ πλημμυρίζουσης χαρᾶς καρδίαν λαδὼν τὴν δεξιάν της τῇ εἶπε.

— «Μῆτερ μου (ἐπιτρέψατε μοι νὰ σῆς ἀπνεύμω τὸν γλαυκὸν αὐτὸν τίτλον) ὅχι μόνον δὲν χάνετε τὴν Ἑλένην τὴν κόρην σας, ὡς εὐχαριστεῖσθαι νὰ τὴν ἀποκαλεῖτε, ἀλλὰ κερδίζετε καὶ ἓνα υἱόν. Διότι ἐάν εἶμαι εὐτυχὴς ἀδελφὸς τῆς Ἑλένης αὐτὸ δὲν μὲ ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ γίνω καὶ καλὸς σύζυγος τῆς Πολυξένης. Ὅσον δὲ διὰ τῆς Ἑλένης ἔχω ἤδη τὸν γαμβρὸν ἔτοιμον.

Πῶς! ἀνέκραξεν ἀκουσίως ὁ Δημοσθένης τοῦ ὁποῦ ἡ αἰρηδία ὡχρότης προίδει τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς του, καὶ τὸ ἱκετευτικὸν βλέμμα του περιέβαλε τὴν λατρευτὴν καὶ θιλακτικὴν μορφήν τῆς Ἑλένης.

Τί δὲν δέχεται ὡς σύζυγον τὴν χαρίσσαν, τὴν θιλακτικὴν μου Ἑλενοῦλα; ἀρῶ μάλιστα ἔχει καὶ προῖκα τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου;

Αἰρηδία λάμψας ἐρώτις τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀμφοτέρων καὶ ἡ ὑπερβόλῃ σου χαρὰ προσέδωκεν εἰς τὴν μορφήν των θύειν αἴγλην, ὥστε οὕτως

ἀλλ' αὐτοκράτουμεναι καὶ προσκλίνουσαι αἱ δύο χρυσίζουσαι κεφαλαὶ τοῦ
Δημοσθένους καὶ τῆς Ἑλένης, ὁμοιάζον ὡς δύο οὐράνια χειρὺς εἶδος πρὸς
μικροῦ καταλθόντα εἰς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον τόπον.

Ἡ ἀνεκδιήγητος καὶ υπερβαλλούσα γενικὴ αὕτη χαρὰ ὑπέμνησεν εἰς
αὐτοὺς ἱερὸν καθῆκον. Κατέβησαν καὶ πάλιν εἰς τὸ ἅγισμα ἐβαλον παρά-
κλησιν ὑπὲρ τῆς περατάσεως καὶ ἐμπεδώσεως τῆς εὐτυχίας τοῦ τρι-
πλοῦ ζεύγους τῶν μελαινέφων, καὶ ἐπανελθόντες οἵκαδε περιχαρεῖς, ἀνικοφ-
νοσκῶντες εἰς τὸν κ. ἱελεῖον, τὰ τῆς ἡμέρας συμβάντα, τὰ ὅποια ἐκεῖνος
ἔκρουσεν ἐκστατικὸς καὶ μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Σαπφὸς Λεοντιάδης 5, Νικόλαος Φωτιάδης 5, Ἀλέξανδρος Φω-
τιάδης 5, Νικ. Θ. Σουλλίδης 5, Ἀβραὰμ Βαπορίδης 2, Μηνᾶς
Μαράσεγλου 2.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἑλένης Σπανοπούλου,

θεοφ. ἐπίσκοπος Τρωάδος Νικόδημος, Ἀρχιμ. Τιμόθεος Βυ-
ζάντιος, Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος, Ἀμαλία Ζανέτιον, Ἀμαλία
Βενετσανοπούλου, Ἀσπασία Σαρίδου, Ἀρτεμισ. Χατζοπούλου, Α.
Μαυροπούλου, Ἀγγελικὴ Μέντιον, Ἀμαλία Μαριάνου, Αἰμιλία
Λεοντιάδου, Ἀρτεμ. Ἀθανασιάδου, Ἀθ. Γαῖτανοπούλου, Ἀρίστη
Σταυρίδου, Αἰσπ. Ὀρδουλόγλου, Ἐλ. Καταναρχοπούλου, Εὐ-

τέρπη Νικολαΐδου, Εὐφημία Καλίτση, Εὐφημία Φουντούκα, Καλλιόπη Νικολαΐδου, Μαρίνα Ἀζαρίδου, Πολυξένη Σαρρή, Ἑλένη Σπανοπούλου, Ἀγγελος Ἰρησιδής, Γεώργιος Νικολαΐδης, Γεώργιος Βραχιολῆς, Θεόδωρος Ἰωαννίδης, Ἰωάννης Μαλλινόπουλος, Ἰωάννης Σερεμετάκης, Μιχ. Καλίτσης, Νικόλ. Νικολαΐδης, Ξενοφῶν Μαλλινόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Αἰκ. Παράσχου,

Ἀρχιμ. Γεώργιος Νεομάρτυρας, Νικόλαος Ἱερομόναχος 2, Ἑλένη Σπανοπούλου, Ἑλισ. Α. Ἀργυριάδου, Φεβρωνία Χ' Παύλου, Εὐφροσύνη Ἰορδάνου, Μαρ. Βιγγοπούλου, Παρασκευὴ Χ. Σιμοριτίδου, Αἰκ. Κεθετζόγλου, Δ. Βιθενού, Ἑλένη Ἰωάννου, Αἰκ. Παράσχου, Ἡρακλῆς Βασιλάδης, Τιμόλειων Ἀγαθόπουλος, Ἡσαΐας Γ. Κατσάκης, Γεώργιος Νικολαΐδης, Γεώργιος Παράσχος, Πέτρος Κώδας, Παῦλος Ἀντωνιάδης, Δημήτριος Παράσχος, Ν. Χατζόπουλος, Β. Μ. Βιθενός, Α. Κωνσταντινίδης, Ἱερόθ. Κ. Κυριανίδης, Κομνηνὸς Γ. . . . , Τηλέμαχος Καρτσάκης, Ἰωάν. Νικολαΐδης, Γ. Α. Μενεατίδης, Γ. Καραγιαννάκης, Ν. Τ. Σεραφειμίδης, Νικόλαος Χαλέπογλου, Δημήτριος Στρακίδης, Cristos Misingriades

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀχιλλέως Πυρνία,

Λουκία Παπαδοπούλου, Μαρ. Βασιλειάδου, Πολ. Α. Νικολαΐδου, Ἐριφύλη Ἰωάννου, Α. Πυρνίας, Γ. Φ. Λογγοβαρίτης, Κ. Καμπίτης, Α. Γεωργιάδης, Γ. Α. Καμπίτης, Γ. Α. Μαλάτης, Γ. Σηληράκης, Ἑμ. Πιανῆς, Π. Μιχαηλίδης, Σ. Φιλαλήτης, Σ. Βιτάλης, Γ. Καλαφάτης, Π. Μπενετῆς, Ν. Μπενετῆς, Α. Φ.

Ἀσημακόπουλος, Γεώργιος Χατζόπουλος, Ρωσσέτος Ρούσκοβιτς, Δ. Σβοράκης, Π. Α. Βλαστάρης

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Αἰκ. Μολφέση,

Εὐανθία Ἀλεξιάδου, Σμαρὼ Ἰωαννίδου, Αἰκ. Μολφέση, Γ. Πορτοκάλης 4, Φράντσης Μεζίκης 2, Γεώργιος Μολφέσης 2, Ἱπποκράτης Μολφέσης 2, G. Justiniani 2, F. Constantini, Βαδάκης, Ματώλης Σαριδάκης, Ν. Figari, Κυριάκος Συγγρός, Παπαγιώτης Δῶρος, Κ. Φατσέας, Sigr. Tsiliani, Λεωνίδας Ἰωαννίδης, Π. Παπαδόπουλος, Χατζῆ Χρήστος, Ἀνώνυμος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Θεοχ. Θεοχαρίδου,

Θ. Θεοχαρίδης 2, Χ. Καρούσος, Μ. Ι. Τζηρᾶς, Ὁδ. Σισμάνογλου, Γ. Οἰκονομίδης, Ἀλέξανδρος Νομίδης, Βίκτωρ Τοπούζης, Ἀγγελος Ἰωαννίδης, Γρηγ. Βασιέρης, Κ. Παλαμήδης, Σ. Σπυθάρης, Κ. Σπαρούδης, Δ. Μακρίδης, Κ. Ἐξερχόγλου, Α. Στουδίτης, Ἰούλιος Σπαθάρης, Λυσίμ. Μαυρίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Χαρικλείας Κορακίδου,

Χαρίκλεια Κορακίδου 2, Αἰκ. Σταματιάδου, Σοφία Σαχίνη, Λουκία Δημητριάδου, Ἀριάδνη Κοκκίνου, Ἀγριππίνη Χατζοπούλου, Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου, Ἰουλία Α. Τιβερίου, Μαρία Νεοκόσμου, Ἀνδρονίκη Καρατζίδου, Α. Ξανθόπουλος, Ἑμμ. Σ. Νοτάρης 2, Ἰωάνν. Γ. Καραμασούρας, Βασίλειος Ἀργεντούλης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Σοφίας Κυριακίδου,

Ἑλένη Λέγονστοπούλου, Ματρώνη Μαραγκοῦ, Καλλιόπη Βόλ-

του, Οὐρανία Βόλτιου, Μαρία Δημάδου, Αἰκατερίνη Ζαγανιάρη, Πηνελόπη Βραχνοῦ, Ἀμαλία Μαρκοπούλου, Ἀσανζὼ Ἀναστασιάδου, Μαρίκα Ἐξακουσιδίου, Θεανὼ Καραγιαννίδου, Μαρίκα Πίντζα, Σοφία Κυριακίδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀλκιβιάδου Ζαγορίδου,

Ἀλκιβιάδης Ζαγορίδης 2, Σοφία Ζαγορίδου, Pierre Ferrara, Βασίλειος Κούλας, Ἰωάννης Ἰακωβίδης, Mari Andriotti, Max Ferrara, Γ. Σχοτρίδης, Ὀδυσσεὺς Πλέσας, Α. Παλαιολόγος 2, Ἀρετὴ Λεονταρίδου, Α. Ζάμπογλου, Ἰωάννης Φαμπιᾶτος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Πατεινουδάκη,

Γεώργιος Σκαμάγκας, Ἀρσένιος Πενιήσης, Φώτιος Κ. Τζουφούτογλου, Α. Κουκουλάς, Ζήσης Κοιτοζήσης, *εοκλῆς Στραγγιλιός, Δ. Πατελίδης, Ν. Ἀλεξανδρίδης, Γ. Τσιράγγελος, Κ. Καραγιαννόπουλος, Ἀναστ. Τσιράγγελος, Κωνσταντῖνος Γλασμακόπουλος, Κ. Παπαδάκης, Μπίλιας Κωνσταντῖνου, Γεώργιος Ἀναστατιάδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρίου Δοπιτόγλου,

Οὐρανία Π. Δοπιτόγλου, Δ. Π. Δοπιτόγλου, Ἰρ. Π. Δοπιτόγλου, Μ. Ἀναστασιάδης, Στέφ. Οὐραηλίδης, Ἰρ. Ζάμπογλου, Ἀλέξανδρος Βελιτζανίδης, Γ. Α. Ἰωαννίδης, Τ. Δ. Καραγιάννης, Γ. Καροῦλος, Ἰρ. Γ. Ἰωαννίδης, Γεώργ. Εἰθενίου, Γ. Βαρβέρης, Μιχαὴλ Βασιμάδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Μιλτιάδου Ζώτου,

Αἰκατερίνη Παλαιολόγου, Σταῦρος Φ. Πλητῆς, Ἰωάννης Α.

Γάβρος, Φλόρα Φ. Ζάρπα, Π. Ἀναγνωστόπουλος, Ν. Θ. Πατάζοπουλος, Στέφανος Κ. Μαραγκός, Σπυρίδων Ἀρίσπης, Κωνστ. Μαραγκός, Εἰσαγγ. Μπὸν, Η. Δημόπουλος, Σ. Ἀντωνιάδης, Μακρ. Ζώτου 2.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς αὐτῆς Εὐφημίας Τασσιάδου,

Ἀγλαΐα Θ. Μακρίδου βέη, Αἰκ. Χ' Θεοδώρου, Σωτ. Ε. Ζιάνας, Ἰφιγένεια Πασχαλίδου, Μαρ. Κ. Κοντολέοντες, Α. Ἀντωνοπούλου, Καλλιόπη Φωτιάδου, Μ. Πάλλης 2, Ε. Cottomiani, Γ. Λιονᾶς, Γ. Καρροτσιέρης, Εὐφημία Τασσιάδου, Ἑλένη Τασσιάδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀποστολίδου,

Α. Ἀποστολίδης, Ἀλέξ. Μελωνάδης, Δ. Καλόγηρος, Λορέντζος, Σ. Ε. Γ. Α. Λαγόπουλος, Ἀγλαΐα Σανταλιζίδου, Γ. Κεράκης, Σ. Τζοπάνογλου, Κ. Ἐξερτζόγλου, Θ. Ἐξερτζόγλου, Γ. Ἐξερτζόγλου, Ἀνδρέας Βαρότσης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς κ. Εὐδοξίας Νικολαΐδου,

Εοραλία Νάρδα 2, Θεοφανὼς Σ. Σιδερίδου 3, Ν. Μαρία Λογίου, Ἄννα Βογδανίδου, Ἀναστασία Σαραντινοῦ, Βασιλικὴ Χ' Μιχαήλ, Εὐδοξία Γ. Νικολαΐδου, Γεώργιος Ἀρβανιτίδης, Ν. Γ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς αὐτῆς Εὐφροσύνης Σιδερᾶ,

Γεώργιος Φ. Σιδερᾶς, Ὀλγα Καραπαυλίδου, Πολένια Ἰωαννιμοπούλου, Δωροθέα Ζουμπούλογλου, Σταματία Ἰορδανασοῦλου, Μαρία Καρακάσση, Εἰσφ. Φρυνῶ, Ἀσανζὼ Δοπιτόγλου.

Κορνηλία Ἀπίργη, Βασίλειος Π. Θωμαΐδης, Ἄννα Π. Γαβριηλίδου, Κωνστ. Π. Χαραλαμπίδης, Εὐφροσύνη Φ. Σιδερῶ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἀναστασίας Βλασιάδου,

Ἀνδρονίκη Α. Βασιλειάδου, Αἰμ. Μαστοράκη, Ἰριγ. Δεκαβάλλα, Σοφία Ἰσιδιόγλου, Δέσποινα Μουρελοῦ, Εὐρυδίκη Τσιραγγέλου, Αἰκ. Μεταξῶ, Ἀθηνᾶ Συμεωνίδου, Χρυσάνθη Ρούτου, Αἰκ. Γεωργιάδου, Καλλιόπη Πατρικοῦση Βασιλική Βασιλειάδου, Ἀναστασία Βλασιάδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρίου Ψάρρα,

Παναγὸς Παταγίδης, Κλεάνθης Χρηστίδης, Πολυχρόνιος Κωνσταντινίδης, Δημήτρ. Ψάρρας, Βασίλ. Α. Νιμηκόπουλος, Ἐμμανουὴλ Ἀργυριάδης, Σταθρὸς Ζαχαριάδης, Ἰωάννης Φλάμος, Παναγ. Γρηγοριάδης, Ἰάκωβος Κωνσταντινίδης, Κωνσταντῖνος Κλαδανίδης, Ρήγας Σρογγυλός.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Ἰατροπούλου,

Α. Γεωργιάδης, Π. Γαβριηλίδης, Ε. Παναγιωτίδης, Ι. Ἰατρόπουλος 4, Α. Μαστραπῶς, J. Barozzi Π. Φλωρίδης 2.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Κωνστ. Βαρβακοπούλου,

Ε. Α. Ἀναστασιάδου, Ε. Φ. Σταυρίδου, Ἐμμανουὴλ Ραιτόπουλος, Δ. Α. Τσαβίδης, Κ. Γ. Βαρβακόπουλος, Σ. Π. Μελέγκουλος, Ι. Κ. Βελλιγράδης, Ε. Λεϊλερίδης, Ι. Ν. Πίντζας, Ἀρ. Ρ. Πίντζας, Φ. Σ. Ἰωαννίδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἰποδομαίας Χ' Πέτρου,

Ἰποδάμεια Χ' Πέτρου, Κωνσταντῖνος Π. Μακρίδης, Νικόλ. Βλαχόπουλος, Εὐρυδίκη Μαστοράκη, Ξενοφῶν Χρηστοφορίδης, Π. Θ. Μπεκῆς, Βοσπύριος αἶσα, Κλεονίκη Κουρουθακάλη, Αἰκ. Α. Φωτιάδου, Παρθενόπη Κοντοῦλη, Μαρία Βορδόκα,

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Α. Δαβίδ,

Θεόδωρος Γ. Κεσαίσογλους 4, Ἀλέξανδρος Α. Δαβίδ, Γεώργιος Ι. Κεσαίσογλους, Ἀντώνιος Σαχωλαρίδης, Ι. Σακελλαρίδης, Βασίλειος Ιατζητζάννης, Α. Γαβριηλίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρίου Ἰωαννίδου,

Δημόσθενης Θ. Ἀναγνωστίδης, Φανή Σταυρίδου, Ματθαῖος Λαμποδιλιάδης, Περσεφόνη Ἰωαννίδου, Δ. Σταυρίδης, Νικόλαος Βριζαντινός, Κορνηλία Σ. Πόποβιτς, Στέφανος Κ. Λαδόπουλος, Ἐμμανουὴλ Ν. Ζησόπουλος, Α. Γεωργιάδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἀθηνᾶς Τζινογλου,

Ἀθηνᾶ Τζινογλου, Μαρία Μανροφρίδου, Olga Michailides, Γεώργιος Α. Μαλατόπουλος, Ἀγλαΐα Χ. Χρυσανθοπούλου, Βασιλική Νικολάου, Ἰρήστος Τζιούγκρας, Κυριακὴ Δουμαλίδου, Α. Μ. Κ. Χαρίκλεια Μαντζουρίδου, Βιργινία Γεωργιάδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Κλεανθίας Βεργωτῆ,

Δημήτριος Γαρσαρῆς 2, Ἀχιλλεὺς Βαρσαρῆς 2, Τασὴ Ἀποσταλφοῦ, Πολυζῆνη Πασχαλίδου, Εἰδοξία Μανρίδου, Αἰκατερ.

Βακαλοπούλου, Κυριακή Μηνῶ, Ἄννα Δημητρίου, Π. Ἰωάννου,
Κλεανθία Βεργωτοῦ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Μιλτιάδου Βαφειδου,

Μιλτιάδης Βαφειδῆς 2, Ἀριστείδης Ἀμοιῶς, Δημήτριος Φυ-
λακτόπουλος, Ἰωσήφ Γεωργιάδης, Ἀναστάσιος Ἀραβανόπουλος,
Νικ. Μισοφτιεζίδης, Κωνστ. Δριμιάδης, Γεώργιος Ζαφειριάδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Χαράλαμπος Βακαλοπούλου,

Χαρ. Βακαλοπούλος 2, Ἀνδρέας Πεδεράτος, Β. Δαμιάνογλου,
Ἀνώνυμος 2, Ἰωάννης Ξάρχος, Μενελ. Ματροκορδάτος, Μιχαὴλ
Κρίκης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Μαγδαληνῆς Ρωμανοῦ,

Μαγδ. Ι. Ρωμανοῦ, Αἰκ. Δ. Δισποινάκη, Ἐλεν. Κ. Ροντιάκη,
Ἐλ. Ἀθ. Καράλη, Δ. Κοτρυμποῦζου, Μαρτῶ Καλλιγῶ, Καλ-
διόπη Μπαρπαρίου, Α. Ἀδαμιώτου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἐλισάβετ Τζινογλου,

Ἐλένη Κεραμέως, Ἐλισάβετ Τζινογλου, Μιμίκα Καραστέλη,
Οὐρανία Μιχαηλίδου, Μαρία Σπυρίδου, Ἐλεονώρα Βασιλειάδου,
Εὐφ. Γ. Εἰσπρατιάδου, Μαρία Παρμενίδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρ. Λαμπρίδου,

Δόμνα Λαμπρίδου, Δ. Λαμπρίδης, Ἀπόστολος Δ. Λαμπρίδης,
Μελπ. Π. Λαμπρίδου, Π. Φλωρίδης, Μ. Π. Φλωρίδου, Ἑρμύ-
νη Δοκμανίδου, Ἀθηνᾶ Γ. Λαμπρίδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Αἰκ. Μεζίκη,

Αἰκ. Μεζίκη, Ελεονίκη Ἀπέργη, Σ. Γ. Ἀπέργης, Γεώργιος
Μεζίκης, Ἀντώνιος Χαμπούρης 2, Μιλτιάδης Χαμπούρης 2.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Πέτρου Παλαιολόγου,

Π. Παλαιολόγος, Γ. Δ. Λοῦθαρης, Βασίλειος Ναδήλης, Γεώρ-
γιος Βαλόκας, Μάρκος Καθαμίτσης, Ἀθηνᾶ Προέσση, Φλώ-
ρα Σαντορινναίου, Σταῦρος Ἀωτίδης, Ἀθανάσιος Δημόπουλος,
Ἀπόστολος Ε. Τιθέριος, Μιχαὴλ Μωραΐτης, Εὐλιν Cohn, Νικό-
λαος Φώσκολος, Κωνσταντῖνος Γκέλης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Πάντζου Βοϊατζίδου

Ἐν Χάλκῃ,

Πάντζος Βοϊατζίδης, Ἰωάννης Ε. Παναγιωτόπουλος, Χρηστά-
κης Ζάππας, Δ. Ν. Τζημούρτας, Ἀλέξανδρος Πανταζῆς, Γεώρ-
γιος Κεττογοῦρης, (Σοφινῶ), Ν. Μπαρίσσωφ (Ταϊγανιον), Ἀλέ-
ξανδρος . . . , Ἀργύρης Α. Ζαχαράκης, Ἰωάννης Θ. Πα-
νιδόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μπέλλου,

Μελπομένη Μπέλλου, Σοφία Β. Ὀρφανίδου, Ἐλεονώρα Κων-
σταντινίδου, Θ. Α. Μαστοράκης, Κωνστ. Ζαχαριάδης, Ἰωάν-
νης Μελίδης, Ἀδ. Ὀχαιδης, Εὐρυπίδης Μελίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Σερβάνου Θωμά,

Σερβάνος Θωμᾶ 2, Μάρκος Θεοδοσιάδης 2, Στυλιανὸς Νασσόπουλος 2, Ἀθηνᾶ Κωνσταντινίδαν.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Μόσχου Α. Τζικετζελάκη,

Μόσχος Τζικετζελάκης, Ἀναστ. Α. Κεφαλονίτης, Λεωνίδας Ἀποστολίδης, Σωτήριος Θ. Δημητριάδης, Μιχαὴλ Α. Μπαλιῆς, Σταῦρος Α. Εἰσατρατιάδης, Θ. Πορτοκαλίδης,

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Χουρμουζίου Θωμαΐδου,

Χουρμούζιος Γ. Θωμαΐδης, Ἰωάννης Ἰωαννίδης, Γεώργιος Β. Πυρίδης, Χαράλαμπος Καλοντζόγλου, Θεόδωρος Ζουρέλης, Θ. Γ. Θωμαΐδης, Λθ. Ν. Κασπέντας (Σουλινῷ),

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Μαλλιαρῆ.

Θρασύδουλος Α. Εἰσατρατιάδης, Μανρουδῆς Κωνσταντίνου, Χρήστος Ζαφειρίου, Ἰωάννης Γ. Τσάμης, Δημήτριος Νισύριος, Θεοδόσιος Α. Καδόγλους.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος Ἑρριέτας Κωνσταντινίδου,

Ἑλένη Τριανταφύλλιδου, Ὀρτανσία, Ἑρριέτα Κωνσταντινίδου, Α. Α. Κ. Μόσχα Στεφάνου, Μ. Χαράλαμπος, Α. Κλονπετζῆ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος Φλώρας Νικολαΐδου,

Φλ. Νικολαΐδου, Ἄννα Καράβου, Ἀγλαΐα Κωνσταντινίδου, Ἀνώνυμος, Θ. Χρυσόστομος, Μ. Δεσπλῆς.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Χρήστου Μισαηλίδου,

Ἀρτεμισία Μισαηλίδου, Εὐρυδίκη Μισαηλίδου Μαρία Χ. Μισαηλίδου, Θεαγένης Μισαηλίδης 2, Χρήστος Μισαηλίδης 2, Ἰωάννης Κάλφουλος 2, Γεώργιος Μισαηλίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀγγέλου Ἀγγαλίδου,

Χρ. Τριανταφύλλιδης, Ι. Βασιλειάδης, Γεώργιος Χ. Μαϊόπουλος, Φίλιππος Κ. Φιλιππίδης, Ν. Α. Τζιδανόπουλος, Ν. Ὁρφθαλμίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημ. Σαλισβουρή,

Ἀμαλία Φραγκίσκου, Σταῦρος Ζαφειρίδης, Κ. Ζιβίδης, Ι. Γ. Μαριάτης, Ζήσης Ι. Ζησαρονλόπουλος, Ἀριστόδουλος Χρηστίδης, Ἰωάνν. Α. Ζαφειρόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀντωνίου Γρημάνη.

Σ. Ε. Σουρλάχας, Μ. Κ. Βελισάριος, Ε. Ν. Βάρκας, Ν. Π. Ταπανλῆς, Γεώργ. Χ. Χ' Βασιλείου, Γεώργιος Πομπώνης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος Βιργινίας Κουτσουράδου,

Κοραλία Κουτσουράδου, Μαργαρίτα Κουτσοστάδου, Αίμειο Αμνιελ, Marie Comneno, Theodore della-Tolla, Ἰριγένεια Περούδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Φωτίου Ἰωαννίδου,

Ὁλγα Σ. Πελεκίδου, Κωνσταντῖνος Ραχτσόπουλος, Σωτή-

μιν Νικολαΐδης, Βασίλειος Ραχτσόπουλος, Φώτιος Ἰωαννίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δοῦς Ἀμαλίας Ι. Μωυσιάδου,

Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδης, Ἀρίσταρχος Γ. Σαραντίδης,
Εὐρυδίκη Δαλιάνου, Σουλτάνα Μανικοπούλου, Κ. Σ. Καπα-
γιαρνόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Νικολάου Πισκετζῆ,

Θ. Α. Ζιναδορόπουλος, Γ. Τσικούρας, Ν. Παλαιολόγος, Γ.
Γ. Πισκετζῆς, Νικ. Γ. Πισκετζῆς.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Γεωργαντοπούλου

Ν. Γ. Πιταρίδης, Ἰωάννης Γεωργαντοπούλος, Κ. Κωδαῖος,
Ἰάκωβος Μισηρλῆς.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Α. Βασιλειάδου

Ἀλέξανδρος Βασιλειάδης, Ν. Βασιλειάδης ἰατρός, Ἀ. Λωρίδης
Ἐλευθέριος Δρακόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰορδάνου Χατζῆ Ἐλευθεριάδου.

Ἐλένη Ι. Χαδῆ Ἐλευθεριάδου, Φωτίκα Καρατζόβα, Μιχαὴλ
Καρατζόβας, Ζαχαρίας Ὁραϊόπουλος.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Χαρίλαου Μαυροπούλου.

Χαρίλαος Μαυρόπουλος, Γεώργιος Καρύδης, Θεόδωρος Ζαχαρο-
πούλος, Ἀθ. Ἀθανασιάδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀποστόλου Ἰωαννίδου.

Κωνσταντῖνος Σαλμῆς, Δ. Η. Ἀχτιζορίδης, Α. Ἰωαννίδης,
Ν. Ι. Παπαδόπουλος.

Τιμᾶται διὰ τοὺς συνδρομητὰς γρ. 5 διὰ τοὺς μὴ
συνδρομητὰς 10 καὶ εὐρίσκεται παρὰ τῷ Κω Λιχο
λάφ Θωμᾷ (βουτυρᾷ) ε.ς Κωρυπολίη Ζιγδάρ χαποῦ
Τσομλεχτσίδικα ἀριθ. 6.